

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 11 mars 2024

Tid:

kl. 16:00-21:15

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-37

Justerat den 18 mars 2024

Anslaget den 19 mars 2024

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Hans Altsjö
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Bordläggning av interpellationer
- §2 Interpellation av Svante Linusson (C) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) gällande laddinfrastruktur
- §3 Interpellation av Per Rosencrantz (M) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) angående försämrad kollektivtrafik till Norra Djurgårdsstaden
- §4 Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) angående skicket i stadens skolor
- §5 Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) angående samverkan för elevernas bästa
- §6 Ändring av föredragningsordning
- §7 Nya interpellationer
- §8 Frågestund
- §9 Mötet öppnas
- §10 Närvaro
- §11 Justering
- §12 Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2024
- §13 Valärenden i kommunfullmäktige 2024
- §14 Detaljplan för del av fastigheten Akalla 4:1 vid Torshamnsgatan i stadsdelen Kista i Stockholm (ca 580 bostäder, idrott, hotell och kontor) – Fokus Järva, Dp 2015-09816
- §15 Överenskommelse om exploatering med tomträttsupplåtelse för bostäder, hotell, handel, idrott m.m. inom del av Akalla 4:1 i Kista till Playce Bostad 1 AB med flera
- §16 Genomförandebeslut för projekt Årstafältet etapp 4, med överenskommelse om exploatering med tomträtt,

- för bostäder och förskola, inom fastigheterna Årsta 1:1 och Enskede gård 1:1 i Östberga
- §17 Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgård inom Järva stadsdelsnämndsområde (Kvarnbacksberget i Kista)
- §18 Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgårdar inom Södermalms stadsdelsnämndsområde - Malongen, Älvsborgsgatan samt Rosenlundsparken
- §19 Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande Järva begravningsplats
- §20 Avgifter för ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola eller pedagogisk omsorg, som ny huvudman för befintlig förskola eller om förändring i befintlig verksamhet
- §21 Reviderat genomförandebeslut - Utbyggnad av Järva begravningsplats etapp 1
- §22 Genomförandebeslut gällande AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder på del av fastigheten Västberga 1:1, blivande fastigheten Skoblocket 1, i stadsdelen Solberga
- §23 Reviderat genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Nya ställverk inkl. byggnader Lovö
- §24 Reviderat genomförandebeslut avseende Skolfastigheter i Stockholm AB:s om- och nybyggnad av Bäckahagens skola, kv Krysstaket 7, Bandhagen
- §25 Motion om en tydligare digital kommunikation av Stockholms föreningsutbud
- §26 Bordläggning av motioner
- §27 Motion om att utveckla Knutby bollplan
- §28 Motion om feriejobb för 13-15-åringar

- §29 Motion om att stadens skolgårdar ska uppfylla Boverkets krav om kvadratmeteryta per elev
- §30 Motion om att mobilisera långtidsarbetslösa för enkel snöröjning
- §31 Motion om fula reklamskyltar och ökade användaravgifter för hyrcyklar
- §32 Motion om minnesmöbler
- §33 Motion om att bygga ett kallbadhus i Hammarby sjö
- §34 Motion om cykelvett och kurser i stadscykling
- §35 Motion om att rusta upp Liljeholmstorget
- §36 Nyväckta motioner
- §37 Mötet avslutas

§ 1
Bordläggning av interpellationer

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna som redovisas i punkterna 1, 3-4, 6 och 9-12 i kungörelsen.

§ 2

Interpellation av Svante Linusson (C) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) gällande laddinfrastruktur

KS 2023/926

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Svante Linusson (C) har ställt en interpellation till trafikborgarrådet
Lars Strömgren (MP) gällande laddinfrastruktur.

Kommunfullmäktige beslutad den 4 september 2023 att
interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Strömgren (MP) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 3

Interpellation av Per Rosencrantz (M) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) angående försämrad kollektivtrafik till Norra Djurgårdsstaden

KS 2023/1372

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Per Rosencrantz (M) har ställt en interpellation till borgarrådet Strömgren (MP) angående försämrad kollektivtrafik till Norra Djurgårdsstaden. Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Strömgren (MP) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 4

Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) angående skicket i stadens skolor

KS 2023/1375

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Andréa Hedin (M) har ställt en interpellation till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) angående skicket i stadens skolor. Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Bjuggren (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 5

Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) angående samverkan för elevernas bästa
KS 2023/1376

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Andréa Hedin (M) har ställt en interpellation till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) angående samverkan för elevernas bästa. Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Bjuggren (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 6
Ändring av föredragningsordning

Punkterna 45-48 i kungörelsen behandlades före punkten 14 i kungörelsen.

§ 7 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationerna får ställas.
2. Interpellationerna bordläggs.

Nya interpellationer

1. Interpellation av Jan Jönsson (L) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om att tillsätta en granskning rörande stadens samarbete med pojkhemmet Eolshäll. Rotel IV. Dnr KS 2024/263
2. Interpellation av Dennis Wedin (M) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) om framtiden för Medeltidsmuseet. Rotel VI. Dnr KS 2024/327
3. Interpellation av Dennis Wedin (M) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om Elektrifieringspakten. Rotel VIII. Dnr KS 2024/328
4. Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om flygtillgängligheten till Stockholm. Rotel I. Dnr KS 2024/329
5. Interpellation av Per Rosencrantz (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om arbetstidsförkortning. Rotel I. Dnr KS 2024/330

§ 8 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Fjellner (M) ställer en fråga om Järva.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Gabriel Kroon (SD) ställer en fråga om borgarrådet är beredd att omvandla Kataringaraget till boendeparkering.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 3

Isabel Smedberg-Palmqvist (L) ställer en fråga om stulna möbler som sålts vidare.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 4

Claes Nyberg (C) ställer en fråga om utbyggnad av särskilt stöd i stadens skolor.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 5

Nike Örbrink (KD) ställer en fråga om stadens feriejobb.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 6

Hanna Werner (M) ställer en fråga om cykelbanan på Surbrunnsgatan.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 7

Tapani Juntunen (SD) ställer en fråga om vilka åtgärder borgarrådet tänker vidta för att stävja den osunda kostnadsutvecklingen kopplad till Stockholm Vatten och Avfall.

Borgarrådet Lindhagen (MP) svarar på frågan.

Fråga 8

Rasmus Jonlund (L) ställer en fråga om Stockholm parkerings utskick av kalendrar och andra trycksaker.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

§ 9
Mötet öppnas

§ 10
Närvaro

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 11
Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 18 mars 2024.

§ 12
Anmälningsärenden till kommunfullmäktige år 2024
KS 2024/12

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige:

**Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige under tiden 15/2
2024 – 6/3 2024**

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen

Ej slutligt beslut (2024-02-15) gällande detaljplan för del av fastigheten Norra Djurgården 1:1, Uggleviksreservoaren i stadsdelen Norra Djurgården i Stockholms kommun; nu fråga om prövningstillstånd, mål nr P 10002-23.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.

Dnr 2023/32-7

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsens beslut 2024-02-15 om ny ledamot och ersättare för ledamot i kommunfullmäktige för Socialdemokraterna efter avgången ledamot Sona Rashid.

KS 2024/11-4

Länsstyrelsens beslut 2024-02-15 om ny ersättare för ledamot i kommunfullmäktige för Moderaterna efter avgången ersättare Albin Ström.

KS 2024/11-5

§ 13 Valärenden i kommunfullmäktige 2024

KS 2024/8

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag samt tilläggsförslag från Gabriel Kroon (SD) och Rasmus Jonlund (L).
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 11 mars 2024 behandlas.

Förslag till beslut

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige bordlägger val av nämndemän till Solna tingsrätt gällande Elisabeth Boberg och ~~Birgitta Ollongren~~ Eva Ekman och val av nämndeman till Södertörns tingsrätt gällande Bogumila Tomaszewska. (*Rättelse på grund av uppenbart skrivfel, 19 mars 2024*)

Rasmus Jonlund (L) föreslår att kommunfullmäktige godkänner Anneli Bojesson och Johan Westberg som nämndemän till Stockholms tingsrätt.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tilläggsförslag från Rasmus Jonlund (L) och Gabriel Kroon (SD). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 14**Detaljplan för del av fastigheten Akalla 4:1 vid Torshamnsgatan i stadsdelen Kista i Stockholm (ca 580 bostäder, idrott, hotell och kontor) – Fokus Järva, Dp 2015-09816**

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden
KS 2023/1067

Beslut

Detaljplan för del av fastigheten Akalla 4:1 vid Torshamnsgatan i stadsdelen Kista i Stockholm (ca 580 bostäder, idrott, hotell och kontor), antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för del av fastigheten Akalla 4:1 vid Torshamnsgatan i stadsdelen Kista i Stockholm (ca 580 bostäder, idrott, hotell och kontor) – Fokus Järva, Dp 2015-09816.

Ärendet sambehandlas med Dnr KS 2023/1443.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Johan Nilsson (M), Ismail Ali (C), Björn Ljung (L) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

1. Utlåtande, Dnr KS 2024/1067
2. Planbestämmelser 2024-02-02, dnr KS 2023/1067-2
3. Planbeskrivning 2024-02-02, dnr KS 2023/1067-2.1
4. Samrådsredogörelse 2018-09-10, dnr KS 2023/1067-1.3
5. Granskningsutlåtande 2023-08-25, dnr KS 2023/1067-1.2
6. PM – Revidering av plankarta och planbeskrivning 2024-02-02, dnr KS 2023/1067-2.2

§ 15

Överenskommelse om exploatering med tomträttsupplåtelse för bostäder, hotell, handel, idrott m.m. inom del av Akalla 4:1 i Kista till Playce Bostad 1 AB med flera

Genomförandebeslut

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2023/1443

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploatering inom del av Akalla 4:1 till en projektutgift om 264,8 miljoner kronor och projektinkomster om 24,7 miljoner kronor.
2. Utgifterna för 2024 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2025.
3. Exploateringsnämnden medges rätt att träffa överenskommelser om exploatering med tomträttsupplåtelse i enlighet med bilagorna 1-4 till utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Överenskommelse om exploatering med tomträttsupplåtelse för bostäder, hotell, handel, idrott m.m. inom del av Akalla 4:1 i Kista till Playce Bostad 1 AB med flera.

Ärendet sambehandlas med Dnr KS 2023/1067

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Ismail Ali (C), Björn Ljung (L) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Johan Nilsson (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16**Genomförandebeslut för projekt Årstafältet etapp 4, med överenskommelse om exploatering med tomträtt, för bostäder och förskola, inom fastigheterna Årsta 1:1 och Enskede gård 1:1 i Östberga**

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2023/1447

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploatering inom fastigheterna Årsta 1:1 och Enskede gård 1:1 i Östberga, projekt Årstafältet etapp 4, till en projektutgift om 1 089 miljoner kronor, en projektinkomst om 19 miljoner kronor och en total försäljningsinkomst om cirka 1 752 miljoner kronor.
2. Utgifterna för år 2024 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2025.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Deltar inte i beslutet

Sverigedemokraterna avstår från att delta i beslutet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut för projekt Årstafältet etapp 4, med överenskommelse om exploatering med tomträtt, för bostäder och förskola, inom fastigheterna Årsta 1:1 och Enskede gård 1:1 i Östberga.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Emil Bustos (S) föreslår att kommunfullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens förslag.

Isabel Smedberg-Palmqvist (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon uppger att Sverigedemokraterna avstår från att delta i beslutet.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för
Stockholms kommun gällande hundrastgård inom Järva
stadsdelsnämndsområde (Kvarnbacksberget i Kista)**

Hemställan från Järva stadsdelsnämnd

KS 2023/1220

Beslut

1. Ändringar i allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, i enlighet med Järva stadsdelsnämnds förslag och bilaga till utlåtandet godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgård inom Järva stadsdelsnämndsområde (Kvarnbacksberget i Kista).

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Elvir Kazinic (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18

Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgårdar inom Södermalms stadsdelsnämndsområde - Malongen, Älvsborgsgatan samt Rosenlundsparken

Hemställd från Södermalms stadsdelsnämnd
KS 2023/1183

Beslut

1. Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, i enlighet med Södermalms stadsdelsnämnds förslag och bilaga 1 - 3 till utlåtandet godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgårdar inom Södermalms stadsdelsnämndsområde - Malongen, Älvsborgsgatan samt Rosenlundsparken.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Göransson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19**Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för
Stockholms kommun gällande Järva begravningsplats**
Hemställan från Kyrkogårdsnämnden
KS 2023/1451**Beslut**

1. Komplettering av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, i enlighet med kyrkogårdsnämndens förslag godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande Järva begravningsplats.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) och Elvir Kazinic (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Therese Lindström (M), Björn Ljung (L) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20**Avgifter för ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola eller pedagogisk omsorg, som ny huvudman för befintlig förskola eller om förändring i befintlig verksamhet**

Framställan från förskolenämnden
KS 2024/138

Beslut

Ändring av Avgifter för ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola eller pedagogisk omsorg, som ny huvudman för befintlig förskola eller ansökan om förändring i befintlig verksamhet, i enlighet med förskolenämndens förslag, bilaga till utlåtandet, fastställs att gälla från och med 1 april 2024.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Avgifter för ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola eller pedagogisk omsorg, som ny huvudman för befintlig förskola eller om förändring i befintlig verksamhet.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Ewa Carlsson Hallberg (S) och Cecilia Herrström (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Linnéa Vinge (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21**Reviderat genomförandebeslut - Utbyggnad av Järva begravningsplats etapp 1**

Framställd från kyrkogårdsnämnden

KS 2023/1448

Beslut

Ärendet återremitteras med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med motivering som anförs i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut - Utbyggnad av Järva begravningsplats etapp 1.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) och Elvir Kazinic (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Åsa Nilsson-Söderström (L), Therese Lindström (M), Mikael Valier Furtenbach (KD) och Ismail Ali (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen som innebär att ärendet ska återremitteras.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar återremittera ärendet med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med den motivering som anförs i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

§ 22**Genomförandebeslut gällande AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder på del av fastigheten Västberga 1:1, blivande fastigheten Skoblocket 1, i stadsdelen Solberga**

KS 2022/1223

Beslut

Genomförandet av AB Stockholmshems nyproduktion av 99 bostäder inom del av fastigheten Västberga 1:1, blivande fastigheten Skoblocket 1 i stadsdelen Solberga med en investeringsutgift om 308 mnkr i prisnivå november 2023, godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Sverigedemokraterna, Liberalerna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut gällande AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder på del av fastigheten Västberga 1:1, blivande fastigheten Skoblocket 1, i stadsdelen Solberga.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) och Maria-Elsa Salvo (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Björn Ljung (L), Per Rosencrantz (M), Gabriel Kroon (SD) och Mikael Valier Furtenbach (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23**Reviderat genomförandebeslut gällande Stockholm
Vatten AB:s projekt Nya ställverk inkl. byggnader Lovö**

KS 2023/1165

Beslut

Genomförandet av Stockholm Vatten AB:s projekt Nya ställverk inklusive byggnader Lovö med en investeringsutgift om 342 miljoner kronor godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Nya ställverk inkl. byggnader Lovö.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindhagen (MP), Johan Heinonen (S) och Thomas Ehrnström (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Elin Hjelmestam (L), Ashna Ibrahim (C), Aron Modig (KD) och borgarrådet Fjellner (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24**Reviderat genomförandebeslut avseende Skolfastigheter i Stockholm AB:s om- och nybyggnad av Bäckahagens skola, kv Krysstaket 7, Bandhagen**

KS 2023/1384

Beslut

Genomförandet av Skolfastigheter i Stockholm AB:s om- och nybyggnad av Bäckahagens skola, kv. Krysstaket 7, Bandhagen med en projektkostnad om 472 mnkr i nominellt penningvärde godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut avseende Skolfastigheter i Stockholm AB:s om- och nybyggnad av Bäckahagens skola, kv Krysstaket 7, Bandhagen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25

Motion om en tydligare digital kommunikation av Stockholms föreningsutbud

Motion av Gabriel Kroon och Linnéa Vinge (båda SD)

KS 2023/253

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om en tydligare digital kommunikation av Stockholms föreningsutbud.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Elvir Kazinic (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 26
Bordläggning av motioner**

Motionerna med nummer 32, 39, 41 och 44 i kungörelsen
bordläggs.

§ 27

Motion om att utveckla Knutby bollplan

Motion av Karin Ernlund och Ismail Ali (båda C)

KS 2023/257

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att utveckla Knutby bollplan.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Elvir Kazinic (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Ismail Ali (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 28**Motion om feriejobb för 13-15-åringar**

Motion av Jonas Naddebo (C)

KS 2023/395

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om feriejobb för 13-15-åringar.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Frida Bengtsson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Johan Kling (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 29

Motion om att stadens skolgårdar ska uppfylla Boverkets krav om kvadratmeteryta per elev

Motion av Linnea Vinge (SD)

KS 2023/122

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att stadens skolgårdar ska uppfylla Boverkets krav om kvadratmeteryta per elev.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Linnéa Vinge (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 30**Motion om att mobilisera långtidsarbetslösa för enkel snöröjning**

Motion av Gabriel Kroon (SD)

KS 2023/364

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att mobilisera långtidsarbetslösa för enkel snöröjning.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) och Ulf Walther (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 31**Motion om fula reklamskyltar och ökade användaravgifter för hyrcyklar**

Motion av Gabriel Kroon (SD)

KS 2023/363

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om fula reklamskyltar och ökade användaravgifter för hyrcyklar.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) och Tobias Johansson (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 32**Motion om minnesmöbler**

Motion av Markus Berensson (C)

KS 2023/394

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om minnesmöbler.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Johan Kling (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 33

Motion om att bygga ett kallbadhus i Hammarby sjö

Motion av Jonas Naddebo och Ashna Ibrahim (båda C)

KS 2023/772

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att bygga ett kallbadhus i Hammarby sjöstad.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Ashna Ibrahim (C) och borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 34**Motion om cykelvett och kurser i stadscyklning**

Motion av Gabriel Kroon och Linnéa Vinge (båda SD)

KS 2023/594

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om cykelvett och kurser i stadscyklning.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) och Ulf Walther (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 35**Motion om att rusta upp Liljeholmstorget**

Motion av Anette Hellström (M)

KS 2023/545

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att rusta upp Liljeholmstorget.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) och Ulf Walther (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Anette Hellström (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Hamid Ershad Sarabi (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 36
Nyväckta motioner**

Följande motioner väcktes under perioden 20 februari till 11 mars 2024:

1. Motion av Maurice Forslund (KD) om språktest. Rotel III.
Dnr KS 2024/276
2. Motion av Jan Jönsson (L) om att staden skall ta fram ett eftervårdsprogram för omhändertagna och placerade barn. Rotel IV.
Dnr KS 2024/278
3. Motion av dennis Wedin (M) om behovet av ett helhetsgrepp kring stadens reklamvitriner. Rotel VIII. Dnr KS 2024/335
4. Motion av Dennis Wedin (M) om att utveckla stadens markprismodell. Rotel I. Dnr KS 2024/336
5. Motion av Nike Örbrink (KD) om ändrad flaggpolicy för permanent Natoflaggning. Rotel I. Dnr KS 2024/337

§ 37
Mötet avslutas

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle §§ 9-21, 35-37		S	18:02	21:14
77	Brinck, Cecilia §§ 1-7, 22-27		M	15:51	21:14
47	Stenudd, Sara §§ 8, 28-34		V	16:54	21:14
56	Abdullahi Ali, Nassir	Schartner Giertta, Felicia	S	16:10	21:14
105	Ali Hassan, Shamso		V	17:59	21:14
42	Ali, Ismail		C	17:35	21:06
102	Aranda de Gutiérrez, Norma	Lagerkvist Tranströmer, Britten	S	17:32	21:14
92	Armstad, Stian	Nyberg, Berit	S	17:37	21:14
89	Badeli, Aida		MP	18:01	21:14
96	Bengtsson, Frida		S	16:47	21:14
23	Bjuggren, Emilia		S	16:06	21:14
8	Boucher, Torun		V	16:22	21:14
93	Bustos, Emil		S	18:01	21:14
58	Carlsson Hallberg, Ewa		S	16:00	21:14
94	Carlsson, Alma		S	17:27	21:14
13	Cederschiöld, Anna	Gardos Ek, Petra	M	17:11	21:14
80	Edin, Anders		SD	16:40	21:14
53	Edlund, Ingela		S	15:43	21:14
40	Elfvén, Anne-Lie	Hjelmestam, Elin	L	17:06	19:51
67	Elmlund, Annika		M	17:17	21:14
95	Finnveden, Felix		S	16:21	21:14
14	Forslund, Maurice		KD	17:59	21:14
69	Friberg, Annika		M	17:03	21:14
12	Granswed Baat, Sophia	Erbe, Torbjörn	M	16:00	21:14
103	Güler, Esme		S	17:38	21:14
52	Göransson, Anders		S	17:56	21:14
51	Hansson, Martin		MP	17:06	21:14
4	Hedin, Andréa		M	16:05	21:14
66	Hedrup, Tom	Virro, Henrik	M	17:59	21:14
61	Heinonen, Johan		S	16:05	21:14
34	Hellström, Anette		M	16:44	21:14
106	Herrström, Cecilia		V	16:13	21:14
37	Hollis, Michaela	Valier Furtenbach, Mikael	KD	17:59	21:14
107	Holm, Jens	Jama, Hashim Mohamed	V	18:05	21:14
70	Hökmark, Christoffer		M	17:43	21:14
43	Ibrahim, Ashna		C	17:29	21:14
19	Jacobsson, Kristin		C	17:02	21:14
30	Jama, Hassan		V	16:36	21:13
88	Jama, Mansur	Grolander, Sara	MP	17:05	21:14

Kommunfullmäktige 2024-03-11

31	Johansson, Tobias		V	17:48	21:14	Sida 47 (138)
39	Jonlund, Rasmus		L	17:08	21:14	
79	Juntunen, Tapani		SD	16:36	21:14	
18	Jönsson, Jan		L	16:54	21:14	
101	Kazinic, Elvir		S	16:31	21:14	
62	Kratz, Tina		V	17:20	21:14	
86	Kroon, Gabriel		SD	16:54	21:14	
81	Kroon, Julian		SD	17:50	21:14	
104	Körhan, Özlem	Pittuco, Charlotte Lilja	V	17:36	21:14	
36	Lennaárd, Fritz		M	17:50	21:14	
99	Lind, Andreas		S	17:26	21:14	
7	Lindblom, Clara		V	18:05	21:14	
60	Lindgren, Jimmy		S	16:56	21:14	
71	Lindström, Therese		M	17:14	21:14	
45	Linusson, Svante	Ershad Sarabi, Hamid	C	16:01	21:14	
16	Ljung, Björn		L	17:07	21:06	
64	Ljuslin, Maria		V	17:51	21:14	
97	Lorentzi, Ulrika		S	17:44	21:14	
11	Lutz, Kristina		M	17:03	21:14	
9	Mattsson, Alexandra	Mayr, Marre	V	17:45	21:14	
63	Mjörnberg, Robert		V	18:01	21:14	
38	Modig, Aron		KD	17:58	21:14	
28	Mohammed, Rashid	Ehrnström, Thomas	V	16:56	21:14	
29	Mustonen, Maria		V	17:19	21:14	
20	Naddebo, Jonas	Kling, Johan	C	17:02	21:14	
41	Nilsson Söderström, Åsa		L	16:54	21:14	
32	Nilsson, Johan		M	17:31	21:14	
10	Nilsson, Jonas		M	17:52	21:14	
44	Nyberg, Claes		C	15:57	21:14	
87	Obermüller, Cecilia		MP	18:01	21:14	
24	Ojanne, Alexander		S	17:09	21:14	
33	Paccamonti, Johan	Jönsson, Peter	M	17:55	21:14	
100	Palm, Ulrika		S	15:56	21:14	
98	Piazzolla, Catharina	Snis Sigtryggsson, Bjarne	S	16:36	21:14	
91	Risberg, Eva	Pettersson, Fredrik	S	16:26	21:14	
72	Rosencrantz, Per		M	16:19	21:14	
90	Runsten, Magnus		MP	17:52	21:14	
83	Salnikov, Sergej	Nordström, Åke	SD	15:59	21:14	
27	Salvo, Maria-Elsa		S	16:09	21:14	
65	Sharaf Abdi, Ahmed	Zandian, Aidin	V	17:58	21:14	
54	Sjöberg, Ulla		S	16:00	21:14	
35	Sjölander, Henrik		M	17:18	21:14	

Kommunfullmäktige 2024-03-11

17	Smedberg-Palmqvist, Isabel		L	16:58	20:26	Sida 48 (138)
57	Stavling, Margareta		S	16:50	21:14	
50	Strömgren, Lars		MP	15:53	21:14	
74	Svanström, Sara	Fors, Emilie	L	17:54	20:41	
84	Söderström, Leif		SD	16:52	21:14	
75	Tufvesson, Christina		L	16:16	20:59	
22	Valeskog, Jan		S	17:39	21:14	
26	Vikman Rindevall, Arvid		S	16:00	21:14	
85	Vinge, Linnéa		SD	17:01	21:14	
55	Walther, Ulf		S	17:53	21:14	
21	Wanngård, Karin		S	16:27	21:14	
82	Wassermann, Emelie		SD	17:36	21:14	
5	Wedin, Dennis	Sakala, Aleks	M	17:27	21:14	
68	Wejke Norberg, Lou-Ann		M	16:39	21:14	
73	Werner, Hanna		M	16:53	21:14	
46	Wihlman, Thomas		C	17:33	21:14	
78	Åkerlund, Liliane		SD	16:32	21:14	
15	Örbrink, Nike		KD	16:05	21:14	
25	Österberg, Anders	Brandt, Jakob	S	17:49	21:14	
59	Österman, Gustav		S	17:03	21:14	
6	Fjellner, Christofer		M	17:00	21:14	
49	Lindhagen, Åsa		MP	17:22	21:14	

Bilaga 2**Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 11 mars 2024***§ 2 Interpellation av Svante Linusson (C) till trafikborgarrådet Lars Strömgregen (MP) gällande laddinfrastruktur*

Anförande nr 1

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Ordförande, de få kollegor som är här och förhoppningsvis någon som kollar på detta! Jag tackar å Svante Linussons vägnar Lars Strömgregen för svaret. Jag tänker ställa en följdfråga.

Jag tänker lite på miljözoner, någonting som Lars Strömgregen gärna pratar om. En stor expansion av laddinfrastruktur är en nödvändighet innan man skärper miljözonbestämmelserna. Vill vi få med oss bilisterna i den gröna omställningen måste det vara enkelt att ställa om och våga byta ut sin fossilbil till elbil. Vi behöver därför variation i utbudet av laddmöjligheter såväl i innerstaden som i ytterstaden, så att man inte upplever det som en begränsning jämfört med en fossilbil.

Jag får intrycket att Lars Strömgregen vill se det mesta av laddinfrastrukturen på kvartersmark eller på privata platser – som jag tolkar det för att det är dyrt att installera på gatan och för att det låser utrymmet för ett enda ändamål. Gatuutrymmet är ingen ändlös resurs. Det vet vi. Centerpartiet vill se mer av cykelbanor, uteserveringar och annat skoj, men samtidigt är det ganska verklighetsfrånvänt att tro att garagen och kvartersmarken ska bära hela den här omställningen.

Borgarrådet skriver i interpellationssvaret: ”Den absoluta huvuddelen av laddningen bör ske vid hemmet eller där bilen har sin primära laddningspunkt.” För många innebär detta boendeparkering på gatan. Följdfrågan till borgarrådet är: Hur får ni ihop att staden ska klara av omställningen utan en mer expansiv utbyggnad av laddinfrastruktur på gatorna?

Anförande nr 3

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det finns en bred uppslutning från höger till vänster i den här salen för att göra Stockholms innerstad utsläppsfri till 2030. Vi har också fattat beslut om införandet av en miljözon klass 3 i ett område i city. För att det ska vara möjligt behöver vi bidra till och uppmuntra den omställning till elektrifiering som redan har påbörjats men som behöver fortsätta.

Det är flera olika saker vi behöver förhålla oss till när det kommer till laddinfrastruktur. Det är ett faktum att det börjar utkristallisera sig två trender i det här. Den ena trenden är att man vill att fordonet ska laddas med så låg effekt det bara är möjligt, så länge det är fulladdat till dess att man ska åka iväg. Det här är det man kallar normalladdning. Det sker förslagsvis på den plats där man ställer bilen över natten. Det kostar en

femtedel så mycket att installera den typen av laddutrustning i garage där man redan har indragen el som på gatan. Sida 50 (138)

Den andra trenden är snabbbladdning. De som har fordonet i tjänsten står egentligen mer eller mindre och väntar och tittar på klockan medan det laddas för att sedan direkt köra iväg med bilen. Det gäller taxi, leveranser av gods och så vidare. Där är alltså trenden att det ska vara så hög effekt som möjligt. Man är villig att betala lite extra för elen, oavsett när på dygnet man laddar. Man vill inte vänta till motsatsen till peak, utan man vill att det ska ske så fort som möjligt. De laddpunkterna behöver finnas på andra platser, kanske lämpligast vid drivmedelsstationer, det vi normalt sett brukar kalla bilmackar. Nyligen jag var också med och invigde en laddpunkt vid Dag Hammarskjölds väg. Där är det helt enkelt på gatumark som den ställts upp.

Jag representerar i den här salen både trafiknämnden och Stockholm Parkering. Stockholm Parkering installerar laddpunkter i sina garage. Men i den mån trafiknämnden är med och bygger ut det här nätet har vi valt en marknadsmodell. Det är inte trafikkontoret eller trafiknämnden som står för kostnaderna, utan man har ett nyttjanderättsavtal med en kommersiell aktör som bygger ut. Då handlar det om att de behöver hitta ett case och behöver hitta platser där det här är lönsamt och lämpligt. Vi uppmuntrar till detta från trafiknämnden och har inom ramen för det vi kallar elektrifieringspakten bidragit med både en plattform och en samverkanspunkt samt riktlinjer och hjälp med att identifiera lämpliga platser.

Anförande nr 4

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Jag tackar Lars Strömgren för svaret. Jag uppskattar att du förklarar hur det ligger till och hur det blir effektivast och bäst. Men faktum kvarstår: Gatuparkeringen stod år 2021 – det är den siffra jag har – för 37 000 platser bara i innerstaden och kommer även i framtiden att vara den dominerande parkeringsformen på många håll. Jag har fortfarande inte riktigt fått svar på min fråga om hur det är tänkt att man ska klara av den här omställningen. Från Centerpartiets håll tycker vi att det behövs en mer varierad möjlighet till laddning, även såklart på gatorna.

Anförande nr 5

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Som sagt tror jag också att det behövs en variation av laddpunkter. Man kan säga att parkering enligt PBL rent juridiskt är någonting som ska skötas på kvartersmark. Vi har via parkeringsnormen ålagt exploatörerna att säkerställa parkering. På kvartersmark sker väldigt mycket av den parkering som görs i garage, där det är billigast att installera laddstolpar. Jag tror att det är den lägst hängande frukten, och det är där vi har börjat.

Stockholm Parkering hade i sina budgetuppdrag att de skulle ha installerat 7 000 laddpunkter fram till årsskiftet 2023/24. Men vid det årsskiftet var det redan 7 300, och det sker fortfarande en stadig utbyggnad. Stockholm Parkering bidrar också med experthjälp och i vissa fall även utförande i bostadsbolagens olika anläggningar.

Men just på gatumark har vi valt en marknadsmodell, för man har kommit fram till att det är enklast så. Som jag har förstått är detta utifrån lagstiftningen det sätt som det sker enklast på, det vill säga att vi erbjuder marknadsaktörer möjligheten att visa intresse för mark. Man märker också att det klustrar sig, exempelvis på Valhallavägen,

där det är många som har valt att göra det här. Det är relativt låga schaktningskostnader där, eftersom det inte är så mycket hårdgjord yta utan mer grus och liknande. Mitt i stenstaden är det dock ganska höga schaktningskostnader; man brukar säga 10 000 kronor per meter mellan tummen och pekfingret. Då blir det dyrt. Sida 51 (138)

Jag tycker att det är en relevant synpunkt att vi kanske inte vill reservera våra kantstenar och gaturum i all framtid för parkering och laddning enligt normalladdningsmodellen. Om det är snabbbladdning kan man ha flera bilar som laddar under dygnet. De står där en kort stund. Då är det en lite annan situation.

Som sagt har trafiknämnden valt att lösa detta enligt marknadsmodellen. Sedan har vi också frågan om att vi inte vill reservera gatan i all framtid för uppställning av fordon utan kanske snarare ska ha normalladdning i garage och snabbbladdning på lämpliga punkter som är lätta att nå för fordon som behöver ladda fort för att sedan åka iväg igen strax därefter, primärt vid drivmedelsstationer och andra platser där vi ser att taxi eller leveranser ofta passerar.

Anförande nr 6

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Vi är ganska överens om vad som är mest effektivt och vilket som är det bästa tillvägagångssättet. Där har vi inga problem, tror jag. Problemet är att det finns en verklighet som kanske inte är den optimala. Den verkligheten är att vi har en regering som har slopat miljöbilsbonusen och sänkt reduktionsplikten. Det hämmar övergången till elbilar. I Stockholm är det den undermåliga tillgången till laddplatser som gör det lite kämpigare att ställa om.

Återigen: Jag förstår vad du säger, Lars Strömgren, men faktum kvarstår – vare sig vi vill det eller inte är det väldigt många som parkerar på gatan. Det är deras boendeparkering. Alla de här faktorerna gör att denna omställning och det ni vill göra, det vill säga skärpa miljözonerna, inte kommer att gå ihop. Jag får inte ihop det. Frågan är vad ni ska göra utöver det ni hittills har gjort för att klara av det här. Det kanske inte kommer att gå enligt plan, med tanke på att det finns olika faktorer som spelar in här.

Anförande nr 7

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag tackar för den passningen gällande vad vi kan göra och vad regeringen kan göra. Vi tycker att det är problematiskt att exempelvis miljöbilsbonusen försvann – eller miljöbilspremien; jag minns inte exakt vad det heter. Vi behöver ett antal incitament och styrmedel, både morötter och piskor, för att den här omställningen ska fortsätta. Där upplever vi från det rödgröna styret att regeringen inte gör det som ankommer på den.

Vi i stadens rödgröna styre har en hög ambition kopplat till omställningen till elektrifiering, inte minst genom miljözonerna, som man kan kalla en typ av styrmedel. I dialog med exempelvis taxi och godstransporter försöker vi nu hitta de mest lämpliga och pragmatiska lösningarna för att säkerställa att både taxitrafik och leveranser kan ske till området.

Men sedan är det mycket det här med morot och att möjliggöra laddningen i hemmet. Där har vi en hög utbyggnadstakt. Som jag nämnde i mitt föregående inlägg har Stockholm Parkering nått målen snabbare än vad budgeten har krävt. Vi ser också fler och fler aktörer som vill in på snabbbladdningsmarknaden. Det har nu invigts fem

laddpunkter med sammanlagt 50 laddkablar och 3 000 kilowatt. Det är en väldigt stark effekt. Det motsvarar att man kan ladda 30 mil på 15 minuter. Vi tror inte att den typen av laddning kommer att ske där det är boendeparkering. Eftersom den är så effektiv och snabb ser vi snarare att man kör dit när man behöver ladda. Man står där och väntar och kanske tar en kaffe eller tittar på utsikten samtidigt som man laddar, men det är inte där man ställer sig för en längre tid. Som sagt bygger man ut både i Stockholm Parkerings anläggningar och hos bostadsbolagen för normalladdning. Sida 52 (138)

Men jag tycker att det är en viktig fråga, och jag är glad att interpellationen har ställts. Jag är glad att jag fick möjligheten att förtydliga lite grann vad vi gör från staden. Vi kan göra mer och kommer att göra mer. Men jag upplever att det finns en bred samverkan mellan näringsliv och i stort sett alla partier i den här salen. Det är viktigt att vi är på rätt väg.

Anförande nr 8

Borgarrådet S t r ö m b e r g (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande! När någon kommer upp på podiet med kartor över busslinjer vet man att det är riktig lokalpolitik. Det här är en speciell fråga såtillvida att interpellationen handlar om den försämrade kollektivtrafiken till Norra Djurgårdsstaden. Regionen, som styrs av bland annat Socialdemokraterna och Miljöpartiet, har beslutat att dra in en av de mest populära busslinjerna, som är själva aortan i kollektivtrafiken för denna nybyggda stadsdel.

I interpellationssvaret skriver Lars Strömberg från Miljöpartiet att det är fel att dra ned på busstrafiken till Norra Djurgårdsstaden. Där tycker vi alltså lika. Men till skillnad från mig kan Lars Strömberg ringa sina kollegor och partikamrater i regionen och säga: Ändra nu detta!

Norra Djurgårdsstaden är en nybyggd stadsdel dit man har flyttat med löfte om en hållbar livsstil. Vi har ingen boendeparkering. Studierna visar att de flesta använder kollektivtrafik eller cykel för att ta sig till jobbet. Många cyklar. Till och med jag har faktiskt börjat cykla. Men alla kan inte cykla. Det är svårt till exempel om man ska till BVC eller har småbarn som ska till skolan. Många måste ta bussen, särskilt vintertid.

Vi ser på statistiken att bussåkandet faktiskt har ökat. Trots regionens neddragning visar de nya siffrorna att bussåkandet med buss 75 har ökat sedan pandemin, då det hade en liten dipp. Det är en väldigt populär busslinje som sammanbinder Norra Djurgårdsstaden med centrala Stockholm och Centralen, vilket är en nyckel. Då behöver man inte ta taxi för att ta sig till Centralen, och då kan man verkligen leva hållbart.

Det är också så att en ny opinionsundersökning från Novus visar att andelen invånare i Stockholms stad som tycker att kollektivtrafiken fungerar bra har sjunkit det senaste halvåret. Andelen är nere på 34 procent nu. Vi måste återbygga förtroendet för kollektivtrafiken. Vi måste våga satsa på kollektivtrafiken. Vi måste våga satsa på busstrafiken. Bara så kan vi bygga Stockholm och särskilt Norra Djurgårdsstaden starkare.

Anförande nr 10

Borgarrådet S t r ö m b e r g (MP): Ordförande! Från stadens och Miljöpartiets sida är vi oroliga över det vi har läst i det förslag om innerstadens busstrafik som regionen har skickat till oss på remiss. Det är problematiskt när avgångarna blir färre och när färre bussar trafikerar staden. Det finns då en överhängande risk att personer som hittills har valt att åka kollektivt känner sig tvingade att börja resa på andra sätt.

Det stämmer att jag kan ringa mina partikamrater i Landstingshuset, och det har vi gjort. Vi har också i vårt svar skrivit att vi inte alls tycker att det här är bra och att vi ser det som problematiskt att busstrafiken kommer att minska. Men vi har ett gemensamt arbete som gäller busstrafikens framkomlighet, där vi från trafiknämnden

ansvarar för gatorna. Vi kommer att vidta de åtgärder som vi kan för att öka framkomligheten för bussarna. Förutom att bussarna ska gå tillräckligt ofta behöver de också komma fram ordentligt för att vara pålitliga och upplevas som attraktiva. Sida 54 (138)

Om jag lovar att fortsätta att ringa till Landstingshuset hoppas jag att jag kan bolla över en annan boll, så att ni i Moderaterna i Stockholm ringer till vår regering för att beskriva den situation vi har i kollektivtrafiken. Det var ett ekonomiskt ansträngt läge under pandemin. Intäkterna sjönk, men kostnaderna ökade eller åtminstone bibehölls. Det har lett till att Stockholmsregionen har en ansträngd ekonomi. Det här är ett sätt att försöka få ekonomin i balans. Nu har intäkterna nästan återhämtat sig, men resandet har inte återhämtat sig efter pandemin. Det gäller särskilt på måndagar och fredagar, då många som har den möjligheten väljer att jobba hemifrån.

Jag skulle önska att ni i Moderaterna i Stockholms stad pratar med regeringen och förklarar hur avgörande det här är för Stockholm som tillväxtmotor och som huvudstad och huvudstadsregion. För att vi ska kunna klara av att ta det ansvar vi i staden och regionen är ålagda behöver vi också en regering som förstår detta och som bidrar med ekonomiskt stöd för att det ska fungera.

Anförande nr 11

Per Rosencrantz (M): Fru ordförande! Det är bra att Lars Strömgren kommer att ringa, eller har ringt, till partikompisarna i Landstingshuset. Vi kan också prata med regeringen. Det finns mycket som man önskar av regeringen, och mycket levereras också.

Dock är det så att oppositionen i sin budget i regionen satsar på kollektivtrafiken. Här har man alltså gjort en prioritering. När det gäller vänsterstyrets budget i regionen – nu ska vi inte debattera för mycket regionpolitik – handlar det också om en prioritering. Det är nämligen så att man drar ned på busslinjer i innerstaden. Jag minns att det var någon som på något möte sa här i talarstolen: Stackars dem på Östermalm! Jag kan påpeka att det bor helt vanliga människor överallt, och även de som inte är vanliga är också människor. Alla är lika i staden och har rätt till samma service.

Man satsar i stället på ytterstadsbussar som man hoppas ska kunna ersätta biltrafiken. Det är väl det som det handlar om, eller hur? Bor man i Norra Djurgårdsstaden kan man gå till jobbet eller till en tunnelbanestation långt bort, eller så kan man cykla. Man kan också tvingas ta taxi. Men detta kommer inte att ersätta någon biltrafik, för man har kommit dithän att de flesta ändå inte åker bil till jobbet när de bor i innerstaden. Det är väl den krassa sanningen.

Miljöpartiet vill prioritera annorlunda i stället för att satsa på kollektivtrafiken i innerstaden, och vi ser nu folkets dom när man rasar med över 10 procentenheter när det undersöks hur många som anser att kollektivtrafiken fungerar bra. Jag förstår inte det ekonomiska resonemanget när man drar ned på en busslinje där resandet har ökat. Om resandet ökar borde det rimligen leda till större intäkter. Särskilt många plankare har vi nog inte i Norra Djurgårdsstaden, tror jag, utan där betalar man för sitt resande, och vi har ett ökat resande. Folk vill betala för sin kollektivtrafik där. Men ändå ska man ta bort den busslinjen. Nej, det här är inte bra politik. Jag hoppas verkligen att partikompisarna i Miljöpartiet lyssnar på Lars Strömgren och bevarar denna busslinje.

(O r d f ö r a n d e n : Jag vill påminna igen om det som interpellanten nyss sa, Sida 55 (138)
nämligen att detta är kommunfullmäktige och inte regionfullmäktige. De diskuterar
sin budget, vi diskuterar vår budget.)

Anförande nr 12

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag vill inte göra den här diskussionen längre än nödvändigt, men jag vill ta tillfället i akt att beskriva vad vi gör från stadens sida för att göra kollektivtrafiken mer attraktiv trots att regionen behöver spara in.

För att Stockholm ska kunna växa på ett hållbart sätt behöver vi tillämpa fyra principer för våra nya områden, och det är det som man har haft som ledstjärna när man byggt Norra Djurgårdsstaden. Man behöver bygga på det sätt som man på engelska kallar "walkable", på svenska något i stil med att det är enkelt och attraktivt att gå och cykla. Sedan handlar det om att bygga kompakt. Det har man gjort i Norra Djurgårdsstaden. Man har byggt på det sätt som man traditionellt sett har gjort i kvarterstaden, stenstaden. Sedan handlar det om att begränsa biltrafiken och göra det mer attraktivt att gå och cykla och slutligen om att erbjuda attraktiv kollektivtrafik.

Det finns om man bor i Norra Djurgårdsstaden tunnelbana en bit bort i Ropsten. Det är en liten promenad, men den är möjlig. Det finns också ambitioner från både det här huset och Landstingshuset att förlänga Spårväg City till Ropsten och koppla ihop den med Lidingöbanan. Detta finns i våra bägge budgetar, och vi jobbar med att försöka få det att hända. Och så finns den här busstrafiken, som nu tyvärr regionen har aviserat behöver dras ned.

Det vi kan göra från staden, förutom att å det kraftigaste i vårt remissvar framhålla att vi tycker att det här är olyckligt, är att försöka öka busstrafikens framkomlighet. Det gör vi på lite olika sätt, delvis genom att bygga bort flaskhalsar. Det kan röra sig om smala sektioner eller sektioner där gatuparkering ibland ställer sig i vägen för busstrafiken. Det kan handla om att göra signalprioritering, så att trafiksignalerna, som vi i trafiknämnden har ansvaret för, är programmerade på ett sätt som gör att de underlättar för busstrafikens framkomlighet och ger den prioritering framför annan trafik. Sedan handlar det om att helt enkelt se över gatunätet, så att busstrafiken tar sig fram på lämpligast sätt.

Detta är något vi jobbar med. Som ordföranden påminde om ska vi inte debattera regionens budget utan stadens. Framkomlighetssatsningar för buss är någonting som vi har avsatt pengar för i budgeten och som vi jobbar aktivt med. När resandet med kollektivtrafiken återhämtar sig steg för steg, efter pandemins lägre nivåer, vilket vi hoppas att det gör, är vi beredda att tillsammans med regionen verka för att erbjuda attraktiv busstrafik.

Anförande nr 13

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande! Ja, Lars Strömgren, om man vill förbättra framkomligheten för kollektivtrafiken är det enkelt att ta bort bussarna. Då blir det verkligen framkomligt. Då finns det ingen trafik. Man stoppar bilarna. De får inte köra in till city. Sedan behöver man plocka bort bussar också. Återigen: Jag gillar cykel, men vi måste ha en fungerande kollektivtrafik i Stockholm. Det har också alla de inspirationsstäder som Miljöpartiet brukar titta på.

2 000 personer, medborgare, har skrivit under uppropet Rädda buss 75. Man kan gå in på Facebook och ansluta sig. Jag ser nu många fullmäktigeledamöter som ivrigt klickar sig in. Jag välkomnar också Lars att delta i diskussionerna där. Det är bra och sakliga diskussioner över partigränserna. Man diskuterar den här situationen i och med att busslinjen är så pass populär. Sida 56 (138)

Jag vill också så här i slutet av debatten flika in att den här spårvägen är en väldigt långsiktig fråga. Folk vill ha en trafiklösning här och nu. Då är det busstrafiken som gäller. Det är särskilt viktigt nu, eftersom det öppnas fler och fler verksamheter i Norra Djurgårdsstaden. Berghs School of Communication med elever har flyttat in. Det ska öppnas ett kulturcentrum. Mycket idrott finns redan i området sedan tidigare – Östermalms IP med mera. Det finns också ungdomar som åker från innerstaden till Norra Djurgårdsstaden med buss. Nu försämras deras möjligheter när man tar bort den här linjen.

Tyvärr är det väl så att vänsterstyret totalt sett i Stadshuset och i regionen inte riktigt verkar gilla Norra Djurgårdsstaden – man drar in busslinjer och skrotar avfallskvarnarna i en hållbar stadsdel. Den sammanlagda bilden tror jag kommer att visa sig senast i nästa val om det inte sker en förbättring.

Anförande nr 14

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag tackar återigen för frågan om busstrafiken. Jag är väldigt glad över att vi har en samsyn kring kollektivtrafikens roll i Stockholm från höger till vänster i den här salen. Det är problematiskt att regionen har föreslagit att man ska dra ned på busstrafiken. Vi har i vårt remissvar sagt att vi inte är nöjda med det och att vi är bekymrade över att det riskerar att eventuellt leda till att färre väljer kollektivtrafiken. Men vi gör vad vi kan, inte minst genom att ta ansvar för de gator som regionen kör buss på. Där gör vi bland annat nya busskörfält och justerar trafiksignalerna så att färre resenärer behöver vänta vid rödljus. Det gör också att busstrafiken lättare håller tidtabellen.

Som sagt är det regionens ansvar att sköta kollektivtrafiken. Jag hoppas att de efter att ha läst vårt remissvar i bästa fall ändrar sig men åtminstone inte glömmer bort att göra allt de kan för att busstrafiken ska kunna fortsätta. Jag vill återigen nämna det problematiska i att regeringen inte kompenserar regionerna för de kostnader som man har haft under pandemin för att bibehålla kollektivtrafikens trafikering trots att intäkterna från biljetter har minskat och i att regeringen inte ser sin roll i att möjliggöra för Stockholmsregionen att fortsätta att växa hållbart och erbjuda en bra kollektivtrafik som kan användas av invånarna.

Vi lovar att göra vad vi kan och vad som åligger oss i staden, och så hoppas jag att interpellanten gör allvar i att ringa sin regering och påminna om att vi behöver se att den gör det som den kan och som åligger regeringen.

Anförande nr 15

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Jag tackar för det utdelade svaret.

Under förra våren uppdagades två skolor med stort underhållsbehov för mig som vice ordförande i utbildningsnämnden och ledamot i Sisab. Det gällde dels Ekensbergsskolan, dels Björnbodaskolan. Det var primärt engagerade vårdnadshavare och personal som försåg oss i oppositionen med information om hur akut situationen var, framför allt i Björnbodafallet.

Ekensbergsskolan hade fram till förra våren en plan om att det skulle byggas en ny skola på platsen, en plan som revs upp men som jag är väldigt glad över att vi tillsammans över partigränserna kunde återupprätta. För Björnboda är historien inte alls lika positiv. De stora mögelangreppen har lett till att allt fler delar av skolan fått stängas ned. Trots att möjligheten att beställa ny paviljong fanns redan före förra sommaren tog det ytterligare tio månader för majoriteten att ta beslutet, vilket innebär att eleverna kommer att få vänta ända fram till hösten 2025 på att få matsal, idrottslokaler och andra ytor på plats.

Även om jag har synpunkter på majoritetens senfärdighet i exempelvis Björnbodafallet är det så att det kan dyka upp uppgifter om att skolor är i sämre skick än vad någon riktigt har vetat. Det kan hända vem som än styr, och det är ingenting som skolborgarrådet ensam kan lastas för. Dessa processer fick därför oss i oppositionen att flera gånger under förra året ställa frågorna: Har vi verkligen koll på våra fastigheters skick? Vad kan vi göra mer för att förutse renoveringsbehov som går utöver stadens ordinarie underhållsplaner? Detta hörsammades till slut, vilket var glädjande, och kom in som ett uppdrag i majoritetens budget. Men nu kvarstår frågor som jag hoppas få svar på i dag: När kommer genomlysningen att vara klar? Och framför allt: Hur tas det resultatet om hand beroende på om det finns större projekt som väntar?

Anförande nr 17

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tackar Andréa Hedin för frågorna. Jag tror att det blir väldigt uppenbart för alla som lyssnar på och tar del av debatten att de enorma underhållsskulder som uppdagats på två av stadens skolor inte har uppstått under åren efter det senaste valet utan har byggts upp under lång tid. Det har också visat sig att man kände till att till exempel Björnbodaskolan hade ett ganska akut behov av renovering men under lång tid prioriterade att fokusera på andra projekt. Det är därför som vi i den rödgröna majoriteten har beslutat om detta budgetuppdrag, där Sisab i dialog med utbildningsförvaltningen gemensamt tar fram den här underhållsplanen. En av utmaningarna har varit att fastighetsägaren vet vilka skolor som har mest akut behov av underhåll medan verksamhetsägaren, utbildningsnämnden, såklart har prioriterat att bygga ut skolor för att det ska finnas kapacitet för alla elever i staden.

Nu går vi in i en tuff period. Vi har faktiskt minskat antalet grundskoleelever i vår stad. Det ger oss stora utmaningar ute på våra skolor, inte minst med tanke på ekonomin i det bisarra marknadsskolesystem med skolpeng som vi har. Men det ger oss också en större möjlighet att fokusera på underhåll. Då får man ta det onda och använda det till någonting gott, nämligen att fokusera på underhåll i stället för utbyggnad av nya skolor.

Vi ser att staden behöver ha en mycket mer långsiktig plan för underhållet av just skolorna och se till att vi inte hamnar i sådana situationer där vi är tvungna att evakuera akut. Därför är även jag liksom Andréa Hedin glad att vi kunde ha en gemensam ingång gällande Ekensbergsskolan och ta ett långsiktigt ansvar för att se till att skolan hinner renoveras innan det behöver göras en akut evakuering.

I fallet med Björnbodaskolan var just strävan att försöka hitta ett mer hållbart långsiktigt alternativ en av orsakerna till att ärendet drog ut på tiden. Det fanns ingen färdig plan, men man var tvungen att lösa det. Att få till en tillräcklig paviljong tar tyvärr lång tid. Därför hade det varit ännu mer önskvärt att man hade kunnat få på plats en riktig långsiktig plan från början. Nu visade sig de alternativen inte vara möjliga, och därmed blir det i stället en bra paviljong på den platsen.

Men som sagt finns det ett uppdrag som utbildningsförvaltningen och Sisab arbetar med och som handlar om att vi inte ska hamna i de här situationerna igen. Jag måste säga att jag är stolt över att vi den här mandatperioden gör den hemläxan, så att inte framtida förtroendevalda behöver sitta med samma akuta problem som vi nu tvingas hantera.

Anförande nr 18

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Jag noterar att skolborgarrådet inte svarar på mina frågor. När kommer genomlysningen från Sisab i dialog med utbildningsförvaltningen att vara klar? Blir det före sommaren? Blir det efter sommaren? Blir det innan året är slut? Det vore väldigt uppskattat om jag fick svar på det. Finns det inget svar är det också ett svar; då vet vi i alla fall det.

Jag noterar också att det inte kommer något riktigt svar på hur vi ska ta oss an frågan hur vi gör om det kommer så kallade obehagliga överraskningar igen. I svaret på min interpellation skriver skolborgarrådet att hon gärna ser ett gemensamt ansvar över partigränserna för att vi ska skapa "hållbara lösningar över tid". Det är jag i grunden väldigt positiv till, men jag skulle verkligen vilja veta mer om vad det är du ser framför dig, Emilia Bjuggren. Vad är det för hållbara lösningar över tid du tänker dig?

Jag motsätter mig beskrivningen att det inte har gjorts någonting historiskt på de här platserna, men vi behöver inte fastna i det. Det har tagits fram nya detaljplaner. En ny skola för Ekensberg var planerad; det är det som nu går tillbaka i plan. Man kan alltid önska att det skulle ha gjorts mer, men vi måste ändå hålla oss till sanningen: Väldigt mycket har gjorts.

Mitt engagemang i den här frågan grundar sig djupast i att jag ser en stor risk för att vi får plötsliga omfattande renoveringsbehov, att det kommer att leda till höjda hyror för våra skolor och att det därmed blir svårt att få ut så mycket som det bara går i skolpeng till undervisning och lärande. Det är också någonting som skolborgarrådet lyfter fram

i sitt svar. Jag skulle gärna vilja att skolborgarrådet utvecklar sitt resonemang om hur vi kan hålla nere de kostnaderna. Sida 59 (138)

Anförande nr 19

Borgarrådet B j u g g r e n (S): En viktig del i att hålla nere kostnaderna handlar just om att ha beredskap och ha en plan. Det är därför som vi har gett det här uppdraget att göra en prioriteringsordning. Det som verkligen blir dyrt är om man ska ha beredskap för väldigt många akuta händelser. Att stå med en stor överkapacitet kostar mycket av skolpengen.

Jag tycker att det är bra, Andréa Hedin, att du lyfter fram frågan om att få ut så mycket som möjligt till skolorna; detta håller jag verkligen med om. Det är en av våra huvudprioriteringar att pengarna inte ska gå till annat än barnens undervisning. Ett förslag som ni i Moderaterna har i er budget är att en större andel av skolpengen ska gå ut till skolorna. Men det betyder också att en betydligt mindre andel av skolpengen går till hyror. Samtidigt lägger Moderaterna förslag om att Sisab ska göra ett överskott och inte ska tillåtas gå med det underskott som majoriteten har beslutat om för att vi ska kunna hantera att skolpengen inte kan bekosta de här stora och akuta underhållsinvesteringarna.

Där är Moderaterna svaret skyldiga. Den här ekvationen går inte ihop. Man kan inte ta ansvar för våra befintliga lokaler och sköta våra upprustningar om man inte har de ekonomiska musklerna. Det får mig att undra över den historik som Andréa nu säger att hon inte vill prata om här i talarstolen. Det här stärker bilden av att man sköt underhållet framför sig för att man inte ville ta den kostnaden då. När man gör så vet vi alla att det blir dyrare i slutändan för att man tvingas hantera akuta situationer och sätta upp dyra paviljonger. För att de ska vara fungerande blir de också dyra. Därmed står vi med en större lokalkostnad än om vi i stället hade haft en ordentlig planering där vi hade koll på när de här renoveringarna måste göras och hade ett fungerande underhåll. Vårt förslag till lösning är att vi har ett fungerande löpande underhåll och inte prioriterar bort det för att vi snålar med pengarna eller för att det är roligare att visa upp nyproduktion än att ta hand om det man redan har.

Anförande nr 20

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Låt mig då göra en historisk tillbakablick, för det har inte handlat om att det är roligt att bygga nya skolor eller klippa band. Det kanske säger mer om synen från majoriteten i så fall. Det har faktiskt handlat om hur det sett ut i Stockholm under stora delar av 2000-talet. Det har varit ett ökat elevantal och en konstant tillväxt. Det kom väldigt många nyanlända barn som snabbt behövde skolplats, och då behövde man hålla fokus på nyproduktion. Nu har vi ett annat läge, och jag är den första att säga att vi behöver ha fokus på att ta hand om det vi har.

Sedan har vi uppenbart olika ingångsvärden när vi ser på våra kommunala bolag. Vi har ett flertal bolag som år efter år efter år tillåts gå med stora underskott, och det är inte ett respektfullt sätt att hantera stockholmarnas skattepengar. Att ha ett litet vinstkrav för att markera att även våra egna kommunala bolag behöver hålla i pengarna är grundläggande och viktigt för att respektera skattebetalarnas pengar. Både du och jag sitter både i utbildningsnämnden och i Sisab, Emilia, och vi ser alla dessa fördringsärenden som kommer upp igen och igen och igen. Det handlar om hundratals miljoner. Vi behöver få en annan kostnadskontroll över våra projekt för att

politiker och tjänstepersoner över huvud taget ska känna sig bekväma med att göra de här planerna och släppa fram de här ärendena över tid. Sida 60 (138)

Ytterst handlar denna fråga om att ta hand om våra skolor och om att vara en stad som är attraktiv för barnfamiljer. Vi ska inte ha skolor där undervisning under långa perioder bedrivs i paviljonger eller i andra temporära lösningar. Jag ser framför mig att vi behöver få bättre kontroll över ekonomin på våra skolor genom att avveckla paviljonger nu när möjligheten ges, använda det vikande elevantalet på ett positivt sätt och göra en bättre dimensionering. Som vi från Moderaterna och flera andra partier har drivit i ärendet om Ekensbergsskolan behöver man se om det finns andra vägar framåt när det dyker upp stora marksaneringskostnader, så att det inte drabbar eleverna och skolpengen.

Anförande nr 21

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är många trådar nu, men när det gäller vad man hade i fokus under förra mandatperioden var det jag tänkte på kanske inte främst glädjen i att klippa band. Det som verkligen var i fokus under förra mandatperioden var att sälja skollokaler i stället för att ta hand om och underhålla dem, något som i dag har lett till att vi har högre kostnader, till exempel för komvux i söderort, på grund av att vi tvingas hyra in oss i externa lokaler som den tidigare majoriteten sålde. Det är klart att vi inte ska ägna oss åt den typen av fördyringar, utan nu ska vi ha fokus på att ta hand om våra lokaler och se till att ha en fungerande underhållsplan med prioriteringar, så att alla, både verksamheten och fastighetsägaren, är på samma linje.

Det gläder mig att Andréa Hedin också visar tecken på att vilja ta gemensamt ansvar, för jag är helt övertygad om att den utmaning vi står inför med ett minskat antal grundskoleelever kommer att göra att vi behöver ha en långsiktighet i vår lokalförsörjning. Klarar vi inte det kommer vi att stå med en väldigt stor överkapacitet, även om det handlar om tillfälliga paviljonger. Det låter väldigt lätt när man säger ”tillfälliga paviljonger”, men de barn som går i våra tillfälliga paviljonger tänker många gånger inte på dem som baracker utan som ”min skola”. Det kommer att vara platser som har uppskattats men som vi kanske ser inte längre behövs i helheten. Det här är ett jätteviktigt arbete som ligger framför oss, inte minst i de kommande lokalförsörjningsplanerna.

Med det sagt är jag också glad för att vi som sagt verkar vara överens i grundinställningen att det behöver vara mycket starkare fokus på underhållsplaner. Jag hoppas att den långsiktigheten kan hållas oavsett exakt hur majoriteterna här ser ut, så att vi inte återgår till den kortsiktiga inställningen att man kan strunta i underhåll eller göra sig av med lokaler. Man behöver verkligen hålla fokus på att det är en långsiktig strategisk investering för oss att se till att våra skollokaler står sjysta nu och står sjysta i framtiden.

Anförande nr 22

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 23

Borgarrådet Hedin (M): Ordförande! Jag tackar för det utdelade svaret. Den här interpellationen skrev jag med anledning av att tidningen Mitt i uppmärksammade de växande köerna i Region Stockholm för barn som behöver NPF-utredning. Under det senaste året har 1 526 barn väntat i mer än 90 dagar på utredning hos barn- och ungdomspsykiatrien – detta trots den förstärkta vårdgarantin, som säger att barn och unga inte ska behöva vänta längre än 30 dagar på en första bedömning och ytterligare 30 dagar på utredning eller behandling.

Sedan lång tid tillbaka vet vi att barn och unga med NPF-diagnoser kan vara extra utsatta under sin skoltid. Gruppen är överrepresenterad bland elever med problematisk skolfrånvaro, och bara i Stockholm har vi närmare 1 000 elever med just problematisk skolfrånvaro. Även när det gäller psykisk ohälsa är gruppen överrepresenterad. När det kommer till självmordsförsök är risken över sex gånger så stor för elever i årskurs 9 med neuropsykiatriska funktionshinder som för barn i samma ålder utan diagnos.

Mot bakgrund av detta är det enkelt att konstatera att mer behöver göras. Det var också därför jag ställde frågor till skolborgarrådet om hur man arbetar tillsammans med sina kollegor i regionen för att förbättra förutsättningarna för den här elevgruppen. Jag hade inte förväntat mig någon redogörelse för borgarrådets kalender, men det jag kan utläsa ur svaret är att det inte verkar ske några möten eller någon samverkan alls mellan er politiker utan bara på tjänstemannanivå; jag undrar om det stämmer.

Svaret på att regionen inte tar sin del av ansvaret borde inte vara att vi börjar ta över alltmer av regionens professioner vid vår egen elevhälsa, eftersom det inte är hållbart i längden. Frågan blir då: Skickar skolborgarrådet fakturan för stadens logopedier till regionen?

Anförande nr 24

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag tackar Andréa Hedin så mycket för frågan. Det här är verkligen någonting som engagerar mig mycket och har gjort det under väldigt lång tid. Det är precis så som du beskriver det, Andréa: Köerna till barn- och ungdomspsykiatrien i Stockholm har bara ökat och ökat, och en av de stora debatter vi hade under föregående mandatperiod gällde just detta. Den moderatledda regionens svar på det här problemet var att privatisera inte minst BUP på Järva och slå samman verksamhet med kommuner runt omkring, vilket inte leder till kortare köer för de barn som behöver den mest. Det här är såklart ett enormt problem för många grupper i samhället. Det är även ett problem i det förebyggande brottspreventiva arbetet och ett jättestort problem för barn som behöver få en NPF-diagnos fastställd.

Nej, jag gjorde inte tolkningen att det var en fråga om mina egna personliga möten. Men jag kan trygga oppositionsborgarrådet och alla andra som lyssnar med att vi för dialog med våra kollegor i regionen, såklart mest med våra egna partikamrater men

även med de andra partierna. I morgon ska jag åter träffa ansvarigt regionråd från Region Stockholm med anledning av just den här frågan. Men jag tror att vi alla vet att det viktigaste för att få det här att vara långsiktigt hållbart är att få på plats rutiner som gör att det hela tiden fungerar ute i verksamheterna; det är när det blir personberoende som det blir väldigt ojämnt huruvida det fungerar eller inte. Att göra det till en personlig fråga mellan ansvarigt regionråd och ansvarigt borgarråd tror jag vore ett misstag. Med det sagt är det viktigt att vi som ansvariga för dialog i frågan.

Det finns nu på plats nya rutiner som ska följas, men i mina möten ute på skolor med rektorer och lärare är det här ett av de största problem som lyfts. Man har rutiner på plats och försöker jobba tillsammans. Vi möter otroligt många medarbetare som vill att det ska fungera, såklart även hos barn- och ungdomspsykiatri. De strukturella problemen är ändå sådana att de långa köerna ställer till med jättestora problem, och det är ett svek som har byggts upp under alldeles för lång tid. Men jag känner tillförsikt inför att vi nu har ett ansvarstagande i Region Stockholm, som faktiskt vill ta tag i de här frågorna på riktigt. Jag förstår dock att de har en lång uppförsbacke innan vi ser konkret förändring på plats.

Anförande nr 25

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Det är betryggande att det finns en dialog igång mellan de båda husen. Har skolborgarrådet något besked om när vi faktiskt kan se en effekt i form av kortade köer? Hur kommer man att jobba fram det här tillsammans under det närmaste året för att komma åt denna väldigt allvarliga problematik?

För mig är det väldigt viktigt med likvärdigheten. I en tid när många av Stockholms skolor har det väldigt tufft ekonomiskt och är alltmer pressade finns det en stor risk att man hanterar barn med särskilda behov olika, inte minst när det kommer till barn med problematisk skolfrånvaro, där det kan finnas en diagnos på papper eller i bakgrunden. Vissa skolor kan erbjuda en vuxen som möter vid entrén varje morgon eller som till och med kommer och möter upp på väg till skolan, medan andra skolor inte har en chans att jobba på det sättet. Vad säger skolborgarrådet om de stora skillnaderna, som dessutom blir allt större mellan våra skolor? Jag ser en stor risk att barn med särskilda behov är de som kommer i kläm.

På tal om likvärdighet skriver skolborgarrådet i sitt interpellationssvar att det har kommit ett nytt ramverk för den samverkansöverenskommelse om barn i behov av särskilt stöd som implementerades i höstas. Ett särskilt utpekade område där är samverkan med fristående aktörer och att de borde inkluderas bättre. Jag undrar: Kommer detta nu att ske, och hur tar vänstermajoriteten ansvar för att så blir fallet?

Anförande nr 26

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag har tidigare i den här talarstolen blivit kallad alltialloborgarråd, men inte ens ett alltialloborgarråd kan ge svar gällande de frågor som Region Stockholm ansvarar för. Detaljerna kring när bup:s köer ska kortas kan inte skolborgarrådet i Stockholm hållas ansvarig för, och jag kan inte ge några löften om det. Jag har dock som jag sa stor tilltro till att en majoritet som vill ta ansvar kommer att ha större framgångar än den majoritet som tidigare helt enkelt bara ville skjuta över ansvaret på privata aktörer.

Med det sagt har vi i den del där vi har rådighet haft fokus på detta sedan vår allra första budget med det rödgröna styret. Ett av de första budgetuppdrag vi gav var att alla skolor ska ta fram och redovisa elevhälsoplaner i syfte att stärka elevhälsan och stärka stödet till de här grupperna i den mån vi kan påverka det. I årets budget har vi tillsatt en utredning om att utveckla arbetet med särskilt stöd för att öka likvärdigheten. Vi identifierar precis som oppositionsborgarrådet att det ser extremt olika ut i hur man bemöter de här personerna på våra olika skolor. Vi vill såklart att best practice ska gälla på alla stadens skolor. Vi fortsätter att jobba för att stärka både arbetet i våra skolor, som vi har direkt rådighet över, och samarbetet med Region Stockholm och barn- och ungdomspsykiatri för att se till att alla elever får det stöd och den behandling som de har rätt till och behöver för att kunna klara sin skolgång.

Anförande nr 27

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Nej, jag förväntade mig inte en siffra på den exakta längden på kön, men jag känner mig inte supertrygg med det svar jag får. Att det blir färre aktörer som kan hjälpa barnen, vilket vi nu ser i regionen när man tar bort framgångsrika vårdgivare, tror jag snarare kommer att leda till längre och ökade köer än till det motsatta. Men vi får väl se.

Vi förenas i engagemanget för likvärdighet. Det är bra att det görs en satsning på utbildning avseende utredningar om särskilt stöd. Men det här sker bara i 18 skolor per termin, och det är bara 79 skolor som har gjort det än så länge. Det innebär att det med den här takten är två år kvar innan alla skolor har erbjudits den här utbildningen och det här stödet, vilket jag tycker är en för låg ambitionsnivå. Jag funderar på om majoriteten har någon tanke på att man ska dra upp tempot och göra detta snabbare, inte minst för att också kunna bedriva fortbildning och upprätthålla den kunskap som nu implementeras. Jag tycker inte heller att skolborgarrådet riktigt svarade på hur vi inkluderar de fristående skolorna i detta viktiga arbete och krokas arm och jobbar tillsammans för barnens bästa.

Anförande nr 28

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Att det inte skulle hjälpa med färre aktörer och så vidare är en debatt som du får ha med dina partikamrater i Region Stockholm, Andréa Hedin. Det var nämligen det tidigare moderatledda regionstyret som drog ned på bup-mottagningarna, inte det nu tillträdde regionstyret, som har att hantera den här situationen med nedlagda bup-mottagningar och privatiserade bup-mottagningar. Jag förstår att det är tufft, men som sagt har jag ändå mer tillförsikt till att det kommer att ske saker nu än vad jag hade under det ansvarsavstående styrets tid.

De fristående aktörerna är en jätte viktig fråga som på åtskilliga platser innebär en jättestor utmaning i just samverkansarbetet. Jag förstår att det är en stor utmaning för många av de fristående aktörer som vill ta det här ansvaret. Eftersom de ofta har en sammansättning av elever från olika delar av staden, kanske till och med olika kommuner, har de många gånger betydligt fler samverkansparter än vad våra egna skolor har, som oftast har ett mindre upptagningsområde. Därför är de här rutinerna och strukturerna kanske än viktigare för dem. När det finns sådana på plats är de lika välkomna som våra skolor.

Det som är en utmaning, vilket vi inte ska hymla med, är att det också innebär en kostnad att jobba med de här samverkansstrukturerna. Man måste avsätta tid och

personal för det. Det bygger på att skolan sätter eleverna före vinstjakten och är beredd att skjuta till nödvändiga resurser för att delta i de här samverkansforumen. Jag hoppas att alla friskolor i vår stad väljer den prioriteringen. Men det kan inte jag göra åt dem, även om jag gärna skulle vilja, utan det är upp till respektive huvudman att göra den prioriteringen. Vi har varit tydliga med att vi vill se dem i denna samverkan, då det är det bästa för våra elever.

Fråga nr 1. Järva

Anförande nr 29

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande! I augusti genomfördes en eritreansk kulturfestival på Järvafältet. Den urartade, som vi alla är bekanta med, väldigt snabbt. Över 200 personer frihetsberövades, och ett femtiotal fick föras till sjukhus. Ett antal av dem var poliser.

Den eritreanska kulturfestivalen har enligt Totalförsvarets forskningsinstitut nära kopplingar till den eritreanska regimen, som är en av världens mest hårdföra. Trots detta genomfördes festivalen med ert goda minne på Stockholms stads mark och i Stockholms stads lokaler, Karin Wanngård. När vi i Moderaterna redan i augusti i Järva stadsdelsnämnd krävde att staden inte skulle bevilja festivalen tillstånd igen lade ni bara vårt krav till handlingarna. När min liberala kollega Jan Jönsson för tre veckor sedan frågade dig varför ni upplåter lokaler till festivalarrangören svarade du att du inte hittat några som helst bevis för några som helst felaktigheter i arrangörens demokratisyn.

Nu verkar du ha ändrat dig och svängt. I en DN-intervju sa du att man inte ska hyra ut lokaler till arrangören. Varför har du ändrat dig på de här tre veckorna?

Anförande nr 30

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Låt mig först skilja på två saker. Det är en sak som handlar om allmän platsmark, alltså själva festivalen som sker utomhus, och en sak som handlar om att man har hyrt in sig i Eggeby gårds lokaler, som staden äger och hyr ut till Järva Folkets Park, som i sin tur hyr ut dem i andra hand till arrangörerna av den här festivalen. Det handlar då i första hand om toalettfaciliteter.

När vi diskuterar den här frågan vill jag först och främst än en gång vara väldigt tydlig med att jag fördömer den eritreanska diktaturen och att vi ska bidra till att säkerställa att Sverige är en fristad. Här gäller mänskliga rättigheter. Man ska känna sig trygg i Stockholm, och man ska inte känna sig jagad av det land man flyr ifrån.

Med det sagt: Alla här inne vet att den här festivalen har arrangerats under 25 år i Sverige. Det handlar om markanvändningen, där polisen ger tillstånd i enlighet med den lagstiftning vi har, och sedan handlar det om själva lokalfrågan. Det staden nu är överens om med Järva Folkets Park är att inte hyra ut de delarna av lokalen.

När det handlar om själva markupplåtelsen kan man bli oroad över Christofer Fjellners inställning till skillnad från kollegan Jan Jönssons i vår diskussion i den här frågan. Du säger i Dagens Nyheter, Christofer Fjellner: ”Vi behöver också se till att det införs demokrativillkor för att upplåta stadens mark. Nu är det upp till bevis ifall S-ledaren vågar gå hela vägen.” Du vill alltså stoppa arrangemang för att du inte delar arrangörens värderingar. Det är anmärkningsvärt.

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Min ursprungliga fråga kvarstår. Vad har fått dig att ändra dig, Karin Wanngård, sedan det tillfälle då du stod här i talarstolen och sa till Jan Jönsson att du inte såg några som helst problem med arrangörens demokratisyn? Nu säger du till Dagens Nyheter: Nej, vi ska inte upplåta lokaler till dem.

Jag tycker att det är lite tråkigt att behöva bli lagboksläsare, men om man ägnar sig åt brännvinsadvokatur måste jag ju det. Det är nämligen väldigt tydligt att polisen ger sitt godkännande eller inte efter att ha fått ett remissvar från Stockholms stad. Stockholms stad kan via trafikkontoret antingen bevilja eller avstyrka. Om Stockholms stad avstyrker får polisen enligt lagen inte ge tillståndet. Men ni beviljade, och jag menar att det var fel med de erfarenheter vi har. Du måste väl i eftertankens kranka blekhet kunna erkänna det?

Anförande nr 32

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! När vi i staden svarar på en remiss måste vi också följa lagstiftningen. Det är ju här det hackar lite i din argumentation, Christofer Fjellner, för du anser att staden inte ska följa lagstiftningen utan svara utifrån helt andra perspektiv än gällande regelverk. Då är det lagstiftningen du uppenbarligen är beredd att ändra. Du är alltså uppenbart beredd att inskränka demonstrations-, mötes- och yttrandefriheten i Sverige, för det är det du står och säger i talarstolen. Du säger med ditt besked att Moderaterna ska gå hela vägen, det vill säga begränsa demokratin och markera mot antidemokratiska krafter. Du vill att staden först ska bryta mot lagstiftningen för att polisen sedan ska fatta ett felaktigt beslut utifrån gällande lagstiftning, men du vill inte göra någonting åt regeringen, som sitter på den lagstiftande församlingen.

Anförande nr 33

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Om det var så att Nordiska motståndsrörelsen hade bestämt sig för att de ville ha en Rudolf Hess-festival på Gärdet med en stor scen, lite sånguppträdanden, lite karuseller och lite försäljning av saker till barnen, Karin Wanngård, då tror jag – eller hoppas i alla fall – att du hade sagt: Aldrig att jag upplåter stadens mark till detta! Det hade heller inte skett. Men för tre veckor sedan stod du här och sa att du inte såg några problem med den demokratisyn som den här arrangören har, trots att Totalförsvarets forskningsinstitut säger att det finns helt uppenbara kopplingar till världens mest hårdföra regim.

Men den mest intressanta information vi får här i dag, tror jag, är att det besked du gav till DN och som kablades ut till alla om att man nu ser annorlunda på saken nog inte är vatten värt. Det handlar bara om att de inte kommer att få låna toaletter av staden. Är ditt besked till stockholmarna att den här festivalen även nästa år kommer att genomföras på Järvafältet på grund av att ni kommer att bevilja tillstånd till den även då?

Anförande nr 34

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Det som jag väldigt tydligt kommunicerar är att vi nu från stadens sida är överens med Järva Folkets Park om att inte hyra ut lokalerna till festivalen.

De demokrativillkor som togs fram under tidigare moderat styre är inte inskrivna i hyresavtalen, vilket innebär att det finns juridik i detta. Vi vill naturligtvis först revidera demokrativillkoren, för de räcker inte till. Sedan måste man skriva in dem i hyreskontrakten. Det är väldigt svårt att i diskussionen med dem som hyr av staden hävda någonting annat än det som står i kontrakten. Det förvånar mig att det här inte finns med i befintligt regelverk; ni gick inte hela vägen när ni styrde Stockholm. Det vi är väldigt tydliga med nu är att Järva Folkets Park inte ska hyra ut lokalen till denna festival. Vi följer lagstiftningen.

Sida 67 (138)

Fråga nr 2. Är borgarrådet beredd att omvandla Katarinagaraget till boendeparkering?

Anförande nr 35

G a b r i e l K r o o n (SD): Den här frågan talar för sig själv. Är du beredd att tillföra nya parkeringsplatser i Stockholms stad och inte bara ta platser från stockholmarna, Lars Strömgren?

Ett stort garage med stor potential är Katarinagaraget, där det finns ungefär 550 parkeringsplatser. Det finns också kapacitet där för att skapa boendeparkering och återföra en del parkeringsplatser till inte minst boende i Gamla stan som förlorar sina platser i och med att du och ditt styre förmodligen kommer att gå fram med en ny stadsmiljözon som kommer att stryka ungefär 100 parkeringsplatser.

Frågan är mycket rak och konkret: Är du beredd att verka för att återöppna Katarinagaraget och skapa en boendeparkering där?

Anförande nr 36

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande och fullmäktige! Jag tackar för frågan. För att kunna besvara den måste jag börja med att konstatera att Katarinaberget just nu är stängt i och med bygget av Slussen och bussterminalen i Katarinaberget. Ett arbetsområde har etablerats i anslutning till det som tidigare var det här garaget. Sedan är det så att garaget ägs av fastighetskontoret. Tidigare var det Stockholm Parkering som hyrde det av fastighetskontoret, men i själva verket är det här ett skyddsrum, ett befolkningsskyddsrum som i fredstid kan hyras av Stockholm Parkering, skötas av Stockholm Parkering och öppnas som garage.

När det är färdigbyggt vid Slussen och Katarinabergets bussterminal är färdig kommer man att behöva göra en hel del renoveringsarbete i Katarinaberget för att det återigen ska kunna bli ett garage för bilar. Med tanke på reglerna för och intresset för att kunna erbjuda skyddsrum är det just nu väldigt angeläget att säkerställa att skyddsrum finns.

När Katarinabergets garage eller skyddsrum kan öppnas och den renovering har skett som planeras efter att det här är gjort tar vi som sagt gärna den diskussionen. Liksom många andra skyddsrum som finns runt om i staden är det här också ett lämpligt exempel på att man kan inrätta garage i fredstid.

Anförande nr 37

G a b r i e l K r o o n (SD): Det verkar som att du åtminstone inte är en total motståndare till den här idén, Lars Strömgren. Jag skulle vilja förtydliga min fråga lite

mer. Är det så att du avser att initiera en utredning och en planering för att inrätta ett garage där? Är det någonting som ligger på er agenda inom närtid? När kan vi i så fall vänta oss att den här utredningen påbörjas? Sida 68 (138)

Anförande nr 38

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Stockholms stad och Stockholm Parkering har många garage för bilar och bygger också sådana. Det är önskvärt; när vi bygger och exploaterar nya områden försöker vi lösa så mycket av den parkering som är ålagd oss enligt plan- och bygglagen på kvartersmark i nybyggda garage. Det är inget konstigt för Stockholm Parkering att driva garage. Det är något som tillhör kärnuppdraget.

I det här fallet ägs anläggningen av fastighetskontoret eller fastighetsnämnden. Exakt hur de väljer att använda den efter att den renoverats ligger delvis utanför min rådighet som trafikborgarråd, men det förs redan en dialog med fastighetskontoret från Stockholm Parkering, och den är jag mycket positiv till. Det som är viktigt att komma ihåg är att anläggningen i krigstid behöver kunna omvandlas till ett skyddsrum, och det behöver man ta höjd för när man öppnar den för parkering.

Anförande nr 39

G a b r i e l K r o o n (SD): Du är duktig på att inte svara på frågan, och det tycker jag faktiskt är lite beklagligt. Det finns ju ändå ett stort antal medborgare som kommer att förlora sina viktiga boendeparkeringsplatser i Gamla stan, och de vill ha tydliga besked. När kan vi vänta oss att en möjlig utredning påbörjas, så att vissa av parkeringsplatserna kan återställas?

Om man ska hårdra det du säger finns det för det första egentligen ingen utredning som är på gång. Vi vet för det andra inte heller när den kommer att ske. Du menar därutöver för det tredje att det inte är ditt ansvarsområde, och det tycker jag är beklagligt. Det är ju du som är trafikborgarråd, och du ska ha koll på det här. Du borde tydliggöra för de medborgare i Gamla stan som förlorar sina parkeringsplatser vilka alternativ som finns för dem. Men det verkar du inte vara intresserad av, utan här handlar det som vanligt framför allt om att förstöra för bilen snarare än att se till att man även kan ha en stad med bil.

Anförande nr 40

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Boendeparkering för dem som bor i Gamla stan finns redan i dag med särskilt förmånliga regler. Man kan som boende i Gamla stan parkera i hela innerstaden, till skillnad från hur det är med de andra boendeparkeringstillstånden.

Men vi kommer inte ifrån det faktum att det här skyddsrummet, som i fredstid kan användas som garage, tillhör fastighetsnämnden. Det förs just nu en dialog mellan Stockholm Parkering och fastighetskontoret om hur det här skyddsrummet i fredstid kan användas som garage. Det är dock delvis fråga om känslig information. Det finns andra skyddsrum som vi har garage i, men exakt hur den dialogen ser ut och vilken information som kan ges i dagsläget om detta är kopplat till stadens säkerhetsarbete och lämpar sig inte för en öppen debatt i det här formatet. Men om det blir garage på

den här platsen kommer vi att möjliggöra för boende att parkera där med olika typer av tillstånd. Sida 69 (138)

Fråga nr 3. Stulna möbler som sålts vidare

Anförande nr 41

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Stockholms stadsbibliotek är en pärla ritad av Gunnar Asplund. Det känner vi till i den här salen. Enligt min mening är det också ett av världens absolut vackraste bibliotek. Det är inte bara känt för sin arkitektur utan också för alla de detaljer som finns i biblioteket och som konstnärer som Nils Sjögren och Ivar Johansson har varit delaktiga i. Det är konstskatter av högsta klass som vi har tillgång till i Stockholm.

Den 14 februari i år publicerade Sveriges Televisions *Uppdrag granskning* ett program där man berättade om stölder av sådana här konstskatter på olika platser runt om i Sverige, varav en var vårt stadsbibliotek. Mina frågor till borgarrådet Torun Boucher är först och främst: Hur ser du på detta, och är stölderna polisanmälda?

Anförande nr 42

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Jag tackar för frågan, Isabel Smedberg-Palmqvist. Den 14 februari är också Alla hjärtans dag. Min man och jag åt uppgraderad frukost och tittade på *Uppdrag granskning* samtidigt, för jag visste att det här skulle komma. Det är ju en jätteallvarlig sak. Hela det här programmet var egentligen galet. Det är en klick människor som anser att de själva står över andra på grund av sin egen unika estetiska kompetens för att de bättre än andra förstår sig på Swedish Grace. Därför tycker de att det är rimligt att ta från offentliga miljöer och ställa ut i sina egna hem eller trädgårdar. Det är en enda person som har stulit det mesta av det som det programmet handlade om. Det var till och med en fontän som blev stulen någonstans, dock inte från stadsbiblioteket. Precis som du säger är föremålen inte skapade för privata hem. Möblerna på stadsbiblioteket är ju en integrerad del av arkitekturen, en del av en helhet som dessutom är ett stadsbyggnadsminne. Det här är alltså allvarligt.

Från stadens sida har vi i dagsläget sju polisanmälningar diarieförda. De är gjorda under hela det ganska långa tidsspannet från 2011 till i dag. Några saker som har stulits är till exempel en skrivbordslampa, ett bord, en karmstol och fyra stolar. Det är fantastisk design, men det är vardagliga föremål. Kanske ser inte alla deras värde. Några saker har återlämnats från polisen, framför allt sagostolen från barnbiblioteket men även två stolar.

Anförande nr 43

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Det gläder mig att stölderna är polisanmälda. Det rapporterades faktiskt stölder redan för 40 år sedan, när bland annat de fantastiska och unika handtagen till entrédörrarna stals. De är också återlämnade. Men de är inte uppsatta, för nu går man igenom ”snurror” när man går in i biblioteket. Det är kanske rimligt.

Oavsett det känns det här allvarligt. Jag tänker inte minst på det fantastiska hus som vi står i, Stadshuset, där vi har betydligt högre säkerhet i dag än när jag började i fullmäktige. Vi behöver fundera på hur vi ska säkra våra tillgångar. Jag undrar lite:

Vad har du för plan framåt för de här frågorna, Torun Boucher? Det är fråga om ett svårt övervägande mellan tillgänglighet och hur vi ska säkra vår egendom. Sida 70 (138)

Anförande nr 44

Borgarrådet B o u c h e r (V): Det vi gör i dagsläget är att nummernärka möbler och inventarier och i vissa fall också chippa dem. Jag är inte världens bästa tekniska begåvning, men då kan man spåra dem. Det är ytterst fastighetskontoret, kulturförvaltningen och i det här fallet stadsbiblioteket som bär ansvaret. Här i vårt eget hus är det väl bara fastighetskontoret.

Staden har inventerat originalmöblerna flera gånger. Jag tror att det är precis som du säger – den här medvetenheten har ökat. Vi hade för flera år sedan en diskussion om tavlor som ställs ut lite överallt och som också försvinner från olika publika platser. Redan för tio år sedan var det en stor diskussion om det. Jag tror att medvetenheten har ökat. Den senaste inventeringen gjorde vi 2020 med hjälp av Stadsmuseet.

Anförande nr 45

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Jag tycker att detta är en viktig diskussion som vi bör fortsätta med. Det spelar ingen roll vem som styr i den här staden, men det är en fråga för stockholmarna att säkerställa att vår egendom säkras på olika sätt. Jag tror att vi nog har varit lite naiva när det gäller vissa lokaler. Jag vet att det även i skolbyggnader finns oerhört fin konst som kanske till och med är ovärderlig, och man kan diskutera huruvida den kan få hänga kvar på de platser där den i dag finns. Det här är alltså en fråga för framtiden.

Men återigen: Hur gör vi med stadsbiblioteket nu på kort sikt? Nu ska det renoveras. Det finns inga tillfällen då saker försvinner så mycket som när man renoverar. Det vet jag av egen erfarenhet. Min fråga till dig är: Hur säkerställer vi den här renoveringen?

Anförande nr 46

Borgarrådet B o u c h e r (V): Just nu pågår inför renoveringen en inventering av alla originalmöbler, Detta sker i samband med upprustningen av Asplundshuset. Just nu pågår den typen av klassificering av alla möbler. Syftet är att möblerna ska finnas där när stadsbiblioteket öppnar igen 2027, som det är planerat. De är som sagt gjorda för att användas i Asplundshuset och är en del av arkitekturen i Asplundshuset – stadsbiblioteket på Sveavägen.

Fråga nr 4. Utbyggnad av särskilt stöd i stadens skolor

Anförande nr 47

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Under förra mandatperioden, när Centerpartiet var med och styrde, tog vi ett helhetsbegrepp för att alla elever i stadens skolor med behov av särskilt stöd skulle få det. Det beslutades att regionala särskilda utbildningsgrupper skulle finnas i alla stadsdelar för eleverna med störst behov och att det även i grundskolorna utan onödig byråkrati och långa utredningar skulle finnas möjlighet att placera elever direkt i lokala särskilda undervisningsgrupper.

Men vår bild är nu faktiskt att det S-ledda styret verkar tappa ambitionen att hålla upp tempot i denna utbyggnad, som jag upplevde att vi var väldigt överens om. Alla stadsdelar har ännu inte helt fungerande RSU-grupper. Det verkar också vara så att en del rektorer tycker att det är otydligt vad som riktigt avses gällande långsiktigheten i resurserna för de lokala SU-grupperna. Därför är min fråga till skolborgarrådet: Hur ser det socialdemokratiska styrets plan ut för att komma i mål med den utbyggnad av RSU-grupper och SU-grupper som beslutades under den förra mandatperioden?

Anförande nr 48

Borgarrådet Bjuggren (S): Frågan om det särskilda stödet är verkligen en av våra högsta prioriteringar, dels för att det är tydligt i skollagen att man ska få särskilt stöd om man har behov av det, dels för att föräldrar inte ska känna att de är tvungna att söka sig utanför staden som huvudman; möjligheten att få det stöd man behöver ska självklart finnas i våra egna skolor. Därför är vi glada att vi kunde ingå en bred överenskommelse i den här frågan under föregående mandatperiod. Nu jobbar vi vidare med detta.

I årets budget har vi lagt ytterligare 72 miljoner på att kunna bygga ut de här särskilda undervisningsgrupperna lokalt ute på skolorna och regionalt men också utöka den centrala undervisningsgruppen, som vi har sett haft köer under lång tid. Det blir en utökning under året med 20 procent av platserna, och under året kommer vi såklart att göra en utvärdering av hur mycket mer det behövs inför nästa år. Är det samma utbyggnad, eller kommer vi att kunna anpassa takten? Totalt sett kommer vi att öka med 124 platser i de särskilda undervisningsgrupperna på skolorna, med 49 i de regionala och med 34 i den centrala.

Dessutom pågår ett utvecklingsarbete kring just de regionala särskilda undervisningsgrupperna. Jag tror att det som har varit otydligt – detta är den bild jag har fått när jag varit ute – inte har gällt utbyggnadstakten utan inriktningen på de regionala grupperna. Ska det vara så att alla inriktningar finns i alla regionala grupper? Eller finns det anledning att begränsa vilken typ av särskilt stöd man ska kunna få och anpassa det så att man kan ha olika inriktningar på de här grupperna? Så är det inte i dag, men vi tittar på det nu och ser över det arbetet. Det tror jag är en otydlighet som gör att rektorerna inte känner sig helt trygga – ska det vara allt i alla eller olika inriktningar i våra olika regionala grupper?

Anförande nr 49

Claes Nyberg (C): Det är bra att ni redovisar en del av den utbyggnad som redan var planerad, Emilia Bjuggren. Men vår bild när vi pratar med skolledare, speciallärare och andra som försöker bedriva verksamhet är att de upplever en ökad otydlighet och dåliga indikationer avseende långsiktigheten i finansieringen av till exempel SU-grupperna. Det tycker jag är ganska olyckligt. Jag tycker att det finns någonting där.

Dessutom är det ganska tydligt att vi ännu inte har RSU-grupper som är fullt ”up and running” i alla stadsdelar. Men klockan tickar och åren går, så att säga. Nu har vi snart avverkat två verksamhetsår under den här mandatperioden. Det här är verkligen olyckligt. Kan vi få ett tydligt besked: När kommer alla stadsdelar att ha minst en fungerande regional särskild undervisningsgrupp?

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Den här kraftiga utbyggnaden till 20 procent fler platser i de särskilda undervisningsgrupperna är inte någonting som det var planerat eller budgeterat för, utan det är någonting som vi har budgeterat för i årets budget. Det låg inte någon sådan plan som vi fick ärva. Men det här är viktigt, och jag är glad att vi är överens om att det är viktigt att fortsätta det arbetet.

Om det finns oklara signaler vill jag gärna ha exempel på varifrån de kommer. Jag har inte upplevt att det funnits några oklara signaler. Jag har varit väldigt tydlig sedan den dag då jag fick förtroendet att vara skolborgarråd med att den inriktning som vi gemensamt var överens om ligger fast. I svaren på alla frågor som jag har fått – hittills har de bara kommit från externa aktörer, inte våra egna – har jag varit mycket tydlig med den inriktningen.

Sedan behöver vi diskutera utvecklingsmetoder. Många föräldrar vill till exempel kunna söka till de här regionala undervisningsgrupperna. Ska man kunna göra det? Det är en viktig diskussion som vi behöver ha framöver.

Anförande nr 51

C l a e s N y b e r g (C): Jag delar inte bilden av detta med planen. Det fanns ett tydligt beslut om att det skulle inrättas RSU-grupper i alla stadsdelar och att de skulle vara fungerande senast någon gång 2023. Jag tycker fortfarande att vi har tappat tempo. Vi i Centerpartiet satsade dessutom 15 miljoner mer än vänstermajoriteten på just utbyggnad av de särskilda undervisningsgrupperna.

När du talar om 20 procent, Emilia Bjuggren, är det viktigt att ha en bild av i vilka delar av verksamheten och på vilken av de här tre nivåerna som utbyggnaden sker.

Jag håller med dig om att staden ska klara av att sköta det här för eleverna själv. Att vi har många fristående resursskolor, som i de flesta fall fungerar alldeles utmärkt, är också ett tecken på ett kommunalt skolmisslyckande – vi har inte skött det. Men som det är nu är det faktiskt det enda som är tillgängligt för föräldrar och familjer.

Min fråga är fortfarande: Kommer ni att följa upp att den här utbyggnaden kommer i mål?

Anförande nr 52

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Självklart kommer vi att följa upp att den här utbyggnaden genomförs men också inför nästa år se om den behöver utökas ytterligare eller i långsammare takt efter hur behoven ser ut. Det är mycket riktigt så att det behöver finnas regionala grupper över hela staden, men det är ju inte säkert att det behöver finnas lika många platser. Det kanske behövs fler på vissa håll, och vi kanske behöver ha fler inriktningar på de regionala grupperna. Jag tror att när vi får ut så att vi har särskilda undervisningsgrupper på alla skolor, vilket vi inte har än, kan man också tydligare styra att de regionala kan ha tydligare inriktningar.

Det här är alltså ett arbete som kommer att behöva pågå, och det finns mycket kvar att göra. Jag är väldigt stolt över att vi tar de här tydliga kliven i år med den fortsatta utbyggnaden för att säkerställa att alla elever som har behov av särskilt stöd i vår stad faktiskt får det.

Anförande nr 53

N i k e Ö r b r i n k (KD): I förra veckan skrev två nationalekonomer en intressant artikel på DN Debatt. Man hade tittat på de kommunala feriejobben här i Stockholm. Bara rubriken är värd att citera: "Kommunens sommarjobb en nitlott för ungdomarna".

De hade alltså tittat på våra kommunala feriejobb här i Stockholm och kunnat se att året efter att en ungdom har haft ett sådant feriejobb får de lägre inkomst och sämre jobb. Man kan förstås tänka sig att arbete med att bygga fågelholkar eller odlingslådor kan bidra till en massa andra mervärden som minskad brottslighet, bättre hälsa eller ökad sannolikhet att påbörja universitetsstudier, men det gjorde det inte heller.

Min fråga till borgarrådet Bjuggren är: När vi har det så kärt ekonomiskt, varför lägger ni 121 miljoner kronor på de här jobben? Det är alltså inte nog med att de inte bidrar till att flytta ungdomarna närmare arbetsmarknaden, utan dessa jobb flyttar aktivt ungdomarna längre från arbetsmarknaden.

Anförande nr 54

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack, Nike, för frågan! Först vill jag säga att jag är jätteglad att man faktiskt gör studier på hur det går för ungdomarna i våra feriejobb. Men det som var synd med den här studien var att man helt tog bort alla de ungdomar med en särskild prioritering, det vill säga sociala skäl, funktionsnedsättningar och annat som gör att man är särskilt prioriterad för sommarjobb. Det innebär att den grupp som jobben kanske är viktigast för inte fanns med i studien. Man tog också bort alla de grupper där alla erbjöds sommarjobb, vilket främst gäller områden med en stor socioekonomisk ojämlikhet. De målgrupper som kanske har det största behovet av den här insatsen finns alltså inte med i studien.

Jag tror att de flesta intuitivt kan känna att om du kan få ett riktigt sommarjobb i privat sektor med möjlighet till extrajobb och fast anställning eller åtminstone vikariat direkt efter avslutad gymnasietid är det ganska självklart att det kommer att ge högre inkomst direkt efter gymnasiet än ett tre veckors kommunalt feriejobb som inte får konkurrera med ordinarie arbetsuppgifter. Det är liksom två vitt skilda ting.

Huvudsyftet med våra feriejobb är att alla de ungdomar som inte har dessa kontakter eller vars föräldrar inte kan hjälpa dem att få ett så kallat riktigt jobb i privat sektor faktiskt ska få chansen att tjäna sina första pengar, få en egen rad på sitt cv och få den erfarenheten med sig. Att det blir skillnad de första åren efter gymnasiet tror jag därför de flesta kan se är rimligt.

Det som var glädjande var dock att det jämnar ut sig på sikt. Fler av dem som har feriejobbat i stadens verksamheter väljer också att jobba i välfärden i framtiden, och att fler vill jobba i välfärden är rent egoistiskt ett jättebehov för oss när det handlar om att säkra vår kompetensförsörjning.

Anförande nr 55

N i k e Ö r b r i n k (KD): Den negativa effekten var, som nämnades, särskilt tydlig bland unga män med lågutbildade föräldrar. De liksom dubbelförlorar därmed på att ta ett av de här feriejobben som ni lägger 121 miljoner kronor på.

Men jag ska ge dig en sak, Emilia Bjuggren: Jag håller med om att det finns feriejobb som är viktiga på andra sätt. Jag sysselsätter mig ju mycket med äldreomsorgsfrågor, och där finns det ett större mervärde av att man till exempel kan hjälpa till och vara ett sällskap under sommaren. Man får testa och kanske få upp ögonen för ett yrke där vi står med enorma utmaningar gällande kompetensförsörjning framöver.

Jag tittade dock lite på andra jobb, och det handlade bland annat om att bygga odlingslådor, så fröer och underhålla och skörda plantor som sedan används i matlagning. Polisen larmades till Kista där några ungdomar stod och sprejade graffiti – det visade sig dock att det var feriejobbande ungdomar med arbetsuppgiften att smycka ut stadsdelen. Är det här verkligen bra jobb som bidrar till att man får upp ögonen för välfärden i Stockholms stad?

Anförande nr 56

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Om vi tittar på vad forskningsrapporten sa var det mycket riktigt så att för män som går en yrkesutbildning syntes den här inkomstskillnaden tydligast. Då pratar vi alltså om jämförelse mellan grupperna som kunde få jobb någon annanstans eller om man haft ett feriejobb i staden.

Då kan man ju lätt dra slutsatsen att om man går en yrkesutbildning, får in en fot på arbetsmarknaden och får jobb direkt efter gymnasiet är det klart att man kommer att ha en högre inkomst än om man går in i offentlig sektor, eftersom vi vet att vi har en lägre löneutveckling till exempel i offentlig sektor. Att en manligt dominerad yrkessektor har högre lön än den kvinnligt dominerade är verkligen ett samhällsproblem att ta tag i, men det är ju ingenting som vi löser med våra feriejobb.

Är alla våra jobb perfekt utformade? Nej – vi jobbar kontinuerligt med att vara träffsäkra så att feriejobben ska kunna ge en värdefull erfarenhet, en första rad på cv:t och egna pengar.

Anförande nr 57

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag tycker mig se ett problem i att man inte börjar hur många kvalitativa arbetsplatser man kan ta fram. I stället börjar man från fullmäktiges sida med att sätta ett mål om att ta fram så många. Ni ökade från 9 000 till 10 000–11 000, och därmed ökade kostnaden.

Jag ser en risk att man landar i en situation där man helt enkelt måste börja hitta på en massa nya jobb i stället för att fokusera på kvalitativa jobb, och det är då vi får en situation där ungdomar ska få betalt för att måla graffiti för att smycka ut staden, som det stod, eller bygga odlingslådor och fågelholkar. Det är säkert trevliga sommarlovsuppgifter, men för det första tror jag inte att det gör dem mer anställningsbara, och för det andra tror jag inte att det ger dessa ungdomar en särskilt bra och representativ bild av hur arbetslivet sedan kommer vara när de kommer ut och börjar jobba på riktigt.

Jag vill avsluta med två frågor: Är det värt 121 miljoner kronor i ett kärvat ekonomiskt läge? Håller du med om den här bilden, eller tycker du att de här jobben är tillräckligt bra?

Anförande nr 58

Borgarrådet *B j u g g r e n* (S): Varför har vi kvantitativa mål och inte bara kvalitativa? Syftet är att så många ungdomar som möjligt i Stockholm ska få chansen till en första rad på sitt cv, få tjäna egna pengar och få med sig en erfarenhet ut i arbetslivet efter gymnasietiden. Är det lika effektivt som om man kan få ett riktigt jobb, jobba hela somrarna och extrajobba? Nej, det är troligen inte lika effektivt, men det fyller andra syften som är mer effektiva, till exempel att fler sedan faktiskt väljer att jobba i välfärden. Fler får upp ögonen för offentlig sektor, där vi har ett enormt kompetensbehov.

Att vi har ökat antalet platser, det vill säga det kvantitativa, har också gjort att vi förra sommaren kunde erbjuda alla ungdomar på Järva som sökte ett feriejobb i staden. Det är klart att det har ett egenvärde att alla ungdomar, oavsett om man har kontakter hemifrån, om man har en fot inne på arbetsmarknaden eller om man har föräldrar som har kontakter i näringslivet, kan få chansen att tjäna sina första egna pengar. Det är viktigt!

Fråga 6. Cykelbanan på Surbrunnsgatan

Anförande nr 59

H a n n a *W e r n e r* (M): Ordförande! Den rödgröna majoriteten har valt att göra Surbrunnsgatan till stadens första cykelgata till en summa av cirka 16 miljoner kronor. För att markera denna nya typ av gata har skyltar satts upp. Man har även målat gatan röd.

Åsikter har nu ramlat in från boenden, bilister och cyklister: Man ser inte skyltarna. De är otydliga, och den röda färgen är så mörkt röd och grå att man inte riktigt ser den.

Det hela känns alltså rätt otydligt och osäkert. Jag vill därför fråga trafikborgarrådet om han är nöjd med resultatet och säkerheten kring denna gata för cyklister.

Anförande nr 60

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): Ordförande, fullmäktige! Tack för frågan, Hanna! Det är ganska nyligen som vi har getts möjlighet i trafikförordningen att inrätta det som kallas för cykelgata. Det är något som har länge har funnits i andra europeiska städer och som har visat sig vara väldigt framgångsrikt på gator där det är för smalt för att få plats med cykelbanor på ömse sidor av vägen, men där man ser att cyklister är i majoritet under delar av dygnet och säsongen.

Surbrunnsgatan är utpekad i vår cykelplan som ett huvudcykelstråk. Under sommar- och cykelsäsongen liksom under vissa delar av dygnet är cyklisterna många fler än bilisterna, och därför har vi valt att testa cykelgata på Surbrunnsgatan. Förutom det vi har gjort för cyklister har vi även förbättrat situationen för gångtrafikanter. På sex olika ställen har man gjort genomgående gångbanor som gör det säkrare för dem som går.

Den röda färgen som vi har valt är egentligen inte en färg utan en del av asfalten, och det är naturligt så att när asfalten är ny är den mörkare än den blir när den har torkat. Då kommer den röda färgen att framträda tydligare. Det återstår även en del målningsarbete, så det kommer också att tillföras en del linjer och annat som gör gatan tydligare.

Jag tror att det är alldeles för tidigt att utvärdera cykelgatan på Surbrunnsgatan. Den började byggas i november och är i stort sett färdig nu, men jag tror att vi behöver vänta till cykelsäsongen har varit för att se hur den upplevs av cyklister. Vi kommer att göra mätningar och intervjuer med dem där. Sida 76 (138)

Jag tror att det här är ett bra och välkommet tillskott i raden av olika trafiklösningar för cyklister.

Anförande nr 61

Hanna Werner (M): Ordförande! Tack för svaret, borgarrådet!

Trots att det är färre cyklister nu under vinterperioden och trots att vi inte har provat det här konceptet så himla länge har synpunkter inkommit från både cyklister, bilister och boende runt omkring. Borgarrådet nämnde att man ska dra lite linjer och att färgen kommer att förtydligas. Men vad är det för åtgärder man ska införa utöver detta för att se till att det inte upplevs som så otryggt? Jag undrar också hur mycket det här kommer att kosta. Jag har sett siffror på alltifrån 16 till 23 miljoner, så jag skulle vilja ha en uppskattning.

Anförande nr 62

Borgarrådet Strömgren (MP): Cykelgator har använts framgångsrikt i andra städer. Det här är första gången vi testar det, och naturligtvis behöver vi utvärdera det efter att det är klart.

En sak är säker: Trafik angår alla. Det kommer mycket synpunkter generellt på saker vi gör i trafikmiljön. Trafikvanor tar också tid att förändra. Det kommer att ta tid för cyklister att förstå hur den här skylten och den här förordningen fungerar så att de lär sig att här kan de ta den plats de behöver när det är fullt med cyklister på morgnarna. Det tar också tid för bilisterna att lära sig hur det här fungerar.

På Surbrunnsgatan, givet att här finns väldigt många cyklister och givet att det inte får plats cykelbanor på ömse sidor inte minst på grund av att lastning och lossning behöver fungera, är detta betydligt bättre än att inte göra någonting, och det ökar både attraktiviteten och säkerheten för gångtrafikanter och cyklister.

Anförande nr 63

Hanna Werner (M): Jag har all respekt för att förändringsarbete tar tid. Jag tycker däremot att det är lite märkligt att man inte underlättar för människor och gör det tydligt redan från början. Jag tror att man kan försöka göra de här två sakerna samtidigt.

Vi har stora framkomlighetsproblem i staden. Därför tycker jag att det är bekymmersamt att man plöjer ner så många miljoner i en gata där skyltarna inte syns tillräckligt bra och där den röda asfalten heller knappt syns. Det tycker jag är bekymmersamt, och jag tycker också att det är bekymmersamt att ni inte tar vara på synpunkter som ni får under tiden. Det handlar trots allt om att det finns cyklister som upplever otrygghet just nu.

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): Cykelgator är ett nytt tillskott i den verktygslåda som vi har för att underlätta för folk att gå och cykla mer. Surbrunnsgatan är utpekad som ett huvudcykelstråk i cykelplanen, och redan i dag är det väldigt många cyklister där. Under cykelsäsongen, på morgnarna och under maxtimmen är det fler cyklister än vad det är bilar där.

Det här är ett sätt att förtydliga reglerna för cyklisterna och bilisterna som kör den här sträckan, och vi tror att det kommer att uppskattas av cyklisterna. Skyltarna har satts upp, och det är en del målningsarbete kvar, men vi tror att det här kommer att bidra till en tryggare miljö för cyklisterna. Det man kanske inte har nämnt så mycket är att även övergångarna för gångtrafikanter har förbättrats. Det är alltså någonting som tillkommer utöver cykelgatan. Vi uppskattar att få utvärdera det här när cykelsäsongen är över.

Fråga 7. Vilka åtgärder tänker borgarrådet vidta för att stävja den osunda kostnadsutvecklingen kopplad till Stockholm Vatten och Avfall?

Anförande nr 65

T a p a n i J u n t u n e n (SD): Ordförande! För tio år sedan hade jag förmånen att sitta som ersättare i Stockholm Vatten och Avfall. Jag gjorde då en ganska tråkig upptäckt som jag har burit med mig sedan dess. Jag upptäckte nämligen att när vi klubbade olika anläggningsprojekt kom man gång på gång tillbaka och äskade mer pengar. Om det kostade 40 miljoner vill man ha 10 eller 15 miljoner till. Jag tänkte i mitt stilla sinne: Hur ska det gå med det här jätteprojektet som även jag var med och klubbade igenom?

Resultatet har vi i dag. Det gick inte så bra. Jag tycker att det finns ett slags osund bolags- och styrelsekultur som jag upptäckte där i Stockholm Vatten och Avfall som handlar om att man inte granskade mer. Därför undrar jag...

Anförande nr 66

Borgarrådet *L i n d h a g e n* (MP): Ordförande! Jag kan kanske gissa vad frågeställningen rör: Hur kan vi komma till rätta med det här och få bättre prognoser i våra beslutsunderlag, helt enkelt? Det är ju väldigt tydligt när det gäller SFA-projektet att kostnaderna gravt har underskattats. Vi politiker måste förstås i de beslutande organ som vi sitter i runt om i staden ha bra beslutsunderlag när vi ska ta ställning.

En sak som vi gjorde förra året var att skärpa investeringsreglerna i staden, vilket innebär att vi har en särskild process för de investeringsprojekt som överstiger 1 miljard kronor. I de riktigt stora projekten som staden driver ska vi nu ha en ordning där projekten överhuvudtaget inte kommer att starta utan en extern genomgång av planeringen för att verkligen säkerställa att planeringen är rimlig och att de kostnader som finns i det kommande infrastrukturprojektet verkligen finns med så att staden undviker att hamna i en sådan här situation igen. Detta tänker jag är ett väldigt viktigt steg.

En annan del som också är väldigt viktigt att jobba med och som är en tydlig signal och ett tydligt uppdrag från politiken är uppföljningen, inte minst i Stockholm Vatten

och Avfalls styrelse. Det handlar om att få kontinuerliga återkopplingar på de stora infrastrukturprojekt som ligger inte minst i det bolaget. Sida 78 (138)

Det görs alltså en hel del jobb, och det är viktigt att vi kommer framåt i de frågorna.

Anförande nr 67

T a p a n i J u n t u n e n (SD): Stadens revisorer åker ju runt och försöker inpränta i oss som sitter i olika nämnder och styrelser att vi visserligen har ett kollektivt ansvar men också har ett individuellt ansvar. Det tror jag är någonting som vi bör diskutera här i salen. Inte bara stadens revisorer utan också vi själva bör påminna oss om att vi faktiskt har ett ansvar. Vi har ett förtroendeuppdrag, och i det förtroendeuppdraget ingår det att vara lite besvärlig ibland och ifrågasätta om något verkar konstigt och behöver bättre underlag.

Det skulle jag vilja höra majoriteten ta upp så att det inte bara är stadens revisorer som står och säger sådana saker. De strukturella saker som borgarrådet tar upp, att det måste bli bättre genomgång av vissa större belopp och investeringar, tror jag är ett viktigt steg på vägen.

Anförande nr 68

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag instämmer i det. En viktig del i att sitta i en styrelse vare sig det är i näringslivet, i ett politiskt organ eller i civilsamhället är ju att verkligen ställa frågor. Det är ett viktigt uppdrag man har, så jag vill instämma i den synpunkten från fullmäktigeledamoten.

En annan viktig del som ledamoten nämnde är att vi nu också på strukturell nivå tar ansvar. Redan förra året skärpte vi investeringsreglerna, för det är otroligt viktigt att det går ut väldigt tydliga signaler till våra bolag som förstås inte heller vill hamna i en situation där man har underskattat kostnaderna och får gå tillbaka till politiken. Det är inte en önskvärd situation för någon, och därför tänker jag att vi från politikens sida måste vara tydliga med att ni ska ha den tid ni behöver i de här stora infrastrukturprojekten för att kunna göra en bra planering. Vi ska inte forcera igenom beslut på mindre än ett år. Att skicka den signalen till bolagen är förstås vårt ansvar.

Anförande nr 69

T a p a n i J u n t u n e n (SD): Tack – jag är väldigt positivt positiv till svaren, så jag har inte så mycket mer att anföra.

Anförande nr 70

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill också tacka för viktiga frågor. Det är bra att de tas upp här i fullmäktigesalen. Tack för meningsutbytet!

Fråga 8. Stockholm Parkerings utskick av kalendrar och andra trycksaker

Anförande nr 71

R a s m u s J o n l u n d (L): Så länge jag har suttit i fullmäktige har vi varje år fått kalendrar utskickade från Stockholm Parkering, ganska stora sådana som man kan

sätta upp på väggen om man nu vill; de flesta av oss lade dem säkert direkt i pappersinsamlingen. Nu har kalendern krympt och blivit mer som ett ark som man kan vända på, och härom veckan kom också något slags broschyr från Stockholm Parkering. Sida 79 (138)

Stockholm Parkering är mig veterligen det enda kommunala bolaget som skickar ut färgglada trycksaker, åtminstone till oss i fullmäktige. Jag antar att de skickas inte bara till oss utan till en väldig massa andra människor. Jag förstår också att det här inte är någonting som trafikborgarrådet själv har beslutat om, och det har ju som sagt pågått i flera år. Jag känner dock med tanke på både kostnader och miljöbelastning att jag ville väcka frågan för att se om vi inte kan få en ändring på detta, och därför ställer jag helt enkelt frågan: Vad tycker borgarrådet om det här? Borde vi inte sluta med det?

Anförande nr 72

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag tycker det är positivt att det förs upp här i kommunfullmäktigesalen hur vi kan minska pappersanvändningen, men exakt hur Stockholm Parkering som bolag förhåller sig till sina trycksaker och sina marknadsföringsinsatser är normalt sett ingenting som jag som ordförande i Stockholm Parkering engagerar mig i. Sådan detaljstyrning ägnar jag mig inte åt.

Däremot har jag tagit upp det här med bolagets ledning och fått svaret att det handlar om en väldigt liten kostnad eftersom bolaget tar fram det in-house och trycker upp det i stadens redan upphandlade avtal. Hittills har bolaget bedömt att detta bidrar till att marknadsföra bolaget, och kalendern är uppskattad av många. Men självklart ser de gärna över det här för att utröna om de ska tänka annorlunda i sina marknadsföringsinsatser.

Det är det korta svaret. Jag tror kanske att det här snarare är en fråga som man kan lyfta på ett styrelsemöte i Stockholm Parkering, där man som ledamot kan ställa frågor och dryfta sina funderingar.

Anförande nr 73

R a s m u s J o n l u n d (L): Då får jag se till att bli invald i parkeringsbolagets styrelse. Men just nu sitter jag i fullmäktige, och eftersom vi har fått alla de här trycksakerna i alla dessa år ville jag använda detta forum för att ta upp frågan här och försöka skicka rekommendationer till Stockholm Parkering med er som sitter i den styrelsen att eventuellt ta upp detta och uppmana företaget att tänka om. I alla fall i mina ögon framstår det här inte som någon effektiv marknadsföring utan snarare tvärtom.

Anförande nr 74

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag vill tacka för frågan och för omtanken och intresset för hur Stockholm Parkering jobbar med marknadsföring. Det brukar ofta nämnas att Stockholm Parkering är ett mycket välskött bolag som sköter både sina verksamheter och sina ekonomiska åtaganden med den äran. Vi tar som sagt med oss det här.

Jag vill återigen säga att det inte rör sig om några stora kostnader, men om det inte är effektiv marknadsföring är det ändå onödigt att papper trycks upp för detta. Jag lovar återigen att ta med mig detta till bolagets ledning. Sida 80 (138)

Anförande nr 75

G a b r i e l K r o o n (SD): Vi vill bordlägga tre namn: Elisabeth Boberg, Birgitta Ollongren och Bogumila Tomaszewska.

Anförande nr 76

R a s m u s J o n l u n d (L): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja komplettera förslaget med två nämndemän från Liberalerna. Jag har även mejlat till kansliet, så de ska ha fått in namnen, men jag vill förstås nämna dem här för att de ska kunna bli valda. Det handlar om Anneli Bojesson och Johan Westberg till Stockholms tingsrätt.

§ 15 Överenskommelse om exploatering med tomträttsupplåtelse för bostäder, hotell, handel, idrott m.m. inom del av Akalla 4:1 i Kista till Playce Bostad 1 AB med flera

Anförande nr 77

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett spännande projekt i Kista inom projektet Fokus Järva. Som ni ser i ärendet handlar det om ungefär 580 bostäder varav hälften hyresrätter. Dessutom blir det 21 000 kvadratmeter hotell och kontor, 11 500 kvadratmeter idrottsytor samt därutöver torg- och parkytor. Även parkytorna är ganska stora, 8 000 kvadratmeter. Två högre hus med 41 respektive 27 våningar kommer att byggas, och det kommer att bli en verkligt fin mötesplats för sport, hälsa, teknik, forskning, boende och näringsliv.

I planeringen av det här området har Stockholms byggnadsordning varit vägledande. Där benämns stadsbyggnadskaraktären som verksamhetsområde, och i planeringen av ett sådant område har man haft fem utgångspunkter.

Det första handlar om att utveckla platsen med utgångspunkt i den befintliga och planerade bebyggelsen i närområdet vad gäller karaktär, skala, material, kulör och typologier. Nummer två har varit att bebyggelsen ska ha en tydlig arkitektonisk idé, nummer tre att det ska bli en värdeintegrerad attraktions- och mötesplats som stärker sambanden med omkringliggande områden, nummer fyra att man ska utveckla befintliga och nya kvaliteter i verksamhetsområdet för att skapa attraktiva offentliga rum och slutligen nummer fem att man ska tillföra nya stadskvaliteter som stöder ett levande stadsliv av både permanent och tillfällig karaktär.

Allt detta är en helt enligt byggnadsordningen, vilket jag tycker att man har lyckats med på ett utmärkt sätt i det här projektet.

Men som ni noterar är genomförandetiden väldigt lång. Förhoppningsvis börjar arbetet i år, men inflyttning beräknas inte ske förrän 2031. Under en så lång projekttid är det naturligtvis viktigt med en bra kostnadskontroll och bra samordning. Om vi ser bakåt i tiden kan vi konstatera att de beräknade utgifterna för projektet är fem gånger högre jämfört med inriktningsbeslutet, och det gäller både omfattning och ekonomi. Samtidigt har volymen sedan dess ökat med 56 000 kvadratmeter, det har även tillkommit tre gator, parkytor, torg och omfattande och också kostsamma skyfallslösningar. Som vi alla vet har även byggkostnadsindex under åren sedan 2015 ökat kraftigt.

Täckningsgraden är ändå 115 procent, och projektet ger verkligen stora värden till området. Naturligtvis borde de ändrade förutsättningarna ha varit uppe mer regelbundet i exploateringsnämnden, men jag vet att majoriteten där redan förra året ändrade rutinerna i arbetet. Nu redovisas så här stora projekt regelbundet till nämnden, vilket som sagt är särskilt viktigt när projekten pågår mycket, mycket längre än brukligt.

Med detta vill jag slutligen yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag säga att vi moderater såklart ser väldigt positivt på den planerade utvecklingen av det här projektet i Kista. Kista är, som vi känner till, en stadsdel med väldigt många kontor och arbetsplatser, vilket också visar sig framåt kvällen när de flesta arbetande människor har gått hem och stadsdelen då saknar liv och rörelse. 580 nya bostäder kommer att bidra till att ändra på detta och kan också ge ett ökat serviceunderlag. Det är jättebra med fler boende som rör sig i området.

Det som oroar oss är precis det som föregående talare också har nämnt, alltså inte projektets innehåll utan den kraftigt försämrade projektekonomi som delvis beror på att det har gått så lång tid mellan de två besluten. Inriktningsbeslutet fattades alltså i februari 2015. Precis som vi hörde nyss finns det ett antal orsaker till att det har blivit så här; det ifrågasätter vi inte på något sätt. Vi förstår att det har blivit så, men täckningsgraden har minskat kraftigt från 357 procent till 115 procent under resans gång. Det hade varit bra med lite fler avstämningspunkter mellan de stora besluten uppe i nämnden för att kunna se och följa det här.

Nu har vi fortfarande en positiv täckningsgrad, och det är bra. Men det finns en risk att det går åt fel håll, och då gäller det att vara ute i god tid. Därför vill vi lyfta fram den frågan och också tacka finansborgarrådet och föregående talare här som har initierat en ändring av rutinerna så att det här kommer att komma upp till nämnd oftare. Det är viktigt att följa hur våra stora investeringsprojekt löper och faller ut.

I och med att det finns en ny rutin förutsätter vi också att man har tagit höjd för eventuella återstående risker och osäkerheter fram till färdigställandet och att det, om det inte är så, kommer att meddelas och komma upp i nämnden.

Med detta yrkar jag bifall till Moderaternas förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 79

I s m a i l A l i (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Stockholm är en fin stad, och befolkningen i Stockholm väntas växa. För att spara Stockholms gröna områden utan att stoppa tillskapandet av nya bostäder är det viktigt att Stockholm tillåts växa i snabb takt, attraktivt och på höjden.

Detta förslag till detaljplan är ett gott exempel på en hög exploateringsgrad i en grön blandad stadsutveckling samt modern arkitektur på en lämplig plats. Förslaget gör Järva till en mer attraktiv plats. Järva får en ökad funktionsblandning. Vi välkomnar särskild tillskapandet av idrottshallar och idrottsytor. Vi instämmer i projektets ambition att förlägga parkeringsbehovet helt under mark för att frigöra mer yta i gaturummet för verksamheter, folkliv och grönska.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 80

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Ordförande! Det här förslaget till detaljplan är ett jättegott exempel på en hög exploateringsgrad, en grön och blandad stadsutveckling och en modern arkitektur på en lämplig plats. Det här är ett bra ställe att bygga höga hus på. Som nämnts är det toppen även av trygghetsskäl att få in så

många bostäder på den här platsen. Kristdemokraterna tycker att det är väldigt bra att parkeringarna planeras helt under mark. På sätt får vi loss mer yta i gaturummet för grönska, verksamheter och kanske utökade transportbehov. Vad vet vi? Sida 84 (138)

Med det sagt är det jätteviktigt att vi bygger med tillräckligt höga parkeringstal så att inte bilarna ändå hamnar på gatan i närheten eller i värsta fall i grönområden.

Vi är redan eniga; jag behöver inte yrka på något särskilt, så då gör jag inte det.

Anförande nr 81

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Då ska jag ställa till det lite grann så att vi får lite debatt!

Jag tänkte i första bästa ärende som egentligen rör någonting konkret, som Fokus Järva, ta upp ett par saker. Först vill jag fastslå att Fokus Järva är himla bra. I det läge som vi befinner oss nu är det ju ett problem att fullfölja både den nya majoritetens och våra ambitioner att bygga där det är möjligt. Man kan också kalla det för genomförbarhet.

Och just nu är detta ett stort problem. Extra stort är det i Järva, där jag vet att det finns byggaktörer som är intresserade av att satsa men där stadens blanka nej till diskussion av markpriserna hindrar och stoppar dem. Jag väljer att ta upp det här i en fullständig paradox eftersom detta egentligen är ett ärende där vi många av oss konstaterar att ekonomin har försämrats kraftigt. Men det är som sagt ett gammalt ärende.

Om vi ska få någonting gjort på platser som Järva – som vår herre ska veta förtjänar ett mycket bättre rykte, för det finns verkligen stora värden i Järvaområdet – tror jag också att vi måste börja fundera på hur vi kan få en mer positiv inriktning på lite kortare sikt. Då menar jag inte att endast de kommunalägda bolagen ska ha möjlighet att bygga, utan allt tjänar på att vi också får en större mångfald i Järva. Därför måste privatägda bolag, fastighetsutvecklare och exploaterer få chansen också i dag. Branschen går jättedåligt, även om det har förbättrats något. Det är ändå ett fortsatt problem, och det tycker jag att vi ska ta på stort allvar här i fullmäktige.

Annars är ärendena är alldeles utmärkta, och jag yrkar bifall till dem.

Anförande nr 82

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Björn Ljung tar upp en mycket viktig fråga med tanke på hur konjunkturläget ser ut. Jag kan väl bara illustrera med det faktum att vi har ungefär 25 000–26 000 lägenheter godkända i plan och av dem är 5 000–6 000 stoppade av marknadsskäl. Att det inte byggs handlar antingen om att det inte finns någon efterfrågan på platsen eller att man inte får banklån. Det gäller också mycket bostadsrätter. Vi har naturligtvis vissa instrument som är unika för Stockholm åtminstone vad gäller hyresrätter kopplat till förmånliga tomträttsavgälder, som är väldigt populära, så där har vi ju en fördel.

Precis som Björn Ljung är inne på är det viktigt att staden å sin sida gör allt den kan för att underlätta, och det arbetet pågår för fullt. Vi gör en hel del, men det kommer, kan jag redan utlova, ett ärende här i april, har jag hört ryktas om, i exploateringsnämnden. Jag sitter inte där själv, men där kommer dessa frågor att

beröras: Hur kan vi på fler sätt från stadens sida underlätta och få fram projekt tidigt? Sida 85 (138)
Precis som Björn Ljung säger är det otroligt viktigt.

Anförande nr 83

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Tack, borgarrådet Jan Valeskog, för ett seriöst, viktigt och bra svar!

Det finns all anledning att fundera på just markkostnaderna, för i områden som Järva, Skärholmen, Rågsved och några områden till som vi vill ska få samma goda rykte som de egentligen förtjänar är det också bra att vi kan bygga bostadsrätter. Det handlar både om mångfalden och om att många helt enkelt vill ha den boendeformen. Det handlar inte om någon boendetrappa, men många med den bakgrunden är vana att äga sitt boende.

Jag ser fram emot april där vi kan se att det kommer några goda idéer!

Anförande nr 84

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, åhörare, fullmäktige! Jag tänkte hålla mig kort. Miljöpartiet tycker att det här är en bra plan och står bakom den. Det är positivt att det tillförs idrottsytor, handel, bostäder och hotell – utmärkt!

En brasklapp handlar om vattenfrågorna. Det här området ligger ju i ett skyfallsområde, en lågpunkt. Här krävs det att man leder vidare vattnet till Edsviken. Väldigt mycket vatten i hela Järvaområdet leds just till vattenförekomsten Edsviken, och jag vill bara lyfta detta. Som Miljöpartiet har påpekat tidigare är det oerhört viktigt att arbeta med dagvattenhanteringen ute på Järvafältet, eftersom Igelbäcken behöver allt rent vatten den kan få. Detta är alltså någonting som vi ska vara medvetna om i all kommande planering kring Järvafältet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 85

G a b r i e l K r o o n (SD): Det här är såklart ett långt gånget beslut som har fattats i etapper i över 15 år snart. Sverigedemokraterna var inte med från början när inriktningen togs. Vi skulle ha velat se en annan utformning av det här fältet och byggnationen, och därför kommer vi att avstå från att delta i beslut och i stället lämna in ett särskilt uttalande – samma som i kommunstyrelsen.

Anförande nr 86

E m i l B u s t o s (S): Jag ska säga några ord om etapp 4 på Årstafältet.

Vi står inför ett avgörande tillfälle i utvecklingen av vår stad där vi inte bara tar hänsyn till dem som bor här i dag utan också till dem som vi vill ska bo här i framtiden. Målet om att erbjuda 140 000 nya bostäder till 2035 är ambitiöst, och i dag tar vi ytterligare ett steg.

Årstafältet är ett projekt som ger energi och framtidstro. Jag bor själv i Årsta, så det är lite extra kul att prata om mitt eget närområde. Nu bygger vi söderort både större och roligare. Projektet är kul. Det här är också en bra etapp, där det kommer nya bostäder, kontorsutrymmen, skolor, förskolor, parker och en ganska häftig dagvattendamm. Det kommer som sagt att bli både hyresrätter, bostadsrätter och studentbostäder, vilket bidrar till att göra Årsta och söderort till en roligare stadsdel. Dessutom bygger vi ihop delar av söderort: Årsta, Årstafältet och Östberga. Det gör Stockholm både mer välkomnande och öppnar upp vår stad för en bredare allmänhet.

Det är också kul att peka ut att det finns positiva effekter ur ett miljöhänsende. Parkmark tas visserligen i anspråk, men vi kompenserar det på olika sätt. Det kommer nya parker. Det planteras nya träd, och de nya dagvattendammarna ska se till att avrinningen till Årstaviken blir godtagbar. Vi ställer krav på de nya bostäderna så att buller och utsläpp hålls på godtagbara nivåer.

Sist men inte minst ekonomin – det viktigaste. Utsikterna ser bra ut. Man vet såklart aldrig hur marknaden ser ut i framtiden, men bedömningen i dag är att projekten kommer att göra en bra vinst antingen genom att vi säljer marken eller upplåter den med tomträtt. Det är klart att det finns risker. Det är ett projekt som är en del av ett större arbete, och blir det förseningar kommer det även att påverka kostnaderna här. Marken är komplex. Årstafältet är gammal sjöbotten, så det finns alltid tekniska risker. Men exploateringskontoret arbetar proaktivt och är övertygade om att de kommer att lösa det, och vi kommer att ha en god dialog.

Sammanfattningsvis är Årstafältet, etapp 4 ett spännande nytillskott till stadsbilden, och om några år kanske vi alla kan ta en promenad genom de nya paradgatorna där.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 87

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Ordförande! Vi står bakom vår reservation och yrkar bifall till den.

Sida 87 (138)

Anförande nr 88

Elvir Kazinic (S): Ordförande, åhörare, kommunfullmäktige! Varje dag är det extra roligt för mig som andre vice ordförande i Järva stadsdelsnämnd att det händer så mycket positivt i vårt Järva! Det byggs, man planerar att bygga och det planeras meningsfulla friluftaktiviteter. Det planeras sommarjobb.

En av de grejor vi försöker att göra så att Järva ska bli vackrare och tryggare för varje dag som går är hundrastplatser. Stockholms offentliga rum ska vara av hög kvalitet. De ska vara inbjudande och levande platser som skapar både trygghet och trivsel. Det ska vara attraktiva och trevliga platser att vistas på både för besökare och boende i området. Förslaget bedöms ha en positiv verkan ur ett jämställdhetsperspektiv, då anläggningen av en ny hundrastgård i anslutning till ett skogsområde liksom befintliga hundrastgårdar anses göra platsen mer besökt, vilket bidrar till ökad trygghet. Det har visat sig att övriga sådana platser som vi har lagt i Järva på den sista tiden har gjort skillnad. Även den här platsen kommer att följas upp i stadsförvaltningens kommande trygghetsinventeringar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 89

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Nästan alltid när vi diskuterar hundrastgårdarna här när de är uppe till beslut brukar någon påpeka att det är konstigt att frågan avgörs här. Det är kanske inte så konstigt. Det är ju nästan bokstavligen en cykelställsfråga, så påpekandet saknar inte poänger. Jag tänkte komma till det men vill först göra en liten utvikning.

I går hade vi socialdemokrater nationell uppstart av EU-valet. På Södermalm knackade vi dörr på fem olika platser. Mitt gäng, som bestod av ett tiotal personer, knackade Ringen vid Skanstull. Vi var två som gick tillsammans, och min kamrat hade med sig dvärgpudeln Malte. Vi knackade ett femtiotal dörrar och frågade folk hur de tänkte kring valet och om klimatkrisen, om EU ska gå till höger eller till vänster – rätt stora frågor, på sätt och vis motsatsen till det här ärendet.

Jag räknade samtalen. Jag räknade inte hundarna, men vi mötte nog ett tiotal, och för dem är nog hundrastgården viktigare än EU, särskilt den vid Älvsborgsgatan, som ligger bara ett stenkast från Ringen där vi knackade dörr. De som bor runt Nytorget påverkas däremot negativt av beslutet. Deras hundrastgård borta vid Malongen försvinner. Där ska det bli hyresrätter. Ett bra beslut, kan jag tycka, men det blir sämre för hundarna och deras ägare. Sedan har vi Rosenlundsparken, där det blir ytterligare en gård som kommer glädja andra.

Jag vill avsluta med reflektionen att det kan vara bra att påminna sig om detta perspektiv ibland: Även de minsta av beslut som vi fattar i kommunfullmäktige kan vara nog så viktiga för dem det berör.

Med det skulle jag vilja yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 90

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Ordförande! Det är många ärenden om allmänna lokala ordningsföreskrifter i kväll, och nu ska vi diskutera lite kring Järva begravningsplats som öppnar efter sommaren om allting går som det är tänkt. Majoriteten föreslår att vi jämställer begravningsplatsen med en offentlig plats, vilket bland annat innebär förbud mot alkoholförtäring, att du ska plocka upp efter hunden och så vidare. Detta är helt i sin ordning, men vi moderater anser att det saknas ytterligare ett förbud, och det är förbud mot pulkåkning.

Pulkåkning är en aktivitet som inte hör hemma på en begravningsplats, dit många kommer för att man känner sorg. Det är djupt respektlöst, och man kanske kan tycka att det inte ens borde vara en fråga för oss att ta upp här i kväll. Det finns gott om andra områden i staden där både lek och glada skrik uppmuntras, men detta gäller inte stadens begravningsplatser.

Vi har under många år haft problem med pulkåkning på Skogskyrkogården, vilket ni känner till, och kanske är det dags att vi sätter ned foten i kväll och tar ett beslut i den här frågan en gång för alla. En begravningsplats ska vara en lugn, välkomnande och trygg plats för alla stockholmare att besöka, och av respekt för den som söker sig till stadens kyrkogårdar och begravningsplatser för att ta avsked eller minnas någon den saknar behöver vi ta en större hänsyn till platsen. De allmänna lokala ordningsföreskrifterna som föreslås i det här ärendet skiljer sig ju redan från de ordinarie ordningsreglerna på annan offentlig plats, så det borde inte vara så svårt för majoriteten att i kväll komplettera de här föreskrifterna med ett förbud mot pulkåkning.

Jag har en liten önskan att majoriteten ändrar sig i kväll och vill ansluta sig till vårt förslag, och med anledning av det yrkar jag bifall till Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 91

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Ni hör – jag kan också! Det här med att inleda med ”ordförande” är för övrigt ingenting som står i kommunfullmäktiges arbetsordning, utan det är en oskriven regel. Jag har autism, vilket gör att jag inte har särskilt lätt för oskrivna regler. Men jag vill väldigt ogärna bli uthängd och kallad pinsam i Moderaternas sociala medier igen, någonting som i ärlighetens namn gjorde mig väldigt ledsen, så därför hoppas jag att vi alla kan hjälpas åt att fokusera på politik och inte på enskilda personer i den politiska kommunikationen. Då har jag det sagt.

Vad gäller Järva begravningsplats ska vi komma ihåg att det här är en begravningsplats som kommer att ligga i ett kulturresevat. Det är ett väldigt viktigt friluft- och rekreationsområde för hela Järva. Platsen vi pratar om rent specifikt heter Granholmstoppen, och den används för löpning, skidåkning, pulkåkning, hundpromenader, dejter och grillning beroende på säsong. Själv red jag väldigt mycket här som tonåring.

Själva ingångsvärdet i den internationella arkitektävling som hölls för Järva begravningsplats och som utlystes inför utformandet 2009 var att det här området

skulle fortsätta att fungera som just ett friluftsb- och rekreationsområde. Hela utformningen av begravningsplatsen utgår från detta, vilket också framgår av detaljplanen för området. Det står specifikt ordet "lek", till exempel. Sida 91 (138)

Därför skjuter reservationen från oppositionen långt över målet. Jag förstår att man vill fortsätta att göra en politisk poäng av pulkåkningen på Skogskyrkogården, men det här är inte Skogskyrkogården. Det här är Järva begravningsplats. Det här är Järva kulturresevat. Det här är Granholmstoppen. Självklart ska de som vill löpa, springa, tjoa, tjimma och åka pulka på Granholmstoppen kunna fortsätta att göra det även i framtiden. Det är så det här projektet är utformat, just för att man ska kunna fortsätta att använda det som friluftsområde.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 92

E l v i r K a z i n i c (S): Ordförande, kommunfullmäktige, åhörare! Nu är vi snart klara med den efterlängtda Järva begravningsplats. Det är klart att vi måste se till att den här platsen också blir en offentlig plats. Då måste det finnas vissa förbud mot alkoholförtäring och tillfällig försäljning. Man ska också ha en skyldighet att plocka upp avföring efter hunden.

Debatten som oppositionen framför här var lite annorlunda för några år sedan när vi hade ett oppositionsborgarråd – som inte är här i dag – som föredrog ärendet. Han pratade om det här, och som Clara Lindblom tydligt har förklarat så är detta ett friluftsområde. Därför finns det ingen anledning att sätta gränser för våra medborgare som ska vara där.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 93

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det här är, ungefär som när jag talade om en ganska svår sak när det gäller byggnation i samband med markupplåtelse och markkostnader för Fokus Järva, Rågsved, Skärholmen med flera områden – nu är det så; det var inte så tidigare – en principiell fråga när det gäller verksamhet som kan upplevas som störande för dem som besöker en kyrkogård. Hemma på min gata, eller i alla fall nästan, alltså kyrkogården vid Kungsholmens kyrka är det så att den används inte så mycket, för den är ganska full redan. Det är samtidigt en offentlig park i staden, och av det skälet ville eller kunde inte kyrkoherden säga nej tack till pulkåkande bland gravarna.

Jag har fått både negativa och positiva kommentarer till att man ska kunna åka pulka på kyrkogårdar, och man kan ju undra om det är så farligt om det nu skulle vara så på Järva nya begravningsplats. Ska man inte kunna använda den på samma sätt som tidigare? Jag ser inte så stora problem med promenader, vandring och löpning, men pulkåkning kan faktiskt upplevas som betydligt mer ljudlig och kanske därför någonting som de som besöker begravningsplatsen inte uppskattar så mycket. Att visa dem den respekten tycker vi helt enkelt är större än att man ska kunna använda detta som en allmän friluftsplats. Då får vi som vill göra annat helt enkelt göra det på ett annat ställe.

Det här är heller inte någon direkt partipolitik. Jag kan berätta att de som vi har pratat med om den här frågan har haft alla möjliga politiska uppfattningar och även alla möjliga åsikter, så det är mer en personlig, etisk fråga än en partipolitisk. Sida 92 (138)

Jag yrkar bifall till vår gemensamma reservation med Moderaterna och med instämmande av Kristdemokraterna i kommunstyrelse.

Anförande nr 94

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande! Jag ska fatta mig kort. För oss kristdemokrater är den här frågan enkel. Det finns många platser i vår stad där man kan leka och åka pulka, tyst eller ljudligt. Våra begravningsplatser ska inte vara sådana platser, och därför yrkar vi bifall till den gemensamma reservationen från Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna.

Anförande nr 95

E w a C a r l s s o n H a l l b e r g (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Sedan det blev möjligt att starta och driva förskola i egen regi har mycket hänt. Föräldrakooperativa och personaldrivna förskolor har mer och mer blivit förskolor med ekonomisk vinst som huvudsyfte. Stockholms stad har nyligen inrättat en förskolenämnd och förvaltning som har till uppgift att säkerställa god kvalitet för alla våra barn i förskoleverksamheten. Det är inte helt enkelt att driva förskola utifrån de regelverk som med åren har blivit nödvändiga att skärpa. Det är för barnens skull.

För att säkra verksamheterna med höga krav på pedagogiskt och ekonomiskt stabila och hållbara förskolor har det utvecklats ett kontrollsystem, detta helt enkelt för att säkra kvaliteten för barnen och för föräldrarna. Även för föräldrar som vill starta ett föräldrakooperativ är det av värde att veta om förutsättningar och kompetens är tillräckliga för att det ska bli en hållbar och väl fungerande verksamhet. Det är för barnens skull.

All den här kontrollverksamheten kostar tid och skattepengar, och det är därför rimligt att förvaltningen tar ut en skälig kostnad för en del av det arbetet även för föräldrakooperativ. Staden ska genom sitt tillsynsansvar verka för att rätt aktörer bedriver välfärdsverksamhet med hög kvalitet, och jag är säker på att även de flesta skattebetalare anser det.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut om avgifter för godkännande av huvudman för fristående förskola eller pedagogisk omsorg.

Anförande nr 96

C e c i l i a H e r r s t r ö m (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! I Stockholms stad ska alla barn ha plats i en förskola av hög kvalitet, oavsett i vilken del av staden man bor. Stockholms stad har ansvar för att stadens alla förskolor har bra förutsättningar. Utöver det har vi också kontrollansvaret när det gäller ansökningar från förskolor med fristående huvudmän. Vi har även tillsynsansvaret för dessa. Vi ansvarar också för att även dessa förskolor är seriösa och bedriver en kvalitativ verksamhet.

År 2023 utökades prövningsansvaret i och med ändringar i skollagen när det gäller krav på fristående huvudmäns lämplighet. Det är mot bakgrund av detta som avgifterna höjs, men de kommer även fortsättningsvis att följa självkostnadsprincipen. Avgiftsjusteringar behövs för att stärka och utveckla stadens myndighetsutövning när det gäller fristående verksamheter och att möta upp det mer omfattande utbildningsarbete som lagändringarna medför. Det är en myndighetsutövning och ett utredningsarbete som behövs för att säkerställa att alla barn i hela Stockholms stad får tillgång till en förskola av hög kvalitet och med likvärdig verksamhet, oavsett huvudman.

Med detta sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

L i n n é a V i n g e (SD): Vi har egentligen inga synpunkter på de nya avgifterna, men Sverigedemokraterna förespråkar sedan tidigare att ansökningsavgiften för föräldrakooperativ ska avskaffas.

Syftet med ett föräldrakooperativ är inte att göra vinst, utan det är en sammanslutning av föräldrar som gemensamt beslutar sig för att ta ansvar för omsorgen av sina barn. Därför skiljer sig de ekonomiska förutsättningarna ofta åt jämfört med många andra fristående förskolor, och för att underlätta de här verksamheterna vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 98

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Järva begravningsplats började planeras redan 2005 och kommer att stå klar till hösten. Begravningsplatsen kommer fylla ett väldigt stort behov av kistgravar i norra Stockholm, men i övrigt är detta en sorglig historia.

När projektet började planeras lades väldigt mycket tid och tonvikt på den arkitektoniska utformningen av placeringen. Däremot lade man väldigt lite på att ta reda på vad det faktiskt innebär att genomföra ett sådant här projekt på en så reglerad plats som ett kulturresevat.

När genomförandebeslutet först togs av kommunfullmäktige 2019 uppdaterades inte kalkylerna från inriktningsbeslutet från 2016. Ingen hänsyn togs till att prisbilden hade ändrats under dessa år. Hela kalkylen byggde på gamla siffror. Projektet var alltså underfinansierat redan från början.

Riskreserven i den budget som klubbades i den här salen 2019 var under 2 procent. Projektledningen, så småningom, var inhyrd och bestod av två konsulter. Styrgruppen som skulle följa upp hela projektet bestod, förutom dessa två konsulter, av medarbetare på kyrkogårdsförvaltningen – duktiga medarbetare, vill jag verkligen understryka, men medarbetare som till vardags arbetar med till exempel begravningsverksamhet och inte styrning och ledning av komplexa investeringsprojekt med en budget på flera hundra miljoner kronor. Stadsledningskontoret fanns överhuvudtaget inte med i bilden.

Stadens gemensamma styrmodell för stora investeringsprojekt, SSIP, struntade den inhyrda projektledningen helt enkelt i att använda. Inte en enda skriftlig lägesrapport lämnades till kyrkogårdsnämnden under hela förra mandatperioden. Redan i slutet av den första etappen av det här projektet som färdigställdes i juni 2022 konstaterade man att budgeten inte skulle hålla. Budgeten för så kallade ÄT:or, det vill säga olika typer av sena ändringar, hade överstigits med över 500 procent. Inga åtgärder vidtogs.

Så här gör man inte. Man lämnar inte en liten förvaltning i sticket på det här sättet bara för att det finns andra projekt och politiska områden som ger lite mer glans och tid i strålkastarljuset. När jag sedan läser att oppositionen säger att den rödgröna majoriteten inte har agerat blir jag faktiskt förbannad. De enda som har agerat i den här frågan är den nuvarande majoriteten. Stadens revisorer skriver uttryckligen i sin granskningsrapport att kostnadskontrollen förbättrades först våren 2023, det vill säga efter majoritetsskiftet.

Stadens styrmodell för stora investeringsprojekt implementeras nu i det här projektet. Stadsledningskontoret ingår numera i styrgruppen, och några månader efter majoritetsskiftet gav nämndens nya ordförande förvaltningen i uppdrag att göra en extern utvärdering av projektet. Detta informerades vice ordföranden, som är moderat, i nämnden om dagen efter att den här externa utvärderingen beställdes.

Utvärderingen är nu klar och kommer att skickas ut till nämnden om några dagar och jag kan säga att det inte är någon rolig läsning.

Vad det är för ytterligare granskning som oppositionen vill ha utöver revisorernas fördjupade granskning och den externa granskning som redan har gjorts begriper jag faktiskt inte. Faktum är att det här faktiskt är ett i raden av stora investeringsprojekt som missköttes å det grövsta under den förra mandatperioden, och när vi nu tvingas ståda upp och se till att få fram de riktiga siffrorna på bordet anklagas vi för att inte hålla i pengarna! Jag börjar bli lite trött på den retoriken nu.

Sida 96 (138)

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 99

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Ordförande, ledamöter! Viljan att begrava sina döda släktingar och ha en plats att återkomma till för att hedra deras minne är något djupt mänskligt. De flesta av oss vill också gärna begravas i närheten där vi bott, och därför är det nu väldigt bra att den sedan länge planerade begravningsplatsen på Järvafältet snart kommer att bli verklighet.

Med detta sagt är det som Clara Lindblom sa eländigt att se hur illa det här projektet har skötts. Vi liberaler kan inte acceptera den här typen av dålig projektledning, och vi är mycket oroliga att det blir ytterligare fördyringar i projektet. Därför yrkar vi på återremiss.

Vi vill också att kyrkorådsförvaltningen återkommer med ett förslag på kostnadsbesparande åtgärder och att vi har en extern, oberoende granskning av projektet för att utreda vad som ligger bakom de enorma kostnadsökningarna.

Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Moderaterna och Liberalerna och Centerpartiet.

Anförande nr 100

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Ordförande! Det är en tråkig utveckling vi ser med det här projektet. Det verkar vara en röd tråd med många projekt i den här staden att de börjar fördyras. I och med att den här kostnaden fördyras med 180 miljoner är vi uppe i en kostnad om snart en halv miljard kronor. Det är väldigt mycket pengar i en tid när behovet av ekonomisk ansvarsfullhet är extra stort.

Vi har svårt att se varför majoriteten inte är intresserad av att dra i handbromsen och ta reda på varför det har blivit så här. I tertialredovisningarna förra året gick det inte riktigt att bedöma vad projektet skulle kosta, och detta gör oss oroliga att det här kommer att bli dyrare ju längre projektet fortgår innan det blir klart. Moderaterna tillsammans med Kristdemokraterna skrev en skrivelse i nämnden redan före sommaren förra året och frågade just vad som händer med kostnaden, hur kalkylen såg ut och om vi hade kontroll över projektet. Det tog flera månader innan vi fick svar på det, och tyvärr visade det sig att vår oro var befogad och att projektet gick över.

Förslaget behöver återremitteras. Kyrkogårdsförvaltningen behöver få i uppdrag att återkomma med förslag på kostnadsbesparande åtgärder i syfte att försäkra sig om att kostnaderna inte fortsätter att öka. Det behöver även tillsättas en extern, oberoende granskning för reda ut orsakerna till kostnadsutvecklingen och hur det kan förhindras framöver.

Anförande nr 101

G a b r i e l K r o o n (SD): Sverigedemokraterna yrkar avslag på detta ärende, vilket har att göra med att vi genom hela processen har varit negativa till projektet. Därtill har vi faktiskt inte suttit i kyrkogårdsnämnden och har därmed inte haft möjlighet att få del av samtliga underlag. Jag har även fått till mig från olika intressegrupper att underlagen har haft stora brister, vilket har präglat hela processen. Inte minst är det beklagligt att den här viktiga parken har tagits i anspråk. Numera ser vi även stora kostnadshöjningar, vilket visar att det var sunt från början att vara emot det här projektet. Det kommer vi att fortsätta att vara.

Anförande nr 102

E l v i r K a z i n i c (S): Ordförande, kommunfullmäktige, åhörare! Att bygga och anlägga en begravningsplats brukar alltid vara en komplicerad historia. Stockholms stad började planera för en ny begravningsplats norr om Tensta i Järvafältets sydöstra hörn redan på 70-talet. Frågan väcktes för sju år sedan med en remiss om Järva fritidsområde. Kyrkogårdsförvaltningen fick uppdraget 2005, och flera olika platser har undersökts. Området i Akallastaden har valts av flera anledningar, bland annat för att det redan på 70-talet utformades som ett rekreationsområde för stockholmare.

De planerna tas nu vidare i en ny tid när många använder begravningsplatser för rekreation och för att promenera och jogga. Möjligheten att använda området för flera olika aktiviteter är centralt. En internationell arkitektävling utlystes 2009, och det vinnande förslaget innebar att avgränsade gravkvarter utformade som öar placerades i ett kuperat naturområde med ängsmarker och grusvägar. Processen har bland annat fördröjts av föränderligt vatten, knepiga markförhållanden, buller och olika sportaktiviteter på Järvafältet, men nu är den nya begravningsplatsen i Akalla precis norr om Tensta nästan klar.

Begravningsplatsen riktar sig till alla oavsett tro. Gravkvarter med gravplatser byggs som öar i landskapet. Att kunna promenera, cykla, grilla och jogga blir fortsatt centralt. När Stockholm växer ökar även behovet av att ta hand om våra döda. Sedan början av 2000-talet råder det brist på begravningsmark, och visionen var att den nya begravningsplatsen ska få samma strategiska betydelse och långsiktighet som Skogskyrkogården har för de södra delarna av staden. Begravningsplatsen vänder sig till alla oavsett tro eller livsåskådning. På platsen kommer det att finnas minneslund, asklund, urngravar och kistgravar. På området byggs också en ceremonibyggnad som också är öppen för alla och byggnader för medarbetare och maskiner.

Det är glädjande att tidsplanen för att bygga begravningsplatsen fortfarande håller samtidigt som det är jätteallvarligt att kostnaderna har ökat så kraftigt. Ännu allvarligare är att oppositionen lägger fram ett sådant förslag i dag, som om de inte har någonting med detta att göra. Som Clara sa kommer det en granskning som ni kommer att kunna läsa, och det blir inte roligt. Det kommer ni att se.

Järva begravningsplats kommer att fylla ett viktigt behov av nya begravningsplatser, inte minst i nordöstra Stockholm där bristen på framför allt kistgravar är stor. Begravningsplatsen är därför mycket efterlängtd.

Det har varit olika förseningar och olika anledningar till dessa förseningar. Med ett reviderat genomförandebeslut och en stark projektstyrning förväntar vi oss nu att budget ska hållas och att ansvarig nämnd varje månad ska få en löpande uppdatering av projektets status samt att begravningsplatsen invigs enligt plan hösten 2024. Sida 98 (138)

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 103

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Ordförande! Jag vill börja med att hålla med borgarrådet Lindblom om att ÄT:or är mycket skadliga. Det ska ju vara en ventil för leverantörer att utföra nya och tillkommande arbeten och extra arbeten som inte fanns med i det ursprungliga. Men alla de här kostnaderna har i flera fall i stället blivit ett smidigt sätt för oseriösa entreprenörer att räkna hem pengar som de sänkte sitt anbud med.

Det här är helt oöverblickbart och helt galet. Vi kan inte hålla på på det här sättet. Det måste styras upp på ett mycket bättre sätt. Det behöver vi råda bot på tillsammans.

I det här ärendet handlar det om att bibehålla medvetenheten om att varje fördyring måste redas ut och framtida fördyringar motverkas. Där behöver vi vara självkritiska, och därför ser vi ett behov av att återremittera ärendet för att reda ut exakt vad som orsakat fördyringarna och se över vad vi kan göra för att minska risken för att behöva revidera den här budgeten en gång till.

Därför yrkar jag bifall till den gemensamma reservationen.

Anförande nr 104

I s m a i l A l i (C): Ordförande! Jag vill yrka bifall till Alliansens gemensamma reservation om att återremittera ärendet.

Anförande nr 105

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Bara för att först och främst understryka några saker: Den här begravningsplatsen invigs alltså om ungefär ett halvår, så vi är ju i ett väldigt, väldigt sent skede.

Om man för det andra är nyfiken på var det gick snett finns det ganska tydliga ledtrådar att titta efter i till exempel stadsrevisionens rapport, en offentlig handling som lades till kyrkogårdsnämnden i januari. Där kan man läsa om en del av historiken och haveriet kring detta.

Som jag sa tidigare har vi redan beställt och utfört en extern granskning, alltså precis det som ni föreslår i er reservation. Detta informerades vice ordföranden i nämnden om dagen efter att utredningen beställdes, så det här har varit helt känt för oppositionen. Den kommer nu skickas ut inför nästa nämnd, men den som inte vill vänta till dess kan alltså läsa stadsrevisionens rapport.

Det man återigen kan konstatera är att om vi har en budget för ÄT:or som överskrivs med 500 procent har projektstyrningen uppenbarligen inte varit särskilt bra, inte heller i tidiga skeden. Det som är viktigt att komma ihåg här är, återigen, att vi inte kan lämna små förvaltningar med den här typen av stora investeringsprojekt. Min föregångare

1 som fastighetsborgarråd pratar ofta här i talarstolen om hur viktigt det är med
2 beslutsgrindar, kontroll, uppföljning och styrning. I det här fallet har ingenting sådant
3 skett. Roteln har inte jobbat med kyrkogårdsnämnden så som man till exempel jobbade
4 med fastighetsnämnden. Sida 99 (138)

5 Vi kan inte förvänta oss att en liten förvaltning som bedriver begravningsverksamhet
6 ska kunna ställa rätt frågor till inhandlade konsulter. Det är ett ansvar för politikerna
7 och för stadsledningskontoret. Det här är ytterligare ett exempel på projekt som har
8 tillåtits haverera och som vi nu måste städa upp.

9 Men återigen, det är 49 miljoner kronor kvar att upparbeta, invigningen är efter
10 sommaren och vi har en riskreserv på 11 miljoner. Jag har därför god tillförsikt inför
11 att vi kommer ro hem det här. Men vi måste lära av det, för man lämnar inte små
12 förvaltningar i sticket på det här sättet. Man måste också ta ansvar för skattebetalarnas
13 pengar på ett betydligt bättre sätt än vad som har gjorts i det här fallet.

Anförande nr 106

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Vi har som bekant en akut brist på bostäder i den här staden. Särskilt stor brist har vi just på hyresrätter, inte minst hyresrätter med pressade hyror. Dessutom har vi en byggkris som just nu genererar siffror för varsel, för konkurser och för arbetsbristuppsägningar som vi inte har sett i det här landet sedan 90-talskrisen. Det riskerar att få följdverkningar på hela den svenska ekonomin.

Det här projektet innebär ett tillskott av 99 mycket välbehövliga hyresrätter. Det innebär ett stärkt samband mellan Älvsjö och Solberga. Och sedan har vi detta med lönsamhetskalkylen. Jag vill bara understryka några saker när vi pratar om lönsamhetskalkyler. Det handlar alltså om förhållandet mellan investerade medel, det bokförda värdet och det marknadsvärde som gäller för stunden, det vill säga vad fastigheten förmodligen hade blivit köpt för om den hade gått ut på försäljning dagen efter. Det är alltså ett så kallat exitvärde på fastigheter.

I det här fallet har, som ni alla vet, marknadsvärdet på fastigheter sjunkit överallt. Det har kanske ni som äger en bostadsrätt och funderar på att köpa eller sälja märkt. Alla fastighetsvärden sjunker. Det stämmer mycket väl: Skulle det vara så att vi bygger den här fastigheten och sedan väljer att sälja den dagen efter är det stor risk att vi säljer med förlust. Men nu ska vi ju inte sälja den här fastigheten. Stockholmshem är en långsiktig ägare. Och om man vill sälja fastigheter, vilket man har gjort historiskt i den här staden, brukar man i regel alltid undanta just nyproduktion.

Det finns inte heller någon vare sig i den här salen, hoppas jag, eller i branschen som på något sätt tror att de fastighetsvärden vi ser nu är de som vi kommer att se framåt. Det här ses som ett golv snarare än som ett tak. Det finns inte skäl att inte tro att fastighetsvärdena kommer att vända uppåt.

Nu blir det lite nördigt, och jag ber om ursäkt för det. Men skulle direktavkastningskraven till exempel sänkas med bara 1 procent har vi plötsligt ett plusresultat på den här fastigheten med 85 miljoner kronor. Det är viktigt att komma ihåg att fastighetsvärdering är en fråga om exitvärde – värde vid försäljning vid den givna tidpunkten. Det värdet kan förändras.

Tittar man på de underliggande andra nyckeltalen kopplat till projektet ser man att man redan första året kommer att ha ett positivt driftnetto på över 11,7 miljoner, det vill säga löpande hyresintäkter som Stockholmshem kan använda för att till exempel underhålla andra fastigheter och ta hand om sina hyresgäster. Så ja, det finns på kort sikt en viss risk för nedskrivning. Men återigen: Det finns också en stor chans att fastighetsvärdena vänder uppåt.

Summa summarum: Lägenheterna behövs. Det är en lönsam affär om man kollar på driftnetto, kassaflöde och det fria kassaflödet. Det här är ett bra projekt som bolaget tror på, men det är tuffa tider. Jag är väldigt glad att vi ändå har möjlighet att gå fram med ett projekt som innebär positivt driftnetto för det här viktiga bolaget. Vi tillför Stockholm 99 nya bostäder och, inte minst, kommer vi faktiskt till en byggstart redan

inom det närmaste halvåret. Det behöver den här branschen, och det behöver alla de byggarbetare som just nu går hem med en klump i magen och vaknar med en klump i magen för att de inte vet om de kommer att få behålla sitt jobb och om de kommer att kunna försörja familjen framöver. Sida 101 (138)

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 107

Björn Ljung (L): Ordförande, fullmäktige! När vi hade budgetfullmäktige, och i många andra diskussioner, inte minst den alldeles nyss, talade jag och Jan Valeskog om genomförandemöjligheter och genomförandebärighet. I budgetfullmäktige var många av oss – det gällde också er på majoritetsidan – överens om att vi ska genomföra lönsamma projekt.

Det här projektet är inte lönsamt. Jag har suttit i Stockholms stads ägda bostadsbolags styrelse i 25 år. Under de 25 åren har jag aldrig någonsin tvingats rösta mot bolagsledningens förslag till ett genomförande av en större upprustning eller en nyproduktion. Det här är första gången. Skälet är att det är en väldigt skakig kalkyl, nämligen beräknat noll – ett nollresultat. Det betyder i dagens läge att det riskerar att bli ett försämrat värde på huset och att det blir en nedskrivning. Om revisorerna kräver nedskrivning, som de har tyvärr gjort med två av Stockholms stads mycket hållbara och långsiktiga projekt, nämligen huvudkontoret i Skärholmen och tillbyggnad och påbyggnad av kvarteret Tjället i Stadshagen, är det pengar man måste ta från resultatet och lägga i nedskrivningen. Det är pengar som alltså är helt oanvändbara till annat. Det här är naturligtvis ett stort bekymmer och ett stort problem.

Det som majoriteten och bolagsledningen hoppas kunna rädda sig med är att upphandlingarna kommer att bli lyckade så att projektet i alla fall kommer att visa lite plus. Det här har ingenting med kassaflödet att göra. Det har ingenting att göra med att en nyproduktion som omedelbart blir uthyrd för hyggliga hyror i sig är lönsam. Det har inte ett dugg med det att göra. Clara Lindblom talar om två saker samtidigt som inte har med varandra att göra. Vår oro gäller bolaget och stockholmarna och att ett nollresultat kan innebära att huset blir mindre värt när det är byggt jämfört med när det planeras. Det är ingenting jag önskar, och jag önskar Stockholmshusen en bättre situation än att behöva utstå eventuella nedskrivningar. Det förtjänar de inte i branschen eller på marknaden.

Därför yrkar jag bifall till den reservation vi har om att inte gå vidare att godkänna detta genomförandebeslut.

Anförande nr 108

Maria - Elsa Salvo (S): Ordförande! Stockholm behöver byggas samman. Bostadsbristen är akut och tar ingen paus bara för att byggkostnaderna har stigit. Alla stockholmare som vill bo i hyresrätt ska kunna göra det. Därför måste fler hyresrätter, och hyresrätter med överkomliga hyror, byggas.

Genom projektet Skoblocket i Solberga bidrar Stockholms stads bostadsmål genom ett tillskott på 99 hyresbostäder. Projektet bidrar också till att bygga bort segregationen genom att stärka kopplingen mellan Älvsjö och Telefonplan. Bostäderna som planeras är så kallade Stockholmshus, som Björn just var inne på. De

ska kunna byggas snabbt, och de ska kunna byggas kostnadseffektivt och med hög kvalitet i syfte att erbjuda fler stockholmare moderna tvåor och treor med överkomliga hyror på just den här platsen. Sida 102 (138)

På grund av de senaste årens kraftiga kostnadsutveckling har projektkostnaden här ökat. Bolaget har arbetat med att hitta kostnadsbesparingar och uppnår därför ett balanserat resultat. Eftersom projektet inte bedöms ha några speciellt komplicerade förutsättningar bör bolaget också klara av att genomföra projektet inom givet budgetutrymme. Mot bakgrund av kostnaderna är det dock angeläget att kostnadskontrollen i projektet är fortsatt högt prioriterad samt att bolagsstyrelsen löpande hålls informerad om projektet. I en omvärld som präglas av hög inflation och stigande räntor är det viktigt att se till att nyproduktion genomförs, inte minst när det gäller Stockholmshusen.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 109

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande, ledamöter och stockholmare! Moderaternas utgångspunkt gällande de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen är just att allmännyttan är allmän. Det betyder att allmännyttan inte är ett egenintresse för de invånare som bor i en kommunal hyresrätt. Allmännyttan är inte ett egenintresse för kommunpolitikens ideologiska böjelser. Allmännyttan är inte heller ensamt ansvarig för Stockholms stads bostadsförsörjning. En punkt måste läggas till: Allmännyttan är inte en konjunkturregulator. Vi kan inte bära hela byggsektorn i våra armar. Det är inte allmännyttans syfte.

Allmännyttan – och detta står i Moderaternas förslag till budget – är en stor del av stadens och stockholmarnas samlade förmögenhet och måste därför skötas på ett allmännyttigt och affärsmässigt sätt. Moderaterna står alltså för ett nej till olönsamma byggnadsprojekt och ett ja till en ekonomiskt ansvarsfull förvaltning

Mot den bakgrunden yrkar jag bifall till Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas förslag till beslut.

Anförande nr 110

G a b r i e l K r o o n (SD): Vi instämmer i de problem som lyfts, och vi ser att den ganska förhoppningsfulla kalkyl som man lägger fram förmodligen inte kommer hålla. Det gäller inte minst om man tittar på alla andra investeringsärenden som vi har behandlat i dag.

Med anledning av detta yrkar jag bifall till reservationen från Moderaterna med flera i kommunstyrelsen.

Anförande nr 111

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Fru ordförande! Allmännyttan är precis vad det låter som: en nytta som ägs av allmänheten. I allmännyttan ska gott förvaltarskap vara helt grundläggande. Det här goda och ansvarsfulla förvaltandet handlar även om att enbart bygga bostäder utifrån realistiska kalkyler. Projektet är på den punkten tyvärr alldeles för skakigt redan från start.

Det är inte heller helt okänt i den här salen – vi har redan pratat om det – att projekt blir dyrare än vad vi trott från början. Det har snarare blivit regel än undantag att det blir dyrare. Vi menar att det här projektet saknar de marginaler som behövs och därmed går emot den enighet som finns i fullmäktige just avseende lönsamma projekt. Sida 103 (138)

Därför behöver förslaget avslås, och jag yrkar därmed bifall till den gemensamma reservationen.

Anförande nr 112

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill återigen påminna om framför allt den akuta bristen på bostäder. Det är det viktigaste. Där har vi allmännyttan som ett oerhört viktigt verktyg, inte minst för att ta vårt bostadssociala ansvar och få driva projekt framåt. Vi har inte samma vinstmarginaler som privata aktörer, och det gör också att vi faktiskt kan gå fram och ta ett större ansvar när marknaden sviktar. Det är vi skyldiga de hundratusentals personer som aktivt söker en bostad. Det är vi också skyldiga dem som riskerar att bli av med jobbet, alla elektriker, rörmokare, målare och så vidare.

Med det sagt – och det här har vi diskuterat många gånger – är frågan: Ska vi då gå fram med vilka projekt som helst och hur olönsamma projekt som helst? Nej, givetvis inte. Vi måste självklart ta hänsyn till hushållen och skattebetalarnas pengar, och vi måste se till att vi inte tar onödiga ekonomiska risker.

Jag blev anklagad för att prata om två olika saker. Ja, precis – jag pratar om två olika saker! Vi har dels frågan om fastighetsvärden och resultatet, dels frågan om driftnetto och kassaflöden. Det *är* två olika saker, och när man fattar investeringsbeslut måste man titta på helheten. Fastighetsvärden kan gå upp, och fastighetsvärden kan gå ned. Det har vi inte minst märkt nu. Det är ingen som tror att fastighetsvärdena på något sätt har nått sin botten eller snarare sitt tak. Det här är förhoppningsvis botten, men det finns ingen som tror att taket är nått.

Återigen: Skulle det vara så att direktavkastningskraven sänks med 1 procent har vi plus 85 miljoner i det här projektet. Men med det sagt krävs det ett genomförandebeslut för att testa marknaden. Om vi nu går ut i upphandlingsskedet och märker att vi inte får några bra anbud kommer vi givetvis att dra i nödbromsen. Jag pratade tidigare om hur man inte ska lämna förvaltningar i sticket, vilket inte minst skedde under förra mandatperioden. Det gäller även bostadsbolagen. Vi kommer att följa detta oerhört noga. Om vi märker att vi inte får in bra anbud drar vi givetvis i nödbromsen. Så pass aktiva och närvarande är Stadshus AB och den här politiska majoriteten. Vi kommer att ta det ansvaret.

Detta är alltså ett projekt som även med kortsiktiga fluktuationer på marknadsvärdet på lång sikt är positivt för bolaget, både vad gäller kassaflöde och vad gäller driftnetto. Det gäller även om fastighetsvärdena ökar. Framför allt är det ett väldigt positivt projekt för stockholmarna, både för dem som efterfrågar en bostad och för alla dem som står och trampar och vill börja bygga bostäderna.

Anförande nr 113

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill bara klarlägga att vi är de första att tycka att det är utomordentligt bra att vi bygger fler hyresrätter i de så kallade Stockholmshusen. Det är en suverän innovation, som faktiskt

från början kommer från Stockholms hem under den tid då jag var ordförande. Det är inte så känt, men så är det. Sida 104 (138)

Det jag vill säga är att vi måste kunna ha två tankar i huvudet samtidigt och samtidigt se att det är olika saker. Revisorerna kan vid fastighetsvärderingen när detta hus är färdigbyggt säga: Nej, tyvärr, det här är värt för lite och kostade för mycket att bygga. Då blir det en nedskrivning, oavsett övriga diskussioner om kassaflöden och annat. De pengarna är då bara att slänga i Riddarfjärden. Jag tycker att det är så utomordentligt olyckligt när vi hamnar i en sådan situation, som vi har gjort vid flera tillfällen nu och som vi till varje pris faktiskt ska undvika.

Jag hoppas verkligen att det här nu kommer att lyckas. Men vi kan inte likt amerikanerna med subprimelånen hoppas så mycket på en uppgång att en sak blir lönsam. Det är utomordentligt riskabelt och något som inte ens riskkapitalisterna sysslar med. Då menar jag att inte heller vi ska göra det – vi som är förvaltare av det allmännas pengar. Jag frestas att säga att det är lätt att vara generös med andras pengar, men jag tycker att det är än viktigare att vara försiktig med andras pengar.

Jag hoppas att projektet ändå kommer att lyckas. Jag ska göra vad jag kan för att det lyckas, men dessvärre står det inte min eller ens i styrelsens makt. Det är marknaden som avgör, och marknaden är utomordentligt osäker. Av det skälet ska vi ta borgarrådet på orden. Nej, detta kommer inte att genomföras. Det kommer jag också att yrka på i styrelsen, och jag tror att styrelsen kommer att vara enig om att om det inte funkar med upphandlingar och annat kommer också projektet att avbrytas. Stockholmshuset, mina vänner, får inte ges dåligt rykte som ett förlustprojekt som staden genomför till varje pris. Det är väldigt allvarligt.

Det är därför vi yrkar avslag till projektet med dess svaga kalkyl.

Anförande nr 114

Borgarrådet Lindblom (V): Jag ska inte förlänga debatten mer efter detta inlägg, men jag känner bara att några saker måste förtydligas. En nedskrivning innebär inte att likvida medel, alltså riktiga pengar, kastas i ett vattendrag. Jag vill bara få det fört till protokollet. Det är en fråga om bokfört resultat. Det är två helt olika saker. Är man intresserad av vilka pengar som ett bolag drar in och sedan drar ut – alltså riktiga pengaflöden och flödet av likvida medel – är det kassaflödet man tittar på och inte det bokförda värdet.

Det här handlar inte om att vi riskerar att kasta riktiga tusenlappar och vaska dem i Östersjön. Det handlar om att om det skulle vara så att man bygger den här fastigheten och sedan säljer den dagen efter kanske man går med förlust och behöver göra ett bokföringstekniskt avdrag på resultatet via en nedskrivning. Vi har behövt göra stora nedskrivningar i alla våra allmännyttor. Det är tråkigt, det är tråkigt för resultaten och det ser inte bra ut. Men fastighetsvärden kan också gå upp, och det har de gjort historiskt.

Jag vill också för protokollets skull understryka att Stockholmshuset infördes av den rödgröna majoriteten 2014–2018. Det var min föregångare Ann-Margarethe Livh som drev igenom dem i de första budgetförhandlingarna. Projekten utarbetades då, och koncepten utarbetades då. Sedan hade någon annan förmånen att klippa det första

bandet. Det är sådant man får ta när det är majoritetskifte. Men Stockholmshusen har Sida 105 (138)
en stämpel på sig, och förlåt, kompisar: Det är en V-stämpel.

Anförande nr 115

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Rent och säkert dricksvatten är avgörande för att vi människor ska kunna leva, och därför är det förstås också helt nödvändigt att de investeringar och det underhåll som krävs för att dricksvattenproduktionen i Stockholm ska fungera också görs.

Här bedöms investeringen i nya ställverk för Lovö vattenverk vara nödvändig. Gör vi inte den här investeringen kommer det på sikt att äventyra hela vattenförsörjningen. I takt med att staden växer blir vi fler som behöver vatten. Samtidigt ökar miljökraven, och samtidigt måste vi också rusta oss för ett förändrat klimat. För att klara det här behövs investeringar i SVOA:s anläggningar.

Jag vill dock, precis som oppositionen också gör, lyfta att vi är bekymrade över kostnadsökningar i projektet. Vi har tydligt uppmanat bolaget att genomföra en extern granskning av alla projekt inom programmet Stockholms framtida vattenförsörjning så att vi får ett bättre grepp om de här projekten och tydligt minskar risken för ytterligare reviderade beslut i framtiden. Det är förstås också väldigt viktigt med en god inblick i hur det här projektet, och projekten inom SVOA överlag, framåtskrider inklusive kostnadsutvecklingen. Just nu pågår också ett utvecklingsarbete inom SVOA kring just de här frågorna, och det är viktigt.

Anförande nr 116

G a b r i e l K r o o n (SD): Det här är återigen en fördyring i SVOA, ett bolag som Sverigedemokraterna inte är representerade i. Det är tyvärr så i flera ärenden. Förvisso är Sverigedemokraterna fortfarande ett förhållandevis nytt parti, och jag tycker att man ska tydliggöra hos vem ansvaret ligger. Det är alltså åtminstone inte hos oss. Med anledning av detta kommer vi att föreslå avslag på ärendet.

Vi yrkar helt enkelt på Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 117

E l i n H j e l m e s t a m (L): Ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till Liberalernas och Moderaternas reservation.

De kommande åren spås stockholmarna bli fler, och vårt behov av vatten kommer som bekant att öka. Vi i den här salen har ett särskilt ansvar att säkerställa det här. Samtidigt har vi också ett ansvar att genomföra detta på ett hållbart och ekonomiskt ansvarsfullt sätt. Efter den senaste tidens många kostnadsökningar i staden har jag inte förtroende för att majoriteten är rätt personer att göra detta.

Kostnadsökningarna i projektet sedan förra genomförandebeslutet beror till 40 procent på omvärldsfaktorer, men till 60 procent beror de på ökad eller förändrad omfattning. Man kan inte vara bäst på allt, men en politiker som ansvarar för projekt av den här storleken borde veta när man inte är det. Det innebär mer noggranna utredningar och att ställa krav på omfattning, kostnader och tid som faktiskt efterföljs. Att alla stockholmare har tillgång till rent vatten är en oerhört viktig fråga, men den är inte

ohanterlig. En så stor stad som Stockholm borde kunna genomföra projekt även i den här storleken utan kostnadsökningar i den här storleken. Sida 107 (138)

Bifall reservationen!

Anförande nr 118

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande, kära ledamöter och åhörare! Jag vill börja med att säga att jag är väldigt stolt över att Stockholm är en stad där vi har ren och god vattenförsörjning. Man behöver inte resa särskilt långt i världen för att förstå att det här är en lyx och inget man ska ta för givet. Det är därför den här typen av projekt är väldigt viktiga och avgörande för Stockholms framtid.

Men ännu en gång ser vi ett exempel på ett projekt som ytterligare ökar i kostnader. Till vardags har jag i hela mitt yrkesliv jobbat med kostnadskalkyler som i allra högsta grad påverkas av världsmarknaden. Den här typen av kostnader ska inte, trots den dynamiska och oroliga omvärld vi lever i, komma som en överraskning, som det i princip gör nu. Här krävs verkligen ett proaktivt arbete från det rödgröna styret för att vi inte ska behöva stå inför den här typen av kostnadsökningar igen.

När jag berättade för min chef vad jag skulle pyssla med i kväll sa hon: Om du hade redovisat den här kalkylen för mig hade du fått gå hem! Det är tur att stockholmarna är lite mer förlåtande. Men vi behöver jobba aktivt för att inte drabbas av den här typen av fördyrningar i den här typen av viktiga projekt.

Bifall till förslaget till beslut från Alliansen!

Anförande nr 119

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag tänkte bara att det är bra att ha med sig att det står att 40 procent av de förändrade kostnaderna beror på omvärldsläget och inte minst på kriget i Ukraina, Rysslands fruktansvärda invasionskrig, som har drivit upp priser på olika sätt. Men sedan handlar det om att det i de här 60 procenten också ligger förändringar som man har gjort i projektet för att möta ökade säkerhetskrav. Jag tycker att det är viktigt att känna till detta för kommunfullmäktige. Dessa förändringar räknas också in i de här 60 procenten, som man nu säger är interna kostnadsökningar och inget som är beroende av omvärldsfaktorerna.

Jag tror att det är otroligt viktigt att vi har med oss ett starkt säkerhetsperspektiv när vi pratar om vattenfrågor. Vi är inte på samma ställe i dag, 2024, som vi var 2020 när projektet satte igång. Vi har ett ansvar gentemot stockholmarna att värna deras rätt och möjlighet att få friskt vatten, oavsett säkerhetsläge.

Anförande nr 120

A s h n a I b r a h i m (C): Man kan förstås inte göra annat än att hålla med om detta, men samtidigt kan det här inte komma som en överraskning. Man borde kunna planera för det här på ett helt annat sätt. Världen har sett ut ungefär så här i åtminstone ett par år, så det handlar helt enkelt om att kunna kontrollera detta och agera proaktivt på den här typen av frågor. Vi som politiker har det ansvaret gentemot stockholmarna.

A r o n M o d i g (KD): Fru ordförande! I takt med att Stockholm växer blir vi fler som behöver vatten. Samtidigt behöver Stockholm Vatten och Avfalls anläggningar förnyas i takt med att miljökraven ökar och klimatet förändras. Behovet av investeringar i vatten och avlopp för att säkerställa Stockholms vattenförsörjning för kommande generationer är därför omfattande.

Som ett led i detta anser vi likt majoriteten att investeringen i en ny ställverksutrustning för Lovö vattenverk är nödvändig. Vi menar också att det föreslagna reviderade genomförandebeslutet behöver hanteras och antas i dag, inte bara för att undvika ytterligare förseningar och viten, utan också för att inte äventyra dricksvattenförsörjningen. Med det sagt bör det betonas att det varken kan ses som ekonomiskt ansvarsfullt eller hållbart att låta kostnadsökningar av denna storlek fortsätta passera.

I fallet med de nya ställverken vid Lovö vattenverk är det särskilt anmärkningsvärt att kostnadsökningarna i projektet sedan det förra genomförandebeslutet till cirka 60 procent beror på ökad eller förändrad omfattning av projektet, alltså sådant som bolaget självt har initierat. Den typen av kostnadsökningar uppstår inte över en natt och måste kunna motverkas i större utsträckning.

Vi ser att två frågor behöver vara i fokus framåt. För det första: Hur minimerar vi risken för att liknande fördyringar inträffar igen i något projekt? Vilken ytterligare rapportering krävs? Behövs ett särskilt forum där de största investeringsprojekten oaktat område löpande rapporteras till stadens ledning, majoritet såväl som opposition? Var behöver kompetensen stärkas? För det andra: Hur skapar vi bättre transparens kring hur va-avgiften förväntas utvecklas framåt? Hur kan vi så snart som möjligt börja ge prognoser till stadens invånare om vartåt det barkar avgiftsmässigt?

Med det, fru ordförande, vill jag yrka bifall till vår gemensamma reservation med Moderaterna och Liberalerna i kommunstyrelsen.

Anförande nr 122

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Först och främst vill jag säga att vi alltså har inlett en extern granskning av programmet Stockholms framtida vattenförsörjning. Det är otroligt viktigt för att få grepp om det här projektet, som jag sa tidigare.

När det gäller taxorna, som du nämnde, är det också någonting som bolaget har en tydlig uppgift att titta på. Det handlar om hur kostnadsökningarna påverkar taxeökningarna, på grund av att det förstås är en viktig fråga för stockholmarna.

Med det sagt vill jag komma till min fråga. Jag har just varit uppe i talarstolen och redogjort för att en del av de omfattningsförändringar som har gjorts i projektet är sprungna i det förändrade säkerhetsläget. Det är inte kostnadsökningar som jag tycker att man ska motverka. Tvärtom har vi ett ansvar i politiken att se hur omvärlden ser ut och hur andra länder i vårt närområde agerar. Vi måste se hur det hotar också Sveriges säkerhet, och där är vatten en helt central fråga. Kostnadskontrollen är alltså otroligt viktigt när det gäller våra bolag, och vi behöver ta steg framåt. Men min fråga är: Varför ska vi motverka insatser för att höja säkerheten när det gäller stockholmarnas vatten?

A r o n M o d i g (KD): Fru ordförande! Tack, Åsa, för repliken! Jag håller med om att vi inte ska motverka den typen av investeringar, men den typ av kostnadsökningar som i det här fallet till del kommer ifrån att omfattningen på investeringen har förändrats behöver vi kunna motverka i större utsträckning. En betydande del av de här 60 procenten är den typen av kostnader, som jag förstår underlaget. Det måste vi kunna motverka i större utsträckning.

Anförande nr 124

J o h a n H e i n o n e n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Frågan gällande ett reviderat genomförandebeslut när det gäller nya ställverk inklusive byggnader i Lovö är ett nödvändigt beslut att fatta. Det verkar de allra flesta var inne på här i dag. Ett försenat eller uteblivet beslut i dag skulle med största sannolikhet innebära förseningar, som i sin tur riskerar att leda till ökade kostnader i form av viten.

Att avbryta projektet i sin helhet anses inte vara möjligt utan att över tid äventyra dricksvattenförsörjningen. Ett reviderat beslut bedöms även medföra betydande mervärden, såsom ökad personsäkerhet, förbättrad arbetsmiljö samt minskade risker för påverkan på vattenverkets vattenleverans. Med anledning av de kostnadsökningar som skett har flera åtgärder vidtagits av koncernstyrelsen, koncernledningen och SVOA. En av dessa är att göra en extern granskning av alla projekt inom ramen för programmet Stockholms framtida vattenförsörjning.

Avslutningsvis vill jag säga att det viktiga utvecklingsarbete som pågår inom SVOA för att samordna projekt bland annat syftar till en betydligt bättre budgethållning i framtiden och till att vi ska behöva fatta färre beslut om förändringar i projekt i genomförandefasen.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 125

T h o m a s E h r n s t r ö m (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Nya ställverk i Lovö är ett projekt där kostnadsökningarna har skjutit i höjden, och ett reviderat genomförandebeslut måste fattas här i fullmäktige.

I dagsläget har Stockholm Vatten och Avlopp ett antal stora projekt, över 200 miljoner i budget, som är aktuella. Enligt bolaget kommer ytterligare reviderade genomförandebeslut upp i kommunfullmäktige under våren 2024, däribland Vidja och Årstafältet etapp 1. Vidare flaggar bolaget för eventuella reviderade genomförandebeslut längre fram, enligt stadsrevisionens rapport. I bolagets redovisning framgår att komplexitet i projekt, prisindexökningar och tidsförskjutningar är orsaker till behovet av de reviderade genomförandebesluten. Det är viktigt att bolaget nu gör noggranna bedömningar av möjliga prioriteringar av olika projekt i tiden och säkrar att investeringsprojekten hålls inom beslutade budgetramar utan revideringar – detta för att åstadkomma en så långsiktig och jämn investeringsnivå som möjligt utan stora avvikelser.

I rapporten från stadsrevisionen 2023 framgår att det har funnits och fortfarande finns brister i bolaget som gör att många av de stora projekten inte håller budgeten. Detta åtgärdas nu. Koncernledningen har uppmanat bolaget att genomföra en extern

granskning av samtliga pågående projekt inom Stockholms framtida vattenförsörjning. Sida 110 (138)
Granskningen ska genomföra fördjupade analyser och kvalitetssäkra framtagna beslutsunderlag för att undvika behovet av reviderade beslut. Det är också viktigt att i tidiga skeden i projekten utföra noggranna utredningar för att genomförandet ska uppnå bästa resultat.

I detta ärende påpekas att kravställningar och förändringar i omvärlden har blivit kostnadsdrivande för projektet under genomförandet. Koncernledningen och Stadsledningskontoret anser att bolaget till viss del hade kunnat planera för eller ta höjd för en del av dessa förändringar, främst kopplade till förändringarna initierade av det egna projektet 400 V Lovö.

Koncernledningen och Stadsledningskontoret utgår från att det utvecklingsarbete som pågår inom Stockholm Vatten och Avfall för att samordna projekten i framtiden leder till ett mindre antal framtida förändringar i projekt i genomförandedelen. Det är bra att man nu har inkluderat indexberäkningarna i sitt beslut och därmed efterlever uppdateringen mot moderbolaget. Vi delar den bedömningen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 126

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande! Stockholm Vatten AB driver några av Stockholms allra viktigaste och faktiskt också största projekt. Ett av dem är att säkerställa att stockholmarna har en god tillgång till dricksvattenförsörjning.

Med det sagt: Som jag tycker att alla talare, egentligen oavsett varifrån de kommer, har påpekat är det fortsatt otroligt viktigt att allt görs ekonomiskt ansvarsfullt och hållbart och att kostnadsökningar av det slag vi ser här inte tillåts fortsätta. Flera av de poänger som jag hade tänkt lyfta tycker jag att andra på ett förtjänstfullt sätt har lyft och även debatterat. Det handlar om de kostnadsökningar som finns inneboende i projektet och så vidare.

Men någonting som gör mig lite bekymrad är att detta inte är det enda stora projekt som Stockholm Vatten pysslar med, utan det handlar också om det vi har debatterat mycket, och lär fortsätta debattera, nämligen Stockholms framtida avloppsförsörjning. Den stora skillnaden mellan Stockholms framtida dricksvattenförsörjning och avloppsförsörjningen är egentligen att dricksvattenförsörjningen är uppdelat i många små projekt – inte så små som det här, men ändå uppdelat i många projekt.

Vi fick en rejäl miljardsmäll här för några veckor eller månader sedan när man gick från 11 till 23 miljoner på kort tid på avloppsprojektet. Jag blir bekymrad och orolig när vi ser det här för att vi nu styckevis och delat riskerar att få en lika stor käftsmäll för vattenförsörjningen. Vi ska inte glömma bort att det är samma styrelse, samma ledning och samma typ av verksamhet på många olika sätt. Därför tycker jag att det är väldigt, väldigt bra om vi redan nu – eller ”redan” ska jag inte säga; låt mig återkomma till det – så effektivt som möjligt drar de lärdomar som man borde ha dragit och behandlar det här som ett projekt. Jag har förstått att det också är så man ska göra trots att det är uppdelat i många olika projekt.

Det som jag kan fundera lite grann på, utan att vara onödigt grälsjuk, är detta: Nu har man gjort en extern granskning av alla projekt inom Stockholms framtida

vattenförsörjning. Men jag skulle, om jag hade varit i era kläder och redan i februari, mars eller april fick veta att det var sådana här enorma problem med det stora projektet Stockholms framtida avloppsrening kanske ha gjort en granskning av det här projektet redan då. Det här riskerar att bli den första av en lång radda av sådana här fördyringar, och det hade varit bra om vi hade haft resultatet av en sådan granskning till hands här när vi fattar beslut i dag. Sida 111 (138)

I övrigt vill jag bifalla reservationen från Moderaterna och Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Anförande nr 127

Thomas Ehrensström (V): Jag vill bara rätta dig lite grann. Det är inte samma ledning nu. Det är inte heller samma styrelse. Vi har en ny vd, vi har en ny ordförande och vi har en ny politisk ledning som har tagit tag i de här frågorna nu och börjat borra i dem. Vi börjar se ljuset i tunneln, och jag kan säga att bolaget nu jobbar för högtryck för att göra de granskningar som man har blivit ålagd.

Anförande nr 128

Borgarrådet Fjellner (M): Du har rätt i det, men det är ju samma bolagsstyrelse och samma ledning som ansvarar för projekten Stockholms framtida avlopp och Stockholms framtida vattenförsörjning. Något annat är inte sant. Sedan har ni valt att byta ut dem som är ansvariga för detta haveri när det gäller avloppet, och det ska vi vara glada för att ni har gjort. Men du kan inte få mig att tro att det här ärendet har beretts och jobbats fram av just den nya ledningen. Ordföranden för det ansvariga bolaget lämnade in sin avskedsansökan vid förra sammanträdet här i kommunfullmäktige, tror jag att det var, så någon stor förändring på den här tiden räknar jag nog inte med att vi har sett.

Anförande nr 129

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det verkar inte bli så mycket debatt i det här ärendet, och då ska inte heller jag förlänga den. Vi har ett ärende som jag är glad att vi är eniga om. Etapp 1 är genomförd och färdigställd, och alla som har hunnit se hur fin den nya delen av Bäckahagens skola är känner sig väldigt tacksamma för att vi kan låta barn gå i moderna, anpassade skolmiljöer i vår stad.

Nu är det dags för etapp 2. Det är klart att ingen är nöjd med att se den kostnadsökning som finns i det förslag som ligger på bordet. Det är delvis ett strukturellt problem, där vi i hela staden har tagit ett helhetsgrepp kring våra stora investeringar. Det är delvis ett problem specifikt för Sisab när de ska gå ifrån att jobba med den här typen av etappbeslut, som nästan alltid blir för dyra just för att man har den här tidsförskjutningen mellan etapperna. Det har bidragit till ökningen, och det finns fler delar.

För att skolan ska vara anpassad för stockholmarna även de kommande decennierna är det dock nödvändigt att genomföra även etapp 2, och jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 130

G a b r i e l K r o o n (SD): Motionens bakgrund är att Stockholms stad delar ut stora bidrag i sina nämnder. Samtliga stadsdelsnämnder delar ut föreningsbidrag, och idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden och så vidare gör det också. Det är alltså mycket pengar som kanaliseras ut i civilsamhället, och det är bra och viktigt. Det vill vi värna om.

Det som jag däremot har uppfattat som beklagligt är att det saknas en databas, alltså ett register, med tydlig information om vilka föreningar i mitt närområde som får kommunala bidrag och därav även information om vilka föreningar som erbjuder aktiviteter för mig eller för andra som bor i området. Jag tycker att det är en väldigt viktig funktion. Det är inte bara upp till föreningar att marknadsföra sig själva, utan även medborgarna måste få reda på vilka föreningar som finns i till exempel Årsta, på Kungsholmen eller i Bromma. Det här saknas i dag. Det finns inget tydligt register över detta.

Om man googlar på föreningar på Kungsholmen är det inte Stockholms stads hemsida man kommer in på, utan det är ett fåtal enskilda föreningar som har varit väldigt duktiga på att marknadsföra sig och haft ganska stora resurser. Men de här små föreningarna, som till exempel Kungsholmens stadsdelsnämnd ger bidrag till, går inte att hitta. Där får man helt enkelt göra sitt bästa för att kanske läsa en anslagstavla på biblioteket, om man har tur, eller om man på något annat sätt råkar stöta på dem.

Jag tycker att det är beklagligt att vi när vi ändå ger pengar till föreningarna då inte också säkerställer att medborgarna får ta del av vilka föreningar som ska ha en aktiv verksamhet i deras eget område. I motionen föreslås att kommunfullmäktige ska ge ett tydligt uppdrag om att inrätta ett sådant register i svaret.

I svaret lyfts det lite kort att det finns ett nytt system som ska upphandlas för föreningar som söker bidrag. Det lyfts även att det skulle kunna inkludera ett register, men det specificeras inte om det kommer eller inte kommer att inkludera ett register. Här tycker jag att kommunfullmäktige ska sätta ned foten och ge berörda förvaltningar ett tydligt uppdrag att även ett register ska införas.

Anförande nr 131

E l v i r K a z i n i c (S): Ordförande, åhörare och kommunfullmäktige! Föreningsliv spelar en avgörande roll i det svenska samhället. Det är genom dessa organisationer som medborgare kan engagera sig i en mängd olika aktiviteter, allt från idrott till kultur, miljöfrågor och socialt arbete. Dessa föreningar bidrar inte bara till individens personliga utveckling och välmående, utan även till att stärka demokrati och sammanhållning i samhället.

Föreningslivet erbjuder en plattform för medborgarna att träffas på och att dela intressen och arbeta tillsammans mot gemensamma mål. Det ger människor möjlighet att påverka sin närmiljö och samhället i stort, vilket är grundläggande för en levande demokrati. Dessutom bidrar det till ökad förståelse och respekt mellan olika grupper i samhället, vilket är avgörande för att upprätta social fred och sammanhållning. Genom att delta i föreningslivet får individer också möjligheter att utveckla sina färdigheter

och sin talang, vilket kan leda till personlig tillväxt och ökad livskvalitet. Det handlar inte bara om att utveckla specifika färdigheter som är relaterade till föreningens syfte utan även om att utveckla allmänna kompetenser som ledarskap, samarbete och kommunikation. Ett starkt och aktivt föreningsliv är därför en väldigt stor tillgång för det svenska samhället. Det främjar aktiva och engagerade medborgare som är beredda att bidra till samhällets välfärdsutveckling. Sida 114 (138)

Stockholms stad ska vara en stad för alla. Staden ska stödja föreningar och leda arbetet för att nå ökad demokrati, hälsa och integration genom ett ökat ekonomiskt stöd och genom att fortsätta utbilda i rättigheter, normkritik och likabehandling. Det ideella engagemanget i föreningslivet spelar en viktig roll för ett levande civilsamhälle.

I Stockholm finns ett rikt föreningsliv, inte minst på Järva, där jag sitter i stadsdelsnämnden. Där ser jag ser den här kraften varje dag i praktiken. Vår samverkan med ideella organisationer omfattar ekonomiska bidrag. Men det är också en samverkan som är viktig i det trygghetsskapande arbetet och i strävan att förbättra barns och ungas uppväxtvillkor. Det handlar om att bygga relationer och skapa samsyn kring utmaningar mellan stadens nämnder och styrelser. Det är centralt för att aktörerna tillsammans ska kunna ta sig an gemensamma utmaningar.

Vi har alltid strävat efter att förbättra och förenkla föreningslivet. I Stockholm är målet att staden ska ha Sveriges bästa föreningsklimat. Jag är överlycklig att majoriteten redan har fattat beslut om att förenkla för föreningslivet och att kommunstyrelsen redan nu i år kommer att upphandla och införa ett gemensamt digitalt ansökningssystem för handläggning av stadsdelsnämndernas föreningsbidrag. Inom ramen för det nya systemet kan även möjligheter till ett register och kommunikation avseende föreningar som har sökt och beviljats föreningar från berörda nämnder inkluderas.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 132

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack för anförandet, Elvir, även om jag inte riktigt förstod vad du pratade om i 95 procent av det du sa.

Men i de sista 5 procenten berörde du någonstans det riktiga motargumentet, och det var att ni ska införa ett stöd och att det *kan* finnas en möjlighet att införa ett register. Men det är här jag tycker att vi har ett problem, för vad betyder ordet ”kan”? Det betyder ju ingenting! Det betyder att det kan eller att det inte kan. Om du verkligen står för de här 95 procenten av alla fina ord som du sa skulle jag vilja att du ser till att i den här fullmäktigesalen ställa dig bakom min vilja att det *ska* finnas ett register så att alla medborgare ska veta vilka föreningar som får pengar och vilka föreningar som inte får det.

Det är faktiskt också en demokratisk rättighet att inte behöva kontakta stadsdelsnämndens sekreterare för att fråga vilka föreningar i ens närområde som får bidrag. Man borde helt enkelt kunna googla och se det på nätet. Det tycker jag borde vara en självklarhet i en stad som har detta rika och vackra – och världens bästa, tyckte jag att du också sa – föreningsliv. Då borde man åtminstone kunna hitta vilka föreningar som finns digitalt. Det är ju för fasiken år 2024!

Anförande nr 133

I s m a i l A l i (C): Ordförande! Idrotten är en del av stadens trygghetsarbete och kan vara ett kraftfullt verktyg för att förebygga och motverka att våra barn och unga dras in i kriminalitet. I dag ser vi att många barn och ungdomar rör sig för lite eller är fysiskt inaktiva. Fysisk aktivitet bidrar till bättre prestationer i skolan, och unga som är med i en idrottsförening har större möjlighet att bygga ett viktigt nätverk.

För att kunna möta efterfrågan på idrottsverksamheten är det viktigt att vi gör rätt prioritering och skapar förutsättningar för alla människor att få möjligheten att utöva den idrott som de tycker bäst om. Genom att vi utökar, utvecklar och rustar upp stadens idrottsanläggningar och fritidsytor kan fler barn och unga få möjligheter att idrotta. Det är därför vi är så glada över att Knutby bollplan utvecklas till en mer attraktiv och bättre idrottsplats.

I motionen om Knutby bollplan lyfts nya omklädningsrum med dusch och toalett, tillgänglighetsanpassad toalett och föreningslokaler med pentry samt en läktare med fler sittplatser och en byggnad för en kiosk. Denna investering ska leda till förbättrade möjligheter för föreningar och allmänhet att bedriva sin dagliga idrottsverksamhet och till att göra platsen tillgänglig för alla människor. Nu är vi så nära, och på god väg mot, dessa mål. Det är också glädjande att läktaren har utökats under 2023, men vi ser även behoven av någon form av regnskydd över åtminstone en del av läktaren samt av fler sittplatser med rygg- och armstöd.

Vi vill också se till att det ska finnas två parkeringsplatser för rörelsehindrade personer. Syftet med detta är att underlätta för många besökare, bland dem de äldre och personer med funktionsnedsättning, att komma och titta på träningarna och matchen. Vi hoppas! Förvaltningen har en dialog med funktionshinderrådet och de lokala idrottsföreningarna i hela arbetet med Knutby bollplan.

Bifall motionen!

Anförande nr 134

E l v i r K a z i n i c (S): Ordförande, åhörare, kommunfullmäktige! Det är så kul att det händer så mycket grejer just nu på Järva! Fokus Järva visar dag efter dag att det är verkligheten. Knutby bollplan en av de viktigaste punkterna i våra områden. Där samlas flera hundra ungdomar varje dag, och bollplanen gör en skillnad i vardagen för många föräldrar och barn. De senaste fyra fem åren har idrottsplatsen vuxit med flera ungdomslag och med många ungdomar som har anslutit sig till dessa.

Jag är så glad att majoriteten redan har fattat besluten att rusta upp planen, vilket påbörjades förra året. En del kommer att börja verkställas i år. Man har pratat med dem som är där och lyssnat på dem som har verksamhet och använder planen sju dagar i veckan. Det blir två omklädningsrum, en extern toalett och en föreningslokal med pentry. Detta ska vara färdigt redan under 2024. Dialog har skett med föreningar, som är en del av detta. Förvaltningen har fått i uppdrag att planera för att fortsätta utvecklingen av platsen. Bland annat kommer publikkapaciteten på den stora planen att öka. Förrådsmöjligheter, stor planmatta och en eventuell värmepist ska utredas. Men under 2023 har vi redan hunnit genomföra en läktare. Läktarplatserna har utökats

genom att en befintlig konstruktion har byggts ut och sandifyllnaden på planen har bytts till granulat så att planen är bättre anpassad till seriespel på högre nivå. Sida 116 (138)

Det är jätteroligt att Centerpartiet har skrivit den motion som vi behandlar i dag, men det är faktiskt tråkigt att de inte gjorde någonting när de kunde och satt vid makten. De kunde ha bevisat att de menar allvar med det som de skriver och sett till att deras företrädare träffade föreningarna betydligt tidigare än i valrörelsen. De hade då vetat vilka stora brister som finns på och runt planen.

Knutby bollplan är inte i sämre skick i dag än den var 2018. Den är i uselt skick när det gäller vissa saker som är nödvändiga för att man ska kunna bedriva en verksamhet. Vi har tyvärr inte sett några aktiviteter eller förbättringar under de fyra år som Centerpartiet var med och styrde, om man bortser från några nymålade väggar inne i omklädningsrummen. Om Centerpartiet hade visat handlingskraft skulle vi inte behöva stå här och debattera om Knutby bollplan och föreningslivet. Det skulle vara en mycket enklare vardag redan i dag, och flera brister skulle redan vara åtgärdade. Som tur var hann vi byta konstgräsmatta under förra mandatperioden när vi styrde.

Politiken gör skillnad, och det är också bevisat genom Knutby bollplan. Snacka om att vara tvåa på bollen! Vissa skriver motioner i opposition, och vissa gör det som behövs här och nu.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 135

H a s h i m M o h a m e d J a m a (V): Ordförande, åhörare, ledamöter och stockholmare! Jag blir både glad och ledsen över denna motion. Jag har nämligen spenderat många kvällar och helger på Knutby bollplan. Jag har fått bevittna att ledare, funktionsnedsatta ledare, inte har haft möjlighet att gå på toaletten. Jag har sett och bevittnat att föräldrar inte har kunnat ta en kopp kaffe när det har regnat och blåst. Jag har också bevittnat att publik och åskådare inte har kunnat ta skydd för regnet när de tittar på fotboll. Jag har bevittnat att besökare till Knutby bollplan inte har haft möjlighet att parkera bilen. Jag kan stå här hela kvällen och bara fortsätta att mata på med utmaningar som har funnits på Knutby bollplan, men nu ska jag inte fortsätta med det tråkiga.

Jag ska nämligen gå in på varför vi är så glada över att den här motionen äntligen kommer. Den enda anledningen är helt enkelt att vi ska få se till att våra ungdomar i Järva får möjlighet till ett rimligt och vettigt idrottsliv. Det gör mig jätteglad att det här äntligen ska ske, och vi går ännu längre än så. Vi stannar nämligen inte vid att titta på Knutby bollplan, utan vi ger idrottsnämnden i uppdrag att se över samtliga idrottsanläggningar i staden och utrusta dessa idrottsanläggningar med serviceutbud.

Det gör mig jättestolt och jätteglad, och jag är glad att Knutby bollplan äntligen ska rustas upp!

Anförande nr 136

J o h a n K l i n g (C): Ordförande, fullmäktige och fullmäktigeledamöter! I dag erbjuder staden feriearbete för unga i åldern 16–19 år. I princip alla som söker får ett feriejobb i dag. Vi i Centerpartiet tror att feriearbete kan vara ett bra och viktigt verktyg för att skapa en tro på en bättre framtid, en första rad i cv:t men också en känsla för stadens verksamheter och vad staden pysslar med.

Vi är också övertygade om att de kommunala feriearbetena kan användas smartare. Vi skulle kunna bredda målgruppen till att även innefatta unga mellan 13 och 15 år. En sådan satsning skulle inte bara ge de unga chansen till ett första jobb, meningsfulla uppgifter och en första lön utan skulle också, rätt utförd och med specialutbildade handledare, kunna fungera som en förebyggande insats som hindrar att unga dras in i kriminalitet.

Vi ser alltför ofta hur yngre barn och ungdomar dras in i gängen och i gängkriminalitet. Gängen lockar med gåvor och tjänster, och statistiken visar att risken att rekryteras till kriminalitet ökar under sommarmånaderna. Varje ungdom i riskzonen som väljer en annan väg än kriminalitet är en seger för vårt samhälle. Gängkriminaliteten kostar – förutom unga människoliv, krossade drömmar och tragiska familjehistorier – enorma summor pengar för samhället.

Vi har tidigare sagt att Stockholm ska vara i framkant i Europa när det gäller att lotsa unga från utanförskap till arbete. För att detta ska bli verklighet behövs insatser som anpassas efter behoven, och verktygslådan behöver breddas. Ett av verktygen är till exempel att låta stadens unga ned till 13 år inkluderas i feriejobben. Satsningen bör självfallet vända sig till de prioriterade grupper som har sociala skäl, främst i stadens ytterområden.

Det här bör göras i ett separat pilotprojekt, redan i år för att därefter kunna inarbetas i den ordinarie feriejobbsplaneringen för kommande verksamhetsår. Centerpartiet har i sitt budgetförslag avsatt medel och pekar på en tydlig riktning framåt med detta.

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 137

F r i d a B e n g t s s o n (S): Ordförande, åhörare och kommunfullmäktige! Precis som sägs i motionen är feriejobb en möjlighet till ett första arbete. Detta är viktigt utifrån flera aspekter.

För många ungdomar är feriejobb den första kontakten med arbetslivet och en möjlighet att tjäna egna pengar. Forskning visar även att ungdomar som har sommarjobbat ofta hittar sina första arbeten efter gymnasiet genom kontakter som de har skapat under sommarjobben. Därför utökade vi i majoriteten redan under vårt första år i mandatperioden antalet feriejobb med 2 000, och numera erbjuder vi 11 000 feriejobb totalt under året.

I årets budget går vi nu vidare och utreder möjligheten att med förstärkt handledarskap erbjuda feriejobb till en yngre målgrupp med sociala behov. Detta kan man tycka låter lite mindre handlingskraftigt än den motion som behandlas nu, men det man ska ha

med sig är att den målgrupp vi nu pratar om klassas som äldre barn, enligt en föreskrift som Arbetsmiljöverket har för arbete för minderåriga. Sida 118 (138)

För äldre barn ställs mycket högre krav på en arbetsgivare än vad det gör för dagens åldersgrupp, som klassas som ungdomar. Detta gäller både arbetstider och arbetsuppgifter men även handledning, som ska säkerställa en säker och trygg arbetsmiljö under hela arbetsdagen.

Att redan på en gång säga att det är möjligt och att bestämma urval och var det ska genomföras geografiskt är både lite förhastat och kanske inte särskilt ansvarsfullt. Vårt förslag skiljer sig på en viktig punkt, och det är att vi utreder möjligheten. Detta gör vi för att säkerställa att ett genomförande ska kunna ske på ett bra sätt, med rätt handledning och med sikte på att ta reda på om det är möjligt under de premisser som finns för målgruppen.

I det rödgröna styret visar vi behandlingskraft och ger unga en riktig chans till arbetslivserfarenhet, men vi gör det ansvarsfullt. Bifall till KS förslag!

Anförande nr 138

J o h a n K l i n g (C): Ordförande! Tack, Frida, för ditt medhåll när det gäller motionens andemening! Det är glädjande att ni har lagt in uppdraget i er budget, men som jag sa i budgetdebatten är jag orolig för att det ska bli en tummetott från majoriteten. Jag har dock fått försäkringar under budgetdebatten och under de debatter som vi har haft i arbetsmarknadsnämnden om att det finns medel avsatta och att man ska jobba med detta framöver.

Nu är rekryteringen igång inför sommaren, men den aktuella målgruppen saknas. Vi har heller inte fått någon rapport i arbetsmarknadsnämnden om hur det går med uppdraget, så jag skulle vilja ställa några frågor. Hur ser planeringen ut för att genomföra det uppdrag som det refereras till i svaret och i er budget? Och, om förvaltningen och stadsdelsnämnderna landar i att det är en bra idé, hur ser genomförandet och tidsplanen ut för piloten? Kommer det att kunna genomföras under sommaren 2024? Och slutligen, vilka medel finns avsatta i majoritetens budget för ett eventuellt genomförande?

Anförande nr 139

F r i d a B e n g t s s o n (S): Som du säger, Johan, har vi debatterat och pratat om detta tidigare. Det finns pengar avsatta. Just nu är utredningen pågående, och den har ännu inte tagits upp i arbetsmarknadsnämnden. Där får jag hänvisa till vad utredningen kommer att visa. Det är en särskild satsning som inte ingår i feriejobbssatsningen, utan det är en separat peng.

Anförande nr 140

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Tillräckliga skolgårdsytor är avgörande för att barn ska kunna leka och röra på sig under rasterna, och Boverkets rekommendationer är därför att friytan ska vara minst 30 kvadratmeter per elev. Här i Stockholms stad är vi faktiskt sämst i hela landet när det kommer till tillräckliga skolgårdsytor, vilket på sikt riskerar att leda till sämre folkhälsa för stockholmarna.

Jag har förståelse för att detta inte är en helt enkel fråga i en så pass tätbefolkad kommun som Stockholm och att det finns en hel del hinder när det gäller att tillgodose tillräckliga ytor på redan befintliga skolor, men jag tycker inte att det är acceptabelt att vi bygger helt nya, moderna skolor där vi redan från början vet att skolgårdsytorna är på tok för små och vilka konsekvenser detta riskerar att leda till. Jag vill därför yrka bifall till motionen.

Anförande nr 141

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Frågan om bra skolmiljöer både inomhus och utomhus är otroligt viktig, och där är kvadratmeterytan eller ytstorleken *en* viktig parameter. Lika viktig är verksamheten och hur man använder den utomhusmiljö som man har i skolan.

Det stämmer att Stockholms stad inte har 30 kvadratmeter per elev på majoriteten av alla skolgårdar, utan snittet är ungefär hälften. Om man besöker stadsbyggnadskontoret kan man roa sig med att mappa upp hur stort utrymme som skulle krävas för att bygga så stora skolgårdar i vår stad som Boverkets riktlinjer säger. Det man kan konstatera väldigt snabbt då är att det inte skulle bli några skolgårdar i de allra flesta delar av Stockholms stad. Det är jag övertygad om vore väldigt mycket sämre för våra elever. Att ha närhet till skolan är också en viktig princip för skolplanering.

Med detta sagt ser vi att det finns en stor utmaning i att se till att vi har tillräckligt bra och lärorika utemiljöer för våra elever i skolan. Det är därför vi håller på att arbeta fram lekvärdesriktlinjer som bland annat tar hänsyn till ytstorlek, både totalyta och per barn, men som också blandar det med vilken verksamhet som är möjlig att ha på gårdarna.

Jag är övertygad om att den typen av riktlinjer, som tar ett helhetsgrepp om utemiljön, kommer att göra att våra skolor, som redan är riktiga skolor i den meningen att man har skolgårdar och lekvärden, blir ytterligare bättre i framtiden. Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 142

L i n n é a V i n g e (SD): Det finns en rapport från WRL om ytan på våra skolgårdar, och där slås fast att ett problem som uppstår med för små gårdar är att de naturliga materialen slits väldigt snabbt, det vill säga att det blir svårt att till exempel ha naturligt gräs när alltför många barn vistas på samma yta. Konsekvensen av detta

har blivit att man har lagt plastgräs på många förskolor, vilket vi vet har negativ påverkan på både miljö och hälsa. Sida 120 (138)

Jag tycker att detta är intressant, Emilia, med tanke på att du nämner era direktiv om hållbara och miljövänliga skolgårdar. Min slutsats är att ni inte kommer att kunna uppfylla målen utan tillräckliga friytor.

Anförande nr 143

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Vad fint att även Sverigedemokraterna engagerar sig i hållbarhet och miljö när det kommer till skolgårdar! Det är ett tydligt utpekat område i vår majoritetsplattform och i våra budgetar att jobba med både lekvärdesriktlinjerna och grönare skolgårdar.

Som du säkert har sett, Linnéa, eftersom du sitter i utbildningsnämnden, har vi ett arbete för att plantera in grönska på de skolgårdar där man hittills inte har haft tillräckligt mycket levande material. Det är *en* viktig del i arbetet.

Det är bra att även Sverigedemokraterna tar upp klimat och miljö, åtminstone i detta begränsade avsnitt.

Anförande nr 144

G a b r i e l K r o o n (SD): Så fort det kommer snö i Stockholms stad möts vi av rapporter om snökaos, problem, insnöade skolor, insnöade sociala verksamheter och villaområden där pensionärer inte kan gå ut därför att det är för halt och isigt.

I ljuset av detta måste vi som stad fundera över på vilket sätt vi kan bidra och mobilisera de resurser vi har. Stockholms stad har många människor som uppbär försörjningsstöd och som är långtidsarbetslösa, och det är just denna grupp som motionen fokuserar på, alltså långtidsarbetslösa som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet, inte på grund av funktionell nedsättning eller dylikt.

Vi tror och vet att det finns en stor potential hos dessa människor, och om man möjliggör för dem att komma ut och hjälpa till i kommunen i akuta situationer blir det en vinst för alla. Det blir en vinst för individen som får en stärkt självkänsla av att hjälpa pensionärer att komma fram på isiga gator, men det blir även vinst för hela kommunen, som har en resurs som kan rycka ut akut och som kan komplettera den upphandlade verksamheten, som såklart är basen för Stockholms stad.

Snöröjning är bara ett exempel. Det finns många andra fall där vi behöver mobilisera resurser akut för enklare typer av arbetsuppgifter. Det är uppgifter som dessa människorna mycket väl skulle kunna klara och som skulle kunna stärka deras anställbarhet. Genom att visa att de har aktiverat sig och engagerat sig i verksamheten kanske de till och med kan säkra ett arbete på lång sikt.

Med detta yrkar vi bifall till motionen.

Anförande nr 145

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Snöröjning är ett ämne som engagerar. Inte minst det faktum att vårt klimat oftare numera innebär att temperaturen ligger kring nollstrecket innebär att det finns utmaningar för det sätt som vi snöröjer på. Det kräver ett nytt sätt att tänka.

Snöröjningen just nu sköts via ett antal upphandlade leverantörer. Avtalen är utformade för att snöröjningen och även halkbekämpningen ska vara effektiv. Vi har 14 olika avtal. Det är två leverantörer för tillfället som har avtalen, och vi från trafikkontoret och trafiknämnden ser hela tiden över avtalen för att försöka förbättra dem och helt enkelt skapa rätt typ av incitament i dem för att arbetet ska utföras på bästa möjliga sätt.

Det finns viss snöröjning som sker i sysselsättningsfrämjande åtgärder redan i dag. Exempelvis finns det något som heter Stockholmsvärdar, som kan bistå med plockstädning, lokalvård, sandning och ishackning, men det arbetet ska främst ses som ett komplement till det ordinarie snöröjnings- och halkbekämpningsarbetet. Det finns alltså redan i dag ett sådant arbete.

Ekonomiskt bistånd ska ses som samhällets yttersta skyddsnet. Det finns där för att skapa ett skydd för de personer som blir beviljade det. Vi ser från trafiknämnden och trafikkontoret att Stockholmsvärdarna och andra insatser förvisso kan vara ett komplement, men de ska inte stå för huvuddelen av snöröjningsarbetet.

När det kommer till halkbekämpning finns det ytterligare en sak som kan vara värd att nämna i sammanhanget, och det är att fastighetsägarna egentligen har ett större ansvar än vad vi i Stockholm rent formellt och praktiskt utkräver av dem, exempelvis att se till att stuprännor inte bidrar till att vatten samlar sig på trottoarerna och att snö som skottas ned från taken inte hamnar på trottoarerna och sedan blandas med smältvatten och blir till halka.

Det finns hela tiden ett arbete med att se över avtalen. Det finns sysselsättningsfrämjande åtgärder som handlar om att komplettera detta arbete, och i övrigt gör vi vad vi kan för att förbättra de avtal som finns för ordinarie snöröjning och halkbekämpning.

Anförande nr 146

Ulf W a l t h e r (S): Ordförande! I motionen vill Sverigedemokraterna att långtidsarbetslösa personer med ekonomiskt bistånd ska kunna mobiliseras för akuta samhällsuppgifter såsom snöröjning och att vi ska dra in biståndet om de avviker, som det uttrycks. Jag har nog aldrig hört någon politiker i denna talarstol berätta att hen är nöjd med snöröjningen, om det nu är detta problem som Sverigedemokraterna vill komma åt i motionen.

Här behöver vi klara av att hålla tre olika tankar i huvudet samtidigt, men också skilda åt.

Den första tanken är att vi behöver ha en infrastruktur och en framförhållning som klarar snöröjning vid större snöfall. Den ska inte vara beroende av beredskapsjobb, det vill säga att det finns människor med försörjningsstöd som kan rycka ut. Vi skulle riskera att bygga in oss i en fälla, ett beroendeförhållande, med det system som Sverigedemokraterna föreslår.

Den andra tanken är det som borgarrådet har varit inne på, att det inom ramen för den kommunala arbetsmarknadsinsatsen Stockholmsjobb finns något som heter Stockholmsvärdar. I samråd med trafikkontoret bestäms områden inom vilka Stockholmsvärdarna får plockstäda, sanda och hacka is, men det är inte en verksamhet som vi förlitar oss på. Det är inte ett beredskapsjobb eller ett akutjobb, utan det är en verksamhet som ingår i det strukturerade arbetet för att få människor att närma sig arbetsmarknaden. Det är i arbetsmarknadsprogram som människor ska aktiveras, inte genom arbetsplikt. Det är den rödgröna majoritetens politik.

Den tredje tanken är att vi ska komma ihåg att försörjningsstödet ska vara det yttersta sociala skyddet när alla andra möjligheter har prövats. Det finns missbruk i alla system, men som utgångspunkt ska vi inte misstänkliggöra människor som redan är i en utsatt situation. Bakom de välmenande orden från Sverigedemokraterna i deras motion tycker jag att det är just detta som skymtar: en misstänksamhet mot människor, främst invandrare.

Låt oss genomlys Sverigedemokraternas politik här, och låt oss komma ihåg varför vi har försörjningsstöd. Blanda inte ihop de tankarna, utan bifall kommunstyrelsen!

G a b r i e l K r o o n (SD): När argumenten tryter börjar man att anklaga oss för någon sort hets mot invandrare, men det är väl så ni i Socialdemokraterna argumenterar.

För det första tycker jag att det är lite beklagligt att man fultolkar motionen. Jag vill läsa upp den att-sats som vi ska beslut om, nämligen att ”kommunfullmäktige ges i uppdrag att utreda hur arbetslösa personer med försörjningsstöd kan mobiliseras för akuta samhällsuppgifter såsom snöröjning”. Snöröjning är ett exempel i detta fall. Det finns säkert andra akuta uppgifter som skulle kunna vara relevanta, så jag tycker inte att vi ska haka upp oss bara på snöröjningen.

För det andra tycker jag inte att vi ska blanda in Stockholmsvärdar i detta då det är en frivillig arbetsinsats. De som är Stockholmsvärdar har inte försörjningsstöd, så det är helt annorlunda.

För det tredje handlar det om att vi såklart ska ha en stomme av upphandlade entreprenörer som utför snöröjning professionellt, men det skadar inte att ha personal och människor i beredskap som, när det är en akut situation, kan vara ute snabbt och rycka in. Det kan handla om att salta, det kan handla om att grusa och det kan handla om att bara ta en skyffel och hjälpa till så att lokala kommunala verksamheter kan komma in i sina fastigheter.

Dessa saker står inte i motsättning till varandra, utan det här ger en möjlighet för människor att känna sig behövda av samhället på riktigt genom att bidra efter förmåga. Om man har förmåga, vilket man har när man har försörjningsstöd på grund av långtidsarbetslöshet, finns det en möjlighet att vara med och bidra och känna på riktigt att man gör skillnad. Detta både förstärker individen och blir en vinst för kommunen.

Låt oss diskutera motionens innebörd och inte försöka prata bort det hela med irrelevanta argument om invandrare, som jag inte ens har pratat om, eller argument om att vi redan har upphandlat snöröjning, för det är ju inte vad det handlar om.

Anförande nr 148

U l f W a l t h e r (S): Ordförande! Du säger att argumenten tryter, Gabriel, och att jag fultolkar din politik, men låt mig då påminna dig om din och ditt partis politik. Bläddra i ditt valmanifest från 2022 och hitta den lilla mening, den punkt, där det står att ni vill införa arbetsplikt då Sverige i dag har närmare 700 000 utrikes födda som försörjer sig på bidrag.

Att misstänkliggörande av utsatta människor är Sverigedemokraternas politik blir inte tydligare än så här. Den människosynen vill jag inte ha i denna fullmäktigesal, Gabriel Kroon. Min fråga till dig är: Stämmer det inte att detta är din politik som du försöker genomföra här?

Anförande nr 149

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag tycker att du argumenterar djupt oseriöst, Ulf, inte på grund av innehållet i det du säger utan för att vi debatterar en motion som handlar om hur människor kan vara med och bidra. Du ignorerar och fultolkar motionen, och sedan pratar du om något som är helt irrelevant för det tema som vi diskuterar.

Jag diskuterar gärna de integrationsproblem som du och din regering har skapat, men debatten handlar ju inte om det. Jag tolkar detta som att det finns en gnutta sanning, en gnutta korrekthet, och att min motion faktiskt är bra den här gången. Ibland skriver man dåliga motioner, och ibland skriver man bra motioner. Att du inte har argument mot min motion visar att jag uppenbarligen har träffat rätt.

Anförande nr 150

G a b r i e l K r o o n (SD): Man är ju inte fullmäktiges mest aktiva motionär för ingenting, utan man får kämpa lite också. Framför allt får ni kämpa när ni lyssnar på mig.

Denna motion skrevs i en tid när vi fortfarande hade ett hyrcykelavtal. Nu har det brutits, och vi får se vilket avtal som följer på detta. Förmodligen blir det en liknande konstruktion där man har en upphandlade aktör som i sin tur får placera ut reklamskyltar. Skyltarna kommer att placeras ut över hela staden. Redan nu har vi reklamskyltar på många ytor, och vi har fått klagomål, inte minst mot en specifik skylt vid Karlavägen men även generella klagomål om att skyltarna inte passar in estetiskt i gatumiljön.

I motionssvaret menar man förvisso att det finns en process bakom godkännandet och tillståndsgivningen för den plats där skyltarna ska vara, men vi ser att detta inte har varit tillräckligt. Här behövs tydliga riktlinjer från kommunfullmäktige där det tydligt markeras att skyltarna estetiskt och kulturhistoriskt ska passa in i gatumiljön så att det inte bara blir en godtycklig bedömning av en nämnd utan att det faktiskt finns tydliga styrande riktlinjer.

Härmed yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 151

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Som motionären har nämnt kom motionen under en tid då det fanns ett upphandlat eller via tjänstekoncession tillgängligt hyrcykelsystem i Stockholm, som av olika skäl sades upp. Som ni alla i denna sal och även folk som läser tidningen i Stockholm vet skedde detta efter att leverantören inte kunde leva upp till det som avtalats.

Vi valde då att göra en annan lösning. Vi lät vitrinerna stå kvar, och nya avtal fick sökas för att fortsätta att ha reklam där. Nu har trafiknämnden fattat beslut om att göra om taxorna en aning så att vitrinerna är inte längre knutna till en nyttighet, såsom cyklarna, utan i stället står för sig själva och har en högre taxa i och med detta.

När man söker tillstånd för att ställa ut vitriner finns redan i dag en process där polisen bedömer trafiksäkerhetsaspekter och allmän ordning och säkerhet, där trafikkontoret tittar på hur städningen ska skötas och hur framkomligheten funkar och där stadsbyggnadskontoret, i och med att bygglov söks, tittar på platsens kulturhistoriska värde. Det finns alltså en process.

När det gäller de vitriner som ställdes ut i samband med hyrcykelavtalet fanns det en del vitriner som stod olämpligt till. I och med att de som har vitrinerna fick söka nya tillstånd såg man över det hela igen och plockade bort en del av de 350 vitrinerna. Det är som sagt inte fel att se över processerna och rutinerna och säkerställa att alla olika aspekter finns med när reklamvitriner beviljas.

Det har kommit en möjlighet att ha vitriner frikopplade från en nyttighet. En sådan nyttighet har tidigare kunnat vara exempelvis toaletter eller cyklar, men nu finns alltså möjligheten till frikoppling. Detta gör att frågan om hyrcyklar naturligtvis fortfarande

är aktuell, men möjligheten att lösa det på ett sätt som inte behöver vara tätt förbundet med reklam är större. Vi kommer att återkomma i frågan. Sida 126 (138)

Vi har processer så att vitriner inte ska hamna fel, och vi ser över dem i den mån det behövs. Vi har plockat bort en del av hyrcykelsystemets vitriner som ställdes ut men hamnade olämpligt.

Anförande nr 152

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! Jag skulle vilja idka viss konsumentupplysning. Jag skulle vilja visa att motionen är en del av en helhet där SD:s politik är att alltid prioritera bilen framför cyklister och gående.

Av SD-motionen framgår att man varken genom reklamintäkter eller på annat sätt vill subventionera hyrcyklar. Ökad självfinansieringsgrad i hyrescykelsystemet innebär att de som hyr cykel ska stå för hyscykelsystemets hela kostnad.

Som vänsterpartist kan jag absolut förstå att alla inte älskar dessa reklamvitriner, men motionen är en del av en helhet. I SD:s budget står att staden ska se över möjligheten att avsluta projekt Cykelbro Slussen, att icke-kritiska cykelinvesteringar ska bortprioriteras, att cykelinvesteringar inte ska ha negativ påverkan på framkomligheten för biltrafiken, att arbetet med en gång- och cykelbro mellan Strandvägen och Djurgården ska avslutas, att investeringstakten för nya cykelvägar ska minskas, att driftkostnaderna ska minskas med 12 miljoner genom omprövning av cykel och att investeringsanslagen, inbegripet för cykel, ska minskas med 100 miljoner per år. Det får gärna bli dyrare för cyklister enligt SD, men kostnaderna för bilparkering vill de sänka. Skatten på drivmedel har SD och övriga Tidöpartier redan sänkt.

Man kan låtsas att alla trafikslag kan gynnas samtidigt, men bredden på våra huvudgator är 20 till 30 meter. Om man breddar cykel- och busskörfält krymper bilvägen och tvärtom. Bara om vi hade haft en gatubredd på 45 meter skulle alla trafikslag kunna gynnas samtidigt.

Den som ska bedöma SD:s trafikpolitik ska inte titta på enskilda motioner. Helheten visar att SD vill backa in i framtiden. Man är inte bara ointresserad av att göra Stockholm till en cykelstad, utan man är direkt fientlig till cykeln. Bilen, bilen och inget annat än bilen ska prioriteras. Cykelbanor och cykelbroar ska stoppas från att byggas, och broar mellan Rinkeby och Sundbyberg ska till och med rivas.

Ordförande! Jag vill avsluta med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 153

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag tycker att du sammanfattade det förhållandevis bra ändå, Tobias, i synnerhet det du läste från budgeten. Det stämmer mycket väl att vi vill se över de ineffektiva satsningar som ni gör, men vi är inte fiender till cykelinvesteringar. Vi lägger flera hundra miljoner på det, men det handlar om vilka typer av investeringar vi gör. Är det de mest lönsamma investeringarna för cyklister, eller finns det bättre investeringar än en cykelbro vid Strandvägen? Ja, jag tror att det finns det.

När det kommer till framkomlighet tar motionen faktiskt fasta just på att det fanns ett problem med framkomligheten när reklamvitrinerna placerades ut på Karlavägen, där fotgängare klagade på framkomligheten. Om det är något som dessa reklamvitriner påverkar är det framkomligheten på trottoarer, och det är väldigt beklagligt att trottoarytan minskar. Sida 127 (138)

Anförande nr 154

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! Om man säger att cykelinvesteringar inte ska påverka framkomligheten för biltrafiken negativt och att det aldrig någonsin får ske blir det väldigt svårt att göra några cykelinvesteringar alls. Om man inte vill ha ett nytt Klara, där vi river större delen av innerstaden, till exempel, kommer det att bli väldigt svårt att gynna cykeltrafiken om det inte kan ske på biltrafikens bekostnad.

Man kan låtsas en massa, men förr eller senare måste man välja. I Sverigedemokraternas fall, Gabriel, är det väldigt tydligt att ni har valt bilen, bilen och inget annat än bilen.

Anförande nr 155

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det var synd att vi inte fick denna motion behandlad av motionären, för att det är en i många avseenden intressant och fin motion. Det gäller minnesmöbler, och jag kan inte annat än instämma i motionens intention att hitta sätt för allmänheten att bidra till utvecklingen av vår gemensamma stadsmiljö.

Vi har redan i dag ett antal sätt för stockholmare att komma med synpunkter, och vi fångar upp dessa på olika sätt. Vi har det som kallas medborgardialoger, vi har medborgarbudget som kan möjliggöra olika satsningar initierade av medborgare, vi har medborgarförslag som kan lämnas in till stadsdelarna och så har vi Tyck till-appen, där det kommer in många förslag till trafikkontoret som vi försöker ta vara på så gott vi kan.

Minnesmöbler är ett intressant förslag. De som har fått besvara motionen beskriver i svaret att det finns en del avvägningar och utmaningar, och dessa saker behöver man utreda mer. Jag måste ändå säga att jag tycker att det är ett intressant förslag, och personligen skulle jag gärna se att vi tittar närmre på det. Vi behöver dock ordentligt se över de utmaningar som finns kring exempelvis drift och vad som händer framgent när det väl är på plats. I övrigt tycker jag att det är ett intressant förslag.

Anförande nr 156

J o h a n K l i n g (C): Ordförande! Det är glädjande att höra att majoriteten inte är avogt inställd till minnesmöbler. Med detta vill jag yrka bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 157

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande! Det rödgröna styret säger sig dela Centerpartiets vision om att Stockholm och stockholmare behöver fler badplatser och att vi ska tillgängliggöra de fantastiska vatten som Stockholm omges av. Tyvärr måste jag säga att det börjar bli allt tydligare att det rödgröna styret bara sträcker sig till en vision. Jag saknar en konkret plan och konkreta förslag för fler badplatser i Stockholm.

Man kan summera svaret i ärendet ungefär så här: Det är bra om Stockholm får fler badplatser, och förslaget är väl inte så dumt alls, men vi säger ändå nej och hoppas på det bästa och att någon vänlig själ ska trola fram lite badplatser de närmaste åren.

Här får ni i majoriteten ett konkret förslag från Centerpartiet. Det är ett kallbadhus vid Lugnets terrass i Hammarby Sjöstad. Bygglov finns redan. Det finns privata aktörer som har lagt fram progressiva förslag om ett klimatneutralt och ekonomiskt hållbart träbygge, och ändå väljer ni att säga nej. Det tycker vi är väldigt tråkigt.

Jag saknar en plan. Ni säger som sagt att ni har en vision, men var är planen och de konkreta förslagen om fler badplatser i Stockholm?

Anförande nr 158

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag tackar för en intressant motion.

Att i högre grad utnyttja vattnet för rekreation och motion är helt i linje med stadens vision för 2040. Det rödgröna styret håller med om att det behövs fler möjligheter till bad i Stockholm, och därför har vi i budgeten ett flertal uppdrag gällande just detta.

Bland annat har trafiknämnden fått i uppdrag att samordna arbetet. Dessutom finns ett uppdrag att mer definitivt avgöra vilken nämnd som i framtiden ska ha det övergripande ansvaret för just badsatsningar. Detta är viktigt, för det kommer att underlätta arbetet med att få till fler bad, vilket ju är vad vi önskar. Det finns också uppdrag i budgeten om att utreda ett borttagande av badförbud på lämpliga badplatser.

Det efterlyses konkreta exempel. Rent konkret har vi tagit politisk ställning för en ny bastu vid Kristinebergs Strand. Något som lyfts upp i motionen är behovet av bad och bastu, men tyvärr har beslutet om Kristinebergs Strand överklagats. Vi får se var det landar. Ett annat konkret exempel är att jag och klimatborgarrådet Åsa Lindhagen förra året fick berätta om den glädjande nyheten att Vinterviken och Herrängens brygga i stadsdelen Hägersten-Älvsjö ska göras till officiella badplatser.

Summa summarum finns det en plan och en vilja att tillföra nya badplatser i Stockholm, och vi har lagt flera budgetuppdrag gällande detta.

Anförande nr 159

A s h n a I b r a h i m (C): Det gläder mig, Maria-Elsa. Jag är faktiskt villig att tro att det finns en vilja, men jag blir förvånad över hur ni svarar på motionen. Den går ut till en hel del nämnder som remissärende, där en del nämnder inte tycker att det är deras grej medan andra pratar om utredningar så här ett par år in på

mandatperiodperioden. Och trafiknämnden, som ni så sent som vid årsskiftet gav ett uppdrag, har inte ens fått ärendet eller motionen som remiss. Sida 130 (138)

Viljan finns där, men jag ser inte att det konkretiseras. Detta saknar jag verkligen i förslaget, för det är ändå projekt som kräver lite tid. De kan inte bara plockas fram och så bygger man nya badplatser. Det krävs bättre planering än så.

Anförande nr 160

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Budgeten beslutades efter att motionen behandlades och motionsvaret kom, och det är därför trafiknämnden inte finns med som remissinstans. Vi har självfallet lagt ett budgetuppdrag som går ut på att trafiknämnden ska få i uppdrag att samordna arbetet, och det är vad som kommer att ske.

Precis som du nämner, Ashna, behöver man ett klargörande om var ansvaret för de eventuella kommande badsatsningarna ligger, och detta tar vi tag i genom budgetuppdraget.

Jag tror att vi är överens. Det finns egentligen ingen meningsskiljaktighet i denna fråga. Vi vill se fler bad. När det gäller just det konkreta förslaget om ett kallbadhus behöver man titta på om det är den plats som skulle vara lämplig för det. Principen är att vi vill se fler badplatser i Stockholms stad, och det har vi ju också fattat flera beslut om.

Anförande nr 161

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Vi liberaler tycker att initiativet från Centerpartiet är trevligt, och vi vill därför yrka bifall till vår gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Det är välkänt att vi liberaler gillar att bada, även om jag själv ryser inför tanken på att bada i kallt vatten. Vi tycker ändå att detta är en bra idé.

Anförande nr 162

G a b r i e l K r o o n (SD): Här kommer en motion från det cykelfientliga partiet, enligt vissa på vänstersidan. Motionen kan vid en första anblick verka lite barock, men om man läser den och funderar på innehållet förstår man ganska snabbt att det kanske ändå ligger något i det som vi föreslår.

Det vi föreslår, mer specifikt, är att trafiknämnden i egen regi eller i samråd med civilsamhället ska genomföra ett pilotprojekt som syftar till att skapa en kurs för att främja kunskap i stadscyklning. Här vill jag understryka innebörden av stadscyklning. Det handlar inte om att framföra en vanlig cykel på en ofrafikerad gata, utan som ni alla känner till sker stadscyklning i en farlig miljö. Stadscyklning innebär att man ibland åker på bilväg och ibland intill en bilväg, att man är oskyddad, att man möter många olika trafikanters såsom fotgängare, andra cyklare, elfordon och så vidare.

Det vi har sett som en möjlig lösning för att få fler att cykla är att öka tryggheten, och då får man fundera på hur vi ska göra detta på bästa sätt. Är det genom att investera i vissa nyupprustningar av cykelvägar eller kanske en ny cykelgata på Surbrunnsgatan eller genom att investera i vissa skydd? Eller är det kanske att försöka få ut kunskap om hur man som vuxen person ska framföra sin cykel på ett säkert sätt i stadsmiljö?

Detta är något som har stöd i forskning, som har visat att sådana kurser för vuxna i stadsmiljö kan ge en god effekt. Därför tycker vi att man borde knyta forskare till projektet som kan göra en utvärdering och se hur ser cykelviljan ut, om olycksrisken har minskat och om det på något sätt har gett positiva effekter så att vi faktiskt fått avkastning på vår investering.

Jag skulle vilja sätta detta i paritet till cykelinvestering, för det är en typ av cykelinvestering. Det är visserligen inte en hård väg som kommer att ligga där, men det är ändå en insats som kan stärka tryggheten, minska olycksrisken och få fler att våga cykla i stadsmiljö. Jag tycker därför att det är ett viktigt förslag att komplettera majoritetens ambitioner med. Jag kan även understryka att detta har vunnit visst stöd i civilsamhället, som tycker att det är väldigt bra och viktigt då sådana insatser saknas i dag.

Därmed yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 163

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Tack så mycket, Gabriel Kroon och Linnéa Vinge, för motionen!

Jag tror inte att det är antingen eller, utan jag tror att vi behöver satsa på investeringar i infrastrukturen. Det finns forskning som visar tydligt att med en infrastruktur för cykel och gång som inte innebär konflikt-design, det vill säga att oklarheter uppstår, blir det lättare att samspela på ett bättre sätt.

Det finns också forskning som säger att cyklister sällan vill bryta mot regler eller att de bryter mot regler när de upplever att något skulle innebära en fara för dem själva eller någon annan. Ganska ofta är det bilsamhället och 60-talets "bilsynta" trafikplanering som inte riktigt tar höjd för hur det känns att vara cyklist.

Det fanns en trafiksignal på Götgatan, ungefär vid Skatteskrapan, där polisen hade stått och bötfällt cyklister. De var väldigt stolta över att det, efter att de gjort detta i några år, bara var 10 procent av cyklister som körde mot rött i stället för 70 procent. De var jättestolta tills trafikkontoret berättade för dem att man hade testat grön våg i trafiksignalerna. Genom att dessa anpassats efter den hastighet som cyklister har var det många färre som körde mot rött. Om trafiksystemet är utformat för att uppmuntra hållbara trafikslag blir det alltså lättare att göra rätt.

Det finns redan i dag exempel på utbildningsverksamhet som trafikkontoret har i samverkan med civilsamhället, till exempel i våra skolor. Under förra året hade man en rad aktiviteter, inte minst på Järva, i skolor där man uppmuntrat och lärt ut regler och cykelvett till våra unga cyklister.

Det finns också ett moment av cykelvett i de kurser som genomförs av exempelvis Cykelfrämjandet och andra utbildnings- och studieförbund, kopplat till vuxna som inte tidigare har lärt sig att cykla. Sedan finns det kampanjer från trafikkontoret där man informerar om regler och uppmuntrar till samspel mellan olika trafikslag.

Vi tror att ett fortsatt investering i cykelinfrastruktur kommer att bidra till en bättre cykelkultur. Detta har vi sett tydligt från andra städer som har gått före oss i detta avseende, till exempel Köpenhamn eller Groningen, Utrecht, Zwolle och andra holländska städer. Vi vill också fortsätta med de pedagogiska insatser som vi redan gör i skolor och på andra håll.

Anförande nr 164

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack för svaret, Lars! Jag skulle bara vilja understryka att det är en investering som vi gör, även om den inte är fysisk. Detta tycker jag att man bör beakta i högre grad.

Det du lyfte fram om kampanjer är ett separat spår, för de handlar mer om att visa hänsyn i trafiken och om att cykla och gå, i alla fall utifrån vad jag har läst i ert svar. Det är något annat. Det som jag tar sikte på här är framför allt att inte bara lära barn utan även vuxna som vill bli bättre på stadscyklning att framföra sin cykel på ett säkert sätt och få dem att bli mer självsäkra i just stadscyklning, som ju sker i en väldigt speciell miljö.

Jag tycker inte riktigt att ni ger något bra svar på varför motionen inte skulle kunna bifallas. Ni har genomfört insatser för att lära barn att cykla och även kampanjer, men ni har inte genomfört någon insats för att främja kunskapen om just stadscyklning.

Anförande nr 165

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag känner till att det finns viss sådan verksamhet redan i dag som inte bedrivs av staden utan av civilsamhället. Staden samverkar, inte minst via stadsdelsnämnderna, med civilsamhället för att erbjuda liknande verksamheter.

Men vi tar med oss det här och ser hur det kan vara ytterligare ett spår för att utveckla den verksamhet som vi redan har.

Anförande nr 166

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Ordförande, åhörare och kollegor! Jag kan börja med att säga att vi inte har någon reservation. Vi gillar bara cykel, så jag var tvungen att gå upp i talarstolen. Jag behöver alltså inte berätta för er vad Centerpartiet tycker om cykel. Vi har länge prioriterat cykel och kämpat för satsningar på god cykelinfrastruktur och cykelbanor.

I Gabriel Kroons och Linnéa Vinges motion föreslås att Stockholms stad ska lägga skattepengar på att anordna särskilda cykelkurser. Tanken med kurserna är god. Om det ska ges kurser borde det dock vara civilsamhället och den mångfald av organisationer som sysslar med cykelfrämjande som anordnar dem, men de är ju redan positiva till konceptet, enligt Gabriel. Vi tror dessutom att de som behöver dessa kurser bäst, det vill säga de som saknar cykelvett, knappast är intresserade av att anmäla sig till en sådan kurs.

Gabriel Kroon pratade också om investeringar. Vi tycker att investeringar ska göras i en säker trafikmiljö runt skolor och i barns möjligheter att själva gå och cykla till skolan och andra fritidsaktiviteter. Fler trafikplatser där barn och unga genom lek blir duktiga och säkra cyklister är en insats för att nå dit. Därför har vi i Centerpartiet ett förslag i vår budgetreservation om att anlägga ett flertal trafikplatser som skulle bidra till att folk redan från barnsben lär sig trafikvett och stadscyklning.

Anförande nr 167

G a b r i e l K r o o n (SD): Det handlar inte om att man i Stockholms stad måste göra det själv, utan vi skriver ju att det ska göras i samråd med civilsamhället. Det kan alltså vara civilsamhället som genomför det, men Stockholms stad måste ändå vilja öppna upp för detta så att det finns en möjlighet för Cykelfrämjandet att skapa ett partnerskap med Stockholms stad. Det finns inte ett sådant uppdrag i dag, och det är detta motionen tar fasta på.

Det andra som också lyfts upp i motionen är att vi ska koppla forskare till detta som kan undersöka vilken verklig effekt vi får genom att erbjuda en sådan kurs och så att vi också vet vad vi får för våra pengar.

Jag vet inte om detta var svar på dina motargument, Hamid.

Anförande nr 168

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Som sagt: Tanken är god. Jag tror att de flesta som saknar cykelvett skulle må bra av att lära sig det. Detta är alla överens om – jag tror inte det är någon som säger emot.

Det handlar som vanligt om pengar och om prioriteringar. Vi tycker att pengarna gör mycket mer nytta genom man lägger dem på att säkra trafikplatserna för barn och ungdomar så att de lär sig rätt trafikregler och säker cyklning från tidig ålder. Det var bara det.

Anförande nr 169

U l f W a l t h e r (S): Anser vi att ni är cykelfientliga i Sverigedemokraterna? Ja, men det här var väl ändå en lite positiv motion. Ni vill ha mer cykelvett, men i början blev jag lite förvirrad. Ni skriver att i värsta fall kan individer tro sig förstå

trafikreglerna, men i praktiken framför de sin cykel tillräckligt vårdslöst för att de ska bli en säkerhetsrisk såväl för sig själva som för andra trafikanter. Där undrade jag lite hur pass cykelvänligt det här partiet egentligen är. Ni är lite anklagande. Sida 134 (138)

Sedan skriver ni faktiskt vidare att cykling är ett viktigt trafikslag som kan avlasta kollektivtrafiken och minska bilköerna. Det kan också leda till hälsoeffekter som ökar stockholmarnas välmående. Gott så – det är väl ändå cykelvänligt? Men då ser jag också fram emot att ni i er nästa budgetmotion avsätter pengar för såväl den här utbildningen som fysiska investeringar för att öka den fysiska säkerheten för cyklister, för det har ni inte varit beredda att göra hittills.

Motionsförslaget, då? Borgarrådet har nämnt några insatser som görs redan nu. Vi vill nog alla ha säkrare cykling i Stockholm, men i kväll tror jag att Centerpartiet kanske är de som levererar den klaraste synen i sitt särskilda uttalande, där de faktiskt sätter fokus på betydelsen av det civila samhället. Det är nog där utgångspunkten ska vara. Det är utifrån vad det civila samhället ser för behov och möjligheter som staden ska börja samverka med dem. Det ska inte komma ovanifrån som en politisk beställning, tror jag.

Jag såg exempelvis att Cykelfrämjandet har nybörjarkurser på 22 platser i Stockholmsområdet. Vi kommer också, kanske på nästa fullmäktige, att hantera en motion om så kallade cykellekplatser, som jag tror är en ganska spännande idé. Det är något som riktar sig till barn och unga, och jag tror att det är där kommunen framför allt bör göra sin insats.

Med de orden tycker jag att kommunstyrelsens förslag till beslut ska bifallas som väl genomtänkt.

Anförande nr 170

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag trodde att du skulle prata om invandring, så jag var inte helt beredd på att ha den här cykeldebatten.

Jag vill återigen trycka på att jag faktiskt lyfter poängen att detta ska ske i samråd med civilsamhället. Vi måste ge i uppdrag till civilsamhället att göra det här. Stockholms stad har naturligtvis inte nödvändigtvis kompetensen att göra detta själva och ska inte ens göra detta själva. Men jag tycker att det är ett viktigt redskap för att främja tryggheten och minska olycksrisken bland cyklister. Jag tycker att det är synd att ni förbiser detta. Men när ni lägger 1 miljard kronor på cykelinvesteringar kan man också tänka sig icke-fysiska investeringar som faktiskt ger en effekt. Så jag tycker att det är synd att ni inte vill följa upp den här frågan – du verkar i alla fall inte vilja följa upp den.

Jag skulle vilja avsluta med att man inte behöver vara cykelvänlig, men man kan vara cykelneutral. Det kan också vara ett alternativ.

Anförande nr 171

U l f W a l t h e r (S): Nej, det stämmer; jag vill nog inte följa upp den här frågan, för jag tror inte att vi politiker ska vara de som dikterar och förklarar hur vuxna ska lära sig cykla säkert i storstaden. Jag ser att vi däremot har ett civilsamhälle som sköter detta alldeles utmärkt. Om Sverigedemokraterna vill följa upp frågan, ta kontakt med

civilsamhället och tipsa dem om det! Kommunen ger inte civilsamhället uppdrag, utan Sida 135 (138)
då kan civilsamhället höra av sig så att man kan diskutera detta vidare. Där börjar vi,
inte ovanifrån.

Anförande nr 172

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Herr ordförande! Ge mer liv till Liljeholmstorget! Hägersten-Liljeholmen växer så det knakar. De närmaste tio åren kommer det att byggas cirka 10 000–15 000 nya bostäder i vår stadsdel. Då är det väl självklart att ha ett vackert och tryggt torg. I dag är torget stort, blåsigt och otryggt, framför allt delen mot tvärbanan. Julmarknader på vintern och uteserveringar när solen tittar fram – det är min motion och min vision, och det skulle öka både trivseln och tryggheten på torget.

När det gäller torghandeln vill jag ha en mer enhetlig gestaltning. I dag sätter torghandlarna upp sina rangliga tält på morgonen och tar ned dem på kvällen. Tälten ser gamla och slitna ut, och det är mycket jobb för torghandlarna att sätta upp dem och ta ned dem. En utformning som gör att det ser mer prydligt och ordnat ut är att föredra. Flytta ut kaféer och restauranger på torget! Det blir mycket trevligare och tryggare.

Jag vill också tacka för positiv respons från min egen stadsdelsnämnd Hägersten-Älvsjö och Citycon. Bifall till motionen!

Anförande nr 173

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Ordförande, kollegor här inne i salen och åhörare! Att göra Liljeholmstorget mer levande och tryggt med fler tillstånd för kaféer och uteserveringar ser vi väldigt positivt på. Torget har potential som en mötesplats, med restauranger, torghandlare och stadsliv, med möjlighet till ökad grönska och fler träd. Genom att implementera 3-30-300-regeln kan vi säkerställa tillgången till grönområden för alla stockholmare. En upprustning av Liljeholmen kan genomföras samtidigt som vi tar hänsyn till remissinstansernas planeringsarbeten, tycker vi.

Tack vare Centerpartiet kommer Liljeholmsgallerian att få ett bibliotek, vilket gynnar både handlarna och närområdet. Biblioteket kan också öka aktiviteten på torget. Stockholms stad bör därför förbättra Liljeholmstorget för att skapa en vacker och trygg plats som lockar till liv och möten mellan stockholmarna. Jag yrkar därför på Centerpartiets reservation.

Anförande nr 174

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det rödgröna styret vill skapa en grön, levande och barnvänlig stad som kan växa på ett hållbart sätt så att fler kan flytta hit och de som bor här trivs. Det offentliga rummet är extremt centralt för att detta ska möjliggöras, och staden har ett pågående arbete med att förbättra våra torg.

Det som trafiknämnden har fått i uppdrag att göra är att titta på hur vi kan rusta upp och utveckla stadens torg och torghandelsverksamheten. Det är just levande, trivsamma och trygga platser vi vill skapa. I budgeten pekas stadens fokusområden och ytterstaden särskilt ut, och det finns en strategi för hur detta ska göras. Inte minst har trafiknämnden beslutat om ett gestaltningsprogram för torghandel, och det är lite detta som lyfts i motionen: frågor om gestaltning och hur torget kan utformas på ett tilltalande sätt.

Men som också nämns i svaret är det just nu inte riktigt läge att göra någon större ombyggnad av Liljeholmstorget. Det beror på att det pågår en hel del planarbete och programarbeten i det här området; det ska byggas tunnelbana, och det görs även annat. Därför är det inte möjligt att göra något större på den här platsen.

I övrigt är dock torg något vi jobbar med och förbättrar för att de ska skapa levande och attraktiva platser där människor kan vistas, handla och njuta av staden.

Anförande nr 175

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande och fullmäktige! Som anføres i motionen behöver Liljeholmstorget på något sätt bli en trevligare plats. Det är en plats där tusentals människor rör sig varje dag, och det kommer att tillföras ytterligare tusentals människor till det här området de kommande åren. Det handlar framför allt om projektet Lövholmen och planarbetet kring Södertäljevägen. Bara de två projekten kommer att bidra med 3 600 ytterligare lägenheter, och dessutom är andra projekt på gång.

Det är alltså många som kommer att röra sig här, och vad ska de mötas av? Ska de mötas av detta gråa, trista draghål, där det pågår ljusskygg handel med droger och allt möjligt på dagarna och kvällarna? Ingen vill vara där, utan man springer snabbt antingen på längden bort till gallerian eller spårvägen eller rakt över mellan bussarna och tunnelbanan. Men man vill inte vara på torget – det är jättetråkigt.

Vi har hört en del idéer: uteserveringar, torghandel, kanske konst, vattenkonst, någon vattenspegel, grönska. Det finns mycket som skulle kunna gå att göra på torget, och jag tycker att det någonstans måste finnas en vision och en idé kring det.

Jag har full respekt för synpunkten att det pågår planarbeten. Torget kan dock inte försvinna eller grävas upp. Det ligger bostäder precis bredvid, så torget kommer väl i någon mening ändå att vara kvar på den här platsen.

Det pågår ett generellt arbete med att rusta upp torg i Stockholm, säger trafikborgarrådet. Det gör det, men vad vill vi med Liljeholmen? Och vad vill ni i den politiska majoriteten, förutom det som sägs i generella termer? Det ska göras ett planarbete. Men vad vill vi då? Hur vill vi att torget i Liljeholmen ska se ut? Vi måste ha en idé.

Vår idé är att rusta upp torget och göra det till en fräsch, trevlig, grön plats där stockholmarna kommer att kunna njuta och vistas dagligen. Bifall till motionen!

Anförande nr 176

U l f W a l t h e r (S): Ordförande! Först vill jag också säga tack för en bra motion. Många av våra torg och gator i anslutning till olika centrum byggs successivt om från att tidigare ha varit inriktade på parkering, bilar och transporter. När de ofta dyra ombyggnationerna av torgen görs är det viktigt att de inte resulterar i en stenöken med tomma parkbänkar som inte används av någon. Stadens torg ska vara fyllda med liv och aktivitet: handel, kaféer och inbjudande grönska med plats för barnen. Det är ju den bild av hur vi använder det offentliga rummet som vi vill förmedla till stockholmarna. Det är vår levande stad.

Som tidigare talare har sagt kan Liljeholmstorget kännas kallt och kanske framför allt blåsigt. Det är lite av en stenöken som man jäktar över för att komma till tunnelbanan om man kommer från bussen, till exempel. Jag kan nog hålla med om att Liljeholmstorget kan behöva ett lyft. Jag har inget svar på hur det ska utformas, men jag välkomnar tankar om grönska, till exempel, och kaféer ute på torget.

Men det är många torg i Stockholm som behöver upprustas. Vi i den rödgröna majoriteten vill särskilt prioritera torg i ytterstaden och i våra fokusområden. Det som framför allt gör det knepigt här är att det är mycket som händer kring Liljeholmen. Det kommer att påverka strömmar av människor som rör sig till och från tunnelbana, buss och butiker. Det kan påverka vilken möjlighet till finansiering vi får, om vi till exempel vill göra större investeringar i torget.

Dessa pusselbitar tror jag behöver landa innan vi kan fatta beslut om att vidareutveckla torget. Under tiden tycker jag att vi får hålla andan lite och kanske prata om att i stället rusta upp andra torg ute i staden. Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 177

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Det här är bara en reklampaus. Jag var för ett par veckor sedan på Liljeholmens torg och invigde ett blivande nodbibliotek. Jag känner att detta ändå är något som händer här och nu, så jag ville bara tala om det för er. Det är pyttelitet än så länge, men det kommer att växa och bli stort. Ett nodbibliotek är ett stort bibliotek, och sedan kan det finnas mindre kvartersbibliotek i omgivningarna. Men detta ska vara det stora biblioteket, i kollektivtrafiknära läge med bra lokaler. Det kommer också att växa genom medborgardialoger om vad man egentligen vill ha ut av det här biblioteket och så vidare.

Det är en lite positiv nyhet så här i slutet av dagen.

Anförande nr 178

S a r a G r o l a n d e r (MP): Jag tänkte fortsätta med positiva inslag på Liljeholmstorget. Vi har nämligen en satsning i stadsdelen som vi kallar Sommartorg. Det handlar om en popup-verksamhet under några veckor på sommaren, där man kan träffa företrädare för olika verksamheter som finns i gallerian. Även en del av civilsamhället är med och bidrar med innehåll. Det är pysselverkstad för barn, och det är teater, musik och kultur.

Vi använder alltså Liljeholmstorget nu i avvaktan på att möjligtvis kunna göra ett större omtag på torget lite senare. Men det blir en mycket mer trivsamt plats och en plats för möten och kultur under sommaren, så varmt välkomna till Liljeholmstorget!